

vlaamse raad

handelingen

1989-1990

1

→ zie oude mededeling

Handelingen 1-2-3-4-5-6-7

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van oktober 1989

OPENING GEWONE ZITTING 1989 - 1990
BENOEMING BUREAU
TOESPRAAK VOORZITTER
BESCHERMINGSMAATREGELENASSEMBROEKSEMEERSEN
AMBTENAREN-CAO WEDDEVERHOOGING LEERKRACHTEN
BELEIDSNOTA GOLFTERREINEN
GRINDEXPLOITATIE IN HET MAASLAND
DERDE FASE STAATSHERVORMING
BENOEMINGSPOLITIEK ENHERSTRUCTURERING VLAAMSE ADMINISTRATIE
TOEPASSING ECONOMISCHE-EXPANSIEWETGEVING
MACHTSGREEP SERV OP SOCIAAL-ECONOMISCH. LEVEN
ONDERWIJSBELEID
AANDACHT BOEMERANG-ACTIE VOOR BEGELEID WONEN EN GEVOLGEN
VOOR INSTELLINGSOPVANG
AKKOORD 8 MEI 1989 IN SECTOR WELZIJNSZORG
EVALUATIE 10 JAAR NEDERLANDSE TAALUNIE
BIJZONDER KREDIET GEMEENTELIJK BELEID T.A.V. ZWAKKE
BEVOLKINGSGROEPEN
FIETSPADEN-ACTIE NOORDERKEMPEN
SST-PROBLEMATIEK
STORTEN BAGGERSPECIE IN CALLEMOEIEVIJVER NAZARETH
UITBREIDING REGIONALE LUCHTHAVENS
WATERZUIVERINGSPROBLEMATIEK;
PRESTATIES EXECUTIEVE INZAKE KORDATE FEDERALE LOYAUTEIT
HAVENCOMMISSIE EN GEPLANDE INVESTERING IN ZEEBRUGGE

Inhoud

Nr. 1 Dinsdag 17 oktober 1989

Berichten van verhindering, blz. 1

Opening van de gewone zitting 1989-1990, blz. 1

Boodschappen, blz. 1

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1

Benoeming van het vast Bureau, blz. 2
Spreker : de heer G. Verhaegen

Toespraak van de Voorzitter, blz. 2

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 4

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 4

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 4

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 4

Overneming, blz. 5

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 5

Voorstel tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 5

Boek van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 5

Advies van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 6

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening en verwijzing, blz. 6

Jaarverslagen

Indiening, blz. 6

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 6

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 6

Beraadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 6

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 6

Mededeling van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 7

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 7

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 7

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 7

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 8

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 8

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer H. De Croo tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Entente tussen de Vlaamse Executieve en de Regering van Quebec, blz. 9

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het gevolg dat gegeven werd aan de resolutie van 1 juni 1989 betreffende de 8.000 Roemeense dorpen die met afbraak zijn bedreigd, blz. 10

Vraag van de heer W. Van Durme tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over betere beschermingsmaatregelen voor de Assebroekse meersen, blz. 10

Vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de maatregelen tegen de cadmiumverontreiniging van de bodem in de omgeving van het non-ferrobedrijf Affilips in Tienen, blz. 12

Vraag van de heer J. Geysels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over mogelijke initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het internationaal jaar tegen analfabetisme, blz. 14

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over mogelijke maatregelen tegen de verfransing in gemeenten rond Brussel, blz. 14

Vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de CAO voor de ambtenaren en meer bepaald de weddeverhoging voor de leerkrachten, blz. 15

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer W. Van Durme tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de beleidsnota Golfthermen, blz. 16

Sprekers : de heren W. Van Durme, M. Capoen, J. Timmermans, Minister L. Walt Niel

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland, blz. 21

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, J. Dufaux, mevrouw F. Brepoels, Minister N. De Batselier

Indiening van moties, blz. 26

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staatshervorming, blz. 27

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, G. Verhaegen, A. Denys, W. Vervaecke, L. Hancké, Minister G. Geens

Indiening van moties, blz. 35

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de herstructurering van de Vlaamse Administratie en de gevoerde benoemingspolitiek, blz. 36

Sprekers : de heren L. Bril, R. Van Hooland, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck, blz. 40

Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, Minister N. De Batselier

Indiening van moties, blz. 45

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de machtsgreep van de SERV op het sociaal-economisch leven in Vlaanderen, blz. 45

Sprekers : de heren J. Laverge, J. De Roo, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 48

Bijlage - Vraag om uitleg (R.v.O. art. 22. 12)

Commissie voor Onderwijs

Vraag om uitleg van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het onderwijsbeleid, naar aanleiding van een aantal nota's en ideeën die de Gemeenschapsminister bekendmaakte tijdens de parlementaire recesperiode, blz. 49

Ul Reed

Nr. 2 Woensdag 18 oktober 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 57

Boodschap, blz. 57

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van mevrouw M. Vogel: tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, en de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de aandacht van de Boemerang-actie voor het begeleid wonen en de gevolgen voor de instellingsopvang. blz. 57

Sprekers : mevrouw M. Vogels, Minister J. Lenssens en H. Weckx

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het naleven van het akkoord dat tussen de Minister en de vakbonden op 8 mei 1989 in de sector welzijnszorg werd gesloten. blz. 63

Vraag van de heer P. Vangansbeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de onrust bij de opvoeders. blz. 63

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heer P. Vangansbeke, Minister J. Lenssens en de heer L. Hancké

Interpellatie van de heer W. Luyten tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, en de heer P. Dewaël, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de evaluatie van 10 jaar Nederlands Taalunie en de hieruit te trekken besluiten. blz. 71

Sprekers : de heren W. Luyten, H. Suykerbuyk, Minister D. Coens

Regeling werkzaamheden, blz. 76

Nr. 3 Woensdag 18 oktober 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 79

Arrest van het Arbitragehof

Indiening, blz. 79

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ondoelmatige aanwending van het bijzonder krediet ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid ten aanzien van zwakke bevolkingsgroepen. blz. 79

Sprekers : de heren E. De Groot, L. Peeters, J.-P. Pillaert, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer A. Van Aperen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de fietspaden-actie in de Noorderkempen. blz. 99

Sprekers : de heren A. Van Aperen, J. Van Looy, J. Sleenckx, J. De Seranno, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 94

Nr. 4 Vrijdag 20 oktober 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 97

Boodschap, blz. 97

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing. blz. 97

Overneming. blz. 97

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing. blz. 97

Geschiedberaadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing. blz. 97

Voorstel van decreet

Wijziging in verwijzing naar Commissie. blz. 98

Gedachtenwisseling SST-problematiek

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de procedure voor de aanleg van een snelspoorwegnet in Vlaanderen en de wijze waarop de Vlaamse Executieve wordt betrokken bij de totstandkoming van de beslissing van de nationale Regering inzake het SST-dossier

Interpellatie van de heer G. Janzegers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de in verband met de SST gevolgde procedure

Bespreking. blz. 98

Sprekers : de heren A. Denys, G. Janzegers, J. De Seranno, A. Beckers, H. Lauwers, H. Van Dienderen, W. Kuijpers, Minister G. Geens, Minister J. Sauwens, de heer L. Hancké

Indiening van moties. blz. 121

Regeling van de werkzaamheden, blz. 122

Nr. 5 Vrijdag 20 oktober 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 123

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de financiële moeilijkheden bij het Sociaal Fonds voor de Scheepsbouw. blz. 123

Actuele vraag van de heer J.-P. Pillaert tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het geheim protocol tussen de VMZ en OVAM en de vorige Gemeenschapsminister van Leefmilieu in verband met de verwijdering van slib en de verwerking van septisch materiaal. blz. 124

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de afvoer en de verwerking van huisvuil in Vlaams Brabant. blz. 124

Actuele vraag van de heer P. Berchen tot de heer P. Dewaël, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-ontvangen van VTM via de kabel in de Voer. blz. 125

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de relatie tussen de rechtstreekse afvloeiing van talrijke A2-afgestudeerden naar de arbeidsmarkt en de daling van het aantal inschrijvingen voor een A1-opleiding. blz. 127

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het niet-uitbetalen van tijdelijke leerkrachten voor hun proccaties van het 3e trimester van het schooljaar 1988-1989 en de prestaties van september 1989. blz. 127

Regeling van de werkzaamheden, blz. 129

Nr. 6 Dinsdag 31 oktober 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 131

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing. blz. 131

Ontwerp van decreet

Incliening en verwijzing. blz. 131

Voorstellen van decreet

Overneming. blz. 131

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing. blz. 131

Verslagen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 132

Beraadslaging Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 132

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 132

Boodschappen, blz. 132

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 132

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer J. Timmermans tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het storten van baggerspecie in de Callemoevijver te Nazareth, blz. 132

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de subsidiëring van kansarmoedeprojecten, blz. 133

Vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanvraag tot verlenging van de exploitatievergunning van de NV UCB-Sidac, blz. 134

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het laatsttijdig verschijnen van de begrotingsonderrichtingen voor de OCMW's, blz. 135

Vraag van de heer D. Vervaet tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de Vlaamse culturele vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992, blz. 136

Vraag van de heer D. Vervaet tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992, blz. 136

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de problemen aangaande de subsidiëring van de erkende culturele centra met v.z.w.-statuut, blz. 136

Vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een eventuele uitbreiding van de regionale luchthavens, blz. 137

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en

Landinrichting, over de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen, blz. 138

Vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de niet-goedkeuring van de aanbesteding van het waterzuiveringsstation te Zwalm door de raad van beheer van de VMZ, blz. 138

Sprekers : de heren A. Denys, J. Timmermans, J. Dufaux, M. Capoen, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Indiening van moties, blz. 150

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de prestaties van de Vlaamse Executieve tijdens het voorbije jaar op het vlak van de kordate federale loyaleit, blz. 151

Sprekers : de heren G. Annemans, H. Suykerbuyk, W. Luyten en Minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 156

Nr. 7

Dinsdag 31 oktober 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 157

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer E. Grp tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de eenzijdige beslissing tot vervroegde sluiting van de laatste steenkoolmijnen en de aanwending van publieke fondsen voor andere projecten dan mijnexploitatie door KS-manager Geyselincx, blz. 157

Actuele vraag van de J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verlaging van de drempels tot indeling van landbouwbedrijven in klasse 1-inrichtingen, blz. 158

Voorstel van resolutie

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 159

Spreker : de heer J. Geysels

Interpellatie (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de nog op te richten Vlaamse Havencommissie en de in uitzicht gestelde investeringen in Zeebrugge, blz. 159

Sprekers : de heren M. Van Peel, W. Content, E. Beysen, H. Candries, M. Desutter, M. Schoeters, Minister J. Sauwens

Voorstel van resolutie

Voorstel tot het verlenen van voorrang in Commissie, blz. 167

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister D. Coens

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staats hervorming,

Hoofdelijke stemming, blz. 167

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland

Hoofdelijke stemming, blz. 169

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck

Hoofdelijke stemming, blz. 170

Moties tot besluit van de samengevoegde interpellaties van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de procedure voor de aanleg van een snelspoorwagweg in Vlaanderen en de wijze waarop de Vlaamse Executieve wordt betrokken bij de totstandkoming van de beslissing van de nationale Regering inzake het SST-dossier en van de heer G. Janzegers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de in verband met de SST gevolgde procedure

Hoofdelijke stemming, blz. 171

Sprekers : de heren A. Denys en G. Janzegers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 172

VOORZITTER : de heer J. Bas-
cour, oudste lid in jaren

— *De heren R. Daerns en F. Dewin-
ter, jongste leden, nemen als tijdelijk
Secretaris plaats aan het Bureau.*

— *De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd*

— *De vergadering wordt geopend om
14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

A. Laridon, A. Op 't Eynde, M. Pan-
neels-Van Baelen, A. Steverlynck ;
gezondheidsredenen.

J. Caudron, E. Vandebosch ; bui-
tenslands.

V. Anciaux, P. Berben, E. Beysen.
J. Cuyvers, A. Laridon, A.M. Neyts-
Uytbroeck, M. Schoeters, R. Van-
dekerckhove, W. Van Renterghem ;
ambtsverplichtingen.

R. Vannieuwenhuyze ; familiever-
plichtingen.

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING 19894990

De Voorzitter : De Vlaamse Raad

komt heden van rechtswege bijeen
krachtens artikel 32, § 1, le lid van
de bijzondere wet van 8 augustus
1980 tot hervorming der instellingen.

Ik verklaar de gewone zitting 1989-
1990 geopend.

BOODSCHAPPEN

De Voorzitter : Bij brieven van 12,
13 en 14 juli 1989 delen de Voorzit-
ters van de Brusselse Hoofdstedelijke
Raad van de Verenigde Vergadering
van de Gemeenschappelijke Ge-
meenschapscommissie, van de Taal-
groep van de Vlaamse Gemeen-
schapscommissie en van de Groupe
linguistique de la Commission com-
munautaire française mee dat deze
instellingen zich respectievelijk ter
vergadering van die dag hebben ge-
constitueerd.

Bij brief van 19 september 1989 deelt
de Voorzitter van de Rat der
Deutschsprachigen Gemeinschaft
mee dat voornoemde Raad zich ter
vergadering van die dag heeft gecon-
stitueerd.

Bij brief van 10 oktober 1989 deelt
de Voorzitter van de Senaat mee dat
de Senaat zich ter vergadering van
die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 10 oktober 1989 deelt
de Voorzitter van de Kamer van
Volksvertegenwoordigers mee dat de
Kamer zich ter vergadering van die
dag heeft geconstitueerd.

ONDERZOEK NAAR TAAL- GROEP EN WOONPLAATS

De Voorzitter : Dames en heren, aan
de orde is het onderzoek naar taal-
groep en woonplaats betreffende de
heren Willy Kuijpers en Willem Ver-
reycken, Senatoren, en de heren
Fred Dielens, Paul Dumez en Dirk
Van der Maelen. Volksvertegen-
woordigers, respectievelijk opvolgers
van Senatoren Roger Blanpain, Ka-
rel Dillen en van Volksvertegen-
woordigers Edgard Coppens, Leo
Tindemans en Marc Galle.

Conform artikel 3 van ons reglement
dienen wij er ons van te vergewissen
of de betrokkenen ingeschreven zijn
op de lijst van de leden van de Neder-
landse taalgroep van de Senaat of van
de Kamer van Volksvertegenwoordi-
gers.

Bij brieven van 29 juni, 28 juli, 31
juli en 10 oktober 1989 hebben de
Senaat en de Kamer van Volksverte-
genwoordigers ons medegedeeld dat
betrokkenen de eed hebben afgelegd
en tot de Nederlandse taalgroep be-
horen.

Gelet op voormelde brieven stel ik
voor dat de Raad er zich, zoals ge-
bruikelijk, zou toe beperken van de
gegeven omstandigheden akte te ne-
men en de formaliteit betreffende het
onderzoek naar taalgroep en woon-
plaats als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heren Die-
lens, Dumez, Kuijpers, Van der

Voorzitter

Maelen en Verreycken dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hen namens u allen welkom in deze vergadering. (*Applaus*)

De heer W. Luyten : Mijnheer de Voorzitter, moeten zij de eed van trouw aan Vlaanderen niet afleggen ?

De Voorzitter : Mijnheer Luyten, ik geef u de raad dit in de wandelgangen alleen te doen.

BENOEMING' VAN HET VAST BUREAU

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de benoeming van het vast Bureau.

Het ligt voor de hand dat de Fractie-voorzitters, in die hoedanigheid gelijkgesteld met de Ondervoorzitters van de Raad bij deze benoeming niet betrokken zijn.

Het scheidend Bureau was als volgt samengesteld :

Voorzitter : de heer Vanvelthoven ;

Eerste Ondervoorzitter : de heer Olivier ;

Tweede Ondervoorzitter : de heer Pede ;

Derde Ondervoorzitter : de heer Suykerbuyk ;

Vierde Ondervoorzitter : de heer De Beul ;

Secretarissen : de heer Vandersmissen, de heer Moors en de heer De Loor.

Vraagt iemand het woord omtrent de benoeming van het vast Bureau ?

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor, de leden van het scheidend Bureau opnieuw in hun ambt te bevestigen. (*Algemeen applaus*)

De Voorzitter : Wij hebben het voorstel van de heer Verhaegen gehoord.

Zijn er nog andere voorstellen ? (*Nee*)

Ik constateer de eenstemmigheid van de fracties omtrent de verdeling van de ambten in het Bureau.

Daar het aantal kandidaatstellingen voor elk ambt in het Bureau gelijk is aan het aantal toe te wijzen ambten verklaar ik benoemd :

tot Voorzitter : de heer Vanvelthoven ;

tot Eerste Ondervoorzitter : de heer Olivier ;

tot Tweede Ondervoorzitter : de heer Pede ;

tot Derde Ondervoorzitter : de heer Suykerbuyk ;

tot Vierde Ondervoorzitter : de heer De Beul ;

tot Secretarissen : de heer Vandersmissen, de heer Moors en de heer De Loor. (*Algemeen applaus*)

Het Vast Bureau van de Vlaamse Raad is aldus samengesteld. Ik dank de jonge Secretarissen die mij hebben bijgestaan en ik verzoek de Voorzitter en twee Secretarissen plaats te nemen aan het bureau van de Raad. (*Algemeen applaus*)

— De heer J. Bascour, oudste lid in jaren, en de heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, geven elkaar de accolade. De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, neemt plaats in de voorzitterszetel. De heer E. Vandersmissen en de heer C. Moors, Secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter : Dames en heren, uw hernieuwd vertrouwen, waardoor ik voor de tweede maal het Voorzitterschap van de Vlaamse Raad mag opnemen, ervaar ik als een grote eer.

Graag wil ik op dit ogenblik mijn erkentelijkheid betuigen voor de medewerking, de openheid en de constructieve geest die de vergaderingen van het Bureau kenmerken.

Ik durf rekenen op een voortgezette goede samenwerking met alle leden van het Bureau en met alle leden van de Raad. Ik meen tevens de tolk te zijn van u allen wanneer ik een woord van dank richt aan het voorlopig Bureau voorgezeten door de heer Jan Bascour, bijgestaan door onze jongste twee leden.

Ik dank collega Bascour voor de voortreffelijke wijze waarop hij deze vergadering heeft geleid en ik dank alle leden van het voorlopig Bureau voor hun medewerking bij de afhandeling van het eerste gedeelte van onze dagorde.

De belangrijkste ontwikkeling die zich momenteel in de wereld voltrekt is de wedergeboorte van de parlementaire democratie in Oost-Europa. In de Sovjet-Unie en in belangrijke Staten van Oost-Europa poogt de samenleving zich te bevrijden van de verstikkende macht van de autoritaire staat. Het recht op vrije meningsuiting, op vrijheid van vergadering, van drukpers, van vereniging, kortom, de democratische verworvenheden die onze parlementaire democratie kenmerken, krijgen opnieuw hun volle betekenis in een zo belangrijk deel van de wereld.

Wij zijn de getuigen van de zoektocht van naties op weg naar een soeverein bestaan. Zij keren zich daarbij sterk af van een politiek bestel dat de burger zwaar heeft ontgoocheld en van zich heeft vervreemd.

Bij de aanvang van een nieuw parlementair werkjaar mogen de gebeurtenissen in Oost-Europa ons ertoe aanzetten ons even te bezinnen over wat sommigen de moeilijke aanpassing van onze Westerse parlementaire instellingen noemen. Waarnemers, zoals hoogleraar Guido Dierickx, doen immers opmerken dat ook in West-Europa het gevaar van de politieke vervreemding niet denkbeeldig is en dat het gevoel van politieke onmacht, het gevoel geen invloed te hebben op politieke beslissingen, aanwezig is.

Voorzitter

Via sterk kritisch ingestelde audiovisuele media geconfronteerd met de complexiteit van de besluitvorming, met de onoverzichtelijkheid van het overheidsapparaat en met het feit dat de Uitvoerende Macht steeds nadrukkelijker het wetgevend initiatief neemt en het terrein van de besluitvorming bezet, heeft de burger niet langer het gevoel dat hij via het Parlement, vat heeft op het werkelijk beleid, het programma en de samenstelling van de Uitvoerende Macht.

Hij ervaart bovendien dat parlementair toezicht op de besluitvorming niet bepaald vergemakkelijkt wordt door ons coalitie-parlementarisme. De scheiding der machten is niet langer reëel.

Op het ogenblik dat aan Vlaanderen belangrijke beleidstaken worden toevertrouwd, is het dan ook onze eerste plicht de verhouding tussen de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve evenwichtig uit te bouwen. Vlaanderen heeft immers alle belang bij een goede werking van zijn Parlement, bij een efficiënte controle op de Executieve en bij een goede decreetgeving.

Ik meen uw aller tolk te zijn als ik stel dat, op de vooravond van de afschaffing van het dubbel mandaat, definitieve beslissingen dienen genomen te worden inzake de toekomstige infrastructuur en inzake de werking van de Vlaamse Raad.

De afschaffing van het dubbel mandaat en de bouw van een Vlaams parlement, gepaard gaande met een betere benutting van de informatica, de verruiming van de interne en externe informatievoorziening en de uitbouw van een studiedienst, zijn niet enkel een zaak van praktische doenbaarheid maar ook van politieke duidelijkheid voor de burger, die voor de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks een eigen Vlaamse volksvertegenwoordiging moet kunnen verkiezen.

Doorzichtigheid van de politieke structuren en duidelijke informatie over de werkzaamheden zijn immers evenveel uitnodigingen aan de bevol-

king om beter en meer te participeren aan het politiek gebeuren.

Eerstdaags zullen de Commissie voor het Reglement en de Raad worden uitgenodigd om het Reglement van Orde aan te passen. Uitgangspunten zijn enerzijds de wettelijke verplichte wijzigingen ingevolge de afronding van de staatsvorming en anderzijds de bezorgdheid om aan de Raad een instrumentarium ter beschikking te stellen dat hem in staat moet stellen zijn verantwoordelijkheid ten volle op zich te nemen.

De Vlaamse Raad moet een forum worden van openbare, informatieve debatten, waar meerderheid en oppositie, fracties en individuele leden de kans krijgen. ja zelfs verplicht worden hun standpunten te verduidelijken, waar de principes van het beleid worden besproken en de feitelijke gevolgen worden geëvalueerd. en dit terwijl de burger kritisch toekijkt. Belangrijk in dit opzicht zal het begrotingsdebat blijken. Ik vestig er uw aandacht op dat vanaf nu de Algemene Uitgabenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, zoals de wet dit voorschrijft, een aantal fundamentele wijzigingen ten overstaan van de voorgaande jaren heeft ondergaan.

Bij het ontwerp van decreet worden nu een aantal toelichtende documenten gevoegd, zoals een algemene toelichting van middelen en uitgaven en een memorie van toelichting per activiteitenprogramma en per horizontaal programma.

Daarenboven zijn er afzonderlijke bijlagen met de zogenaamde administratieve begrotingen en de begrotingen van de instellingen van openbaar nut. Nieuw is ook dat die administratieve begrotingen het voorwerp zullen zijn van een afzonderlijke stemming, waarbij de Vlaamse Raad ze in overeenstemming zal verklaren met het begrotingsdecreet.

Het eigenlijk ontwerp van decreet ondergaat daardoor ook inhoudelijk heel wat wijzigingen, zowel wat de decreetbepalingen als wat de tabel betreft.

Wil de Vlaamse Raad een actualiteitsforum worden, dan zal de Com-

missie voor het Reglement zich daarenboven moeten uitspreken over de problematiek van de openbaarheid van commissievergaderingen, het instellen van actuele interpellaties, de afschaffing van de eenvoudige motie en het beïnvloeden van de besluitvorming via moties van aanbeveling, de introductie van verhelderende onderbrekingen via de interruptiemicrofoon en de invoering van de „beleidsbrief”, die het de leden van de Executieve mogelijk moet maken zich rechtstreeks tot de Raad te richten in plaats van tot de media en die de Raad uitnodigt tot een debat over bepaalde beleidsaspecten en nieuwe initiatieven.

Geachte collega's, tenslotte wil ik dit kort pleidooi voor een efficiënte en boeiende samenwerking tussen Executieve en Raad besluiten met een oproep om, door een keurig taalgebruik, onze beslissingen in een voor de modale burger verstaanbare taal te formuleren. Steeds luider en beschamender worden wij erop gewezen dat zoveel teksten van de Vlaamse overheid in een slordig, soms ronduit slecht en veelal archaïserend

P VV-Senator J. Bascour trad op als tijdelijk Voorzitter van de assemblée

Voorzitter

Nederlands openbaar worden gemaakt. Ik neem mij voor zeer binnenkort met het Bureau van de Vlaamse Raad initiatieven te nemen om tot keuriger taalgebruik en decreetksten te komen en ik moge de Vlaamse Executieve uitnodigen tot beterschap ter zake.

Dames en heren, de verdieping van het parlementair debat blijft een voortdurende uitdaging en een opdracht. Het blijft een permanente uitnodiging tot het creatief benaderen van de ingewikkelde problemen van de samenleving. Met vallen en opstaan zullen we steeds opnieuw moeten proberen opduikend onrecht in te dijen, meer vrijheid en meer gelijkheid te scheppen, in het bewustzijn dat onze taak nooit af zal zijn en onze oplossingen altijd voorlopig.

Met uw medewerking durf ik de hoop uitspreken dat het nieuwe werkjaar ertoe moge leiden dat de burger — beter dan ooit — geïnformeerd zal worden over de werkzaamheden van de Vlaamse Raad, over onze beslissingen en vooral ook over de motivering van onze beslissingen. **(Algemeen applaus)**

Dames en heren, ik verklaar de Vlaamse Raad geconstitueerd. Hier van zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse Executieve, de Senaat, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Conseil de la Communauté française, de Conseil régional wallon, de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

BEGROTINGEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
— 7-B (1988-1989) — Nr. 1

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting

- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
— 8B (1988-1989) — Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.
- Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 9-A (1988-1989) — Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.

BEGROTINGSSTUKKEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende begrotingsstukken werden ingediend :

- Toelichting bij de middelen- en de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
— 6-B (1988-1989) — Nr. 1.
- Bijlage I (Administratieve begrotingen) bij het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
— 8-B (1988-1989) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand
— 241 (1988-1989) — Nr. 1

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, gedaan te Brussel op 12 september 1986
— 251 (1988-1989) Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen c.s. houdende vaststelling van de voorwaarden tot erkenning en toekenning van werkingstoelagen aan de sportcentra van de universiteiten en van de instellingen van hoger onderwijs van het lange type
— 238 (1988-1989) — Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Voorstel van decreet van de heer J. Ansoms c.s. houdende invoering van een verplicht mobiliteits-effectrapport voor bepaalde beslissingen en projecten
— 239 (1988-1989) — Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van decreet van mevrouw F. Brepoels c.s. houdende regeling van onderhouds-laanplantovereenkomsten inzake landschapselementen
— 240 (1988-1989) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek houdende wijziging van het decreet van 28 ja-

Voorzitter

- nuari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen
- 242 (1988-1989) - Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Voorstel van decreet van de heer L. Hancké houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand en regeling van de voortgezette hulpverlening bij meerdejarigheid op achttien jaar
- 243 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
- Voorstel van decreet van de heer H. Lauwers houdende subsidiëring van provinciale en gemeentelijke overheden voor het voeren van een regionaal en lokaal jeugdbeleid
- 244 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Voorstel van decreet van de heer H. Lauwers houdende de terbeschikkingstelling van vastbenoemde leden van het onderwijzend personeel ten behoeve van het gemeentelijk jeugdbeleid
- 245 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.
- Voorstel van decreet van de heer H. Lauwers houdende toekenning van weddetoelagen aan gemeentelijke jeugdconsulenten
- 246 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek houdende inrichting van containerparken in de gemeenten
- 248 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer G. Annemans houdende bescherming van het Nederlandstalig karakter van zekere gemeenten in Vlaams Brabant
- 249 (1988-1989) - Nr. 1.
- Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.
- Voorstel van decreet van de heer F. Dewinter houdende bescherming van de oppervlaktewateren tegen warmteverontreiniging
- 250 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende invoering van een recht op opleiding voor structureel werklozen
- 352 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Verenigde Commissies voor Economie, Energie en Tewerkstelling en voor Onderwijs en Vorming.
- Voorstel van decreet van de heer A. Beckers c.s. houdende wijziging van Titel V van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
- 254 (1988-1989) - Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.
- Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende aanrekening van de militaire dienst in het onderwijs alsmede voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse Esecutivc
- 355 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Verenigde Commissies voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt en voor Onderwijs en Vorming.
- Voorstel van decreet van de heer L. Peeters c.s. houdende wijziging van de toegangsvoorwaarden voor de rechthebbenden op het bestaansminimum in de werkstellingsprogramma's ten voordele van de kleine en middelgrote ondernemingen
- 256 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling.

Overneming

De Voorzitter : Het volgende voor-

stel van decreet werd overgenomen door de heer J. Timmermans :

- Voorstel van decreet van de heer M. Galle c.s. houdende regeling van het behoud. de bescherming, de aanleg en het beheer van bos-
^{sen}
- 167 (1988-1989) - Nr. 1.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier betreffende een samenwerkingsakkoord ter bestrijding van de structurele werkloosheid
- 253 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel tot wijziging van het Reglement werd ingediend :

- Voorstel van de heer J. Caudron tot wijziging van artikel 19 van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad
- 247 (1988-1989) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

BOEK VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende boek van het Rekenhof werd ingediend :

Voorzitter

- 146e Boek van het Rekenhof — Opmerkingen en documenten voorgelegd aan de Raad van de Vlaamse Gemeenschap — Deel I — 14 (1989-1990) — Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer D. Vervaeke c.s. houdende regeling van het gebruik van de talen in het basisonderwijs in het Nederlandse taalgebied — 146 (BZ 1988) — Nr. 2. Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werd ingediend :

- Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap — 13 (1988-1989) — Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

JAARVERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Jaarverslag 1988 van de Raad van Niet-Openbare Radio's.
- Jaarverslag 1988 van de Vlaamse Mediaraad.
- Jaarverslagen 1987 en 1988 en jaarprogramma 1989 inzake het Samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de Duitstalige Gemeenschap.

Deze jaarverslagen liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

VERZOEKSCHRIFT

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende verzoekschrift werd ingediend :

- Verzoekschrift van de Vereniging van Diensthoofden voor Veiligheid en Hygiëne van België betreffende organisatie en werking van de Diensten voor Veiligheid en Gezondheid in het Onderwijs — 9 (1988-1989). Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

MOTIES

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende moties werden ingediend :

- Motie van de Gemeenteraad van Opwijk inzake de redding van de Roemeense dorpen die met afbraak zijn bedreigd.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.

- Motie van de Gemeenteraad van Koksijde inzake opslag van chemische munitie te Houthulst. Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Motie van de Gemeenteraad van Koksijde inzake dumping van kernafval in de Westhoek. Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

BERAADSLAGING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beraadslaging van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Beraadslaging van de Vlaamse Executieve van 29 juli 1989 houdende machtiging tot vastlegging, ordonnancering en betaling van uitgaven aan te rekenen op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 — VE/K 83. Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

OPMERKING VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende opmerking van het Rekenhof werd ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof betreffende de begrotingsberaadslaging van de Vlaamse Executieve VE/K 83 d.d. 29 juli 1989 (vonnis correctiebank van Me

Voorzitter

chelen d.d. 17 februari 1989 — beroepsfout rivierloods).

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

MEDEDELING VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend :

- Mededeling van het Rekenhof van een brief aan de Gemeenschapsminister van Cultuur inzake de VZW „Museum van Hedendaagse Kunst” Antwerpen” (MUHKA).
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

ADVIEZEN VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De Voorzitter : De volgende adviezen van de Vlaamse Mediaraad werden ingediend :

- Adviezen van de Vlaamse Mediaraad over :
 1. de verdeling op de kabel van het programma Eurosport ;
 2. de aanvragen om erkenning als niet-openbare televisievereniging zich richtend tot een regionale gemeenschap van
 - Del Sol Tele-Visie CV te Ninove ;
 - VZW Kempische Televisie Maatschappij te Sint-Lenaerts ;
 - VZW Noordzee Televisie te Den Haan ;
 - Video Actua Brugse Televisie CV te Brugge ;
 - VZW Vitec te Hoeselt.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof werden ingediend :

- Arrest van het Arbitragehof van 28 juni 1989 inzake de vordering tot schorsing van de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988, ingesteld door de „Beroepsvereniging der Belgische en Buitenlandse Verzekeringsondernemingen Werkzaam in België” en anderen.
 - Arrest nr. 17/89.
- Arrest van het Arbitragehof van 29 juni 1989 inzake de prejudiciële vraag gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge (14e Kamer, zitting houdende in correctionele zaken) bij vonnis van 21 december 1987 in de zaak van het Openbaar Ministerie tegen Willem Content.
 - Arrest nr. 18/89.
- Arrest van het Arbitragehof van 5 juli 1989 inzake de prejudiciële vragen gesteld door het Hof van Cassatie bij arresten van 19 januari 1989.
 - Arrest nr. 19/89.
- Arrest van het Arbitragehof van 13 juli 1989 inzake de prejudiciële vraag gesteld door het Hof van beroep te Brussel (elfde kamer zetelende in correctionele zaken) bij arrest van 7 december 1988 in zake van het Openbaar Ministerie tegen Ghilain en Leleux.
 - Arrest nr. 20/89.
- Arrest van het Arbitragehof van 13 juli 1989 inzake
 1. de vordering tot schorsing van de artikelen 17, 25 en 28 van de programmawet van 30 december 1988, ingesteld door de bvba Biorim en ingeschreven onder nr. 140 van de rol ;
 3. de vordering tot schorsing van de artikelen 17 en 24 tot 29 van de programmawet van 30 december 1988, ingesteld door Rudi Ma-

rien, Ghislain De Grootte, Jozef Jonckheere, de nv CDH-Larem, de pvba Centrum voor Radio-Immunologie en de bvba GDG, en ingeschreven onder nr. 141 van de rol ;

3. de vordering tot schorsing van artikel 3 van het koninklijk besluit nr 143 van 30 december 1982, zoals gewijzigd bij artikel 17 van de programmawet van 30 december 1988, alsmede van de artikelen 34quater, vijfde lid (nieuw) en 34 undecies van de wet van 9 augustus 1963, zoals ingevoegd bij de artikelen 35 en 38 van genoemde programmawet, ingesteld door de bvba New-Larem Namur, Michele Balfroid en Martinus Leyssen, en ingeschreven onder nr. 142 van de rol.

— Arrest nr. 21/89

- Arrest van het Arbitragehof van 28 september 1989 inzake de vordering tot schorsing van de artikelen 17 en 24 tot 29 van de programmawet van 30 december 1988 ingesteld door S. Rigo, de PVBA Labo Rigo en de BVBA Medisch Laboratorium Rigo.
 - Arrest nr. 22/89.

Deze arresten liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof werden ingediend :

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 7 juli 1988 op de mijnen.
 - Rolnummer 143.
- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot

Voorzitter

vernietiging en de vordering tot schorsing van de artikelen 17, 24 en 25 tot en met 29 van de programmawet van 30 december 1988.

- Rolnummer 144.

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot vernietiging van de artikelen 17 tot 28 van de programmawet van 30 december 1988.

- Rolnummer 145.

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende

- het beroep tot vernietiging van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten

- Rolnummer 146 :

- het beroep tot vernietiging van artikel 48 en van de verwijzingen daarnaar in de artikelen 17, 33 en 34 van voormelde wet

- Rolnummer 147 :

- het beroep tot vernietiging van artikel 62 van voormelde wet

- Rolnummer 148 :

- het beroep tot vernietiging van artikel 39, inzonderheid § 2 van dat artikel, van voormelde wet

- Rolnummer 149 :

- het beroep tot vernietiging van de wet van 23 januari 1989 houdende uitvoering van artikel 110, § 2, tweede lid, van de Grondwet

- Rolnummer 150.

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot vernietiging van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese Parlement, ingesteld door D. Pankert en consoorten.

- Rolnummer 151.

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 33 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese Parlement

- Rolnummer 152.

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot vernietiging van de wet van 33 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese Parlement, ingesteld door L. De Smedt en consoorten

- Rolnummer 153.

Deze kennisgevingen liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(R.v.O. art. 69)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, J. Ansons, M. Bartholomeeussen, G. Beerden, P. Berbcn, E. Beysen, E. Bockstal, Jos **Bosmans**, mevrouw F. Brepoels, de heren P. Breyne, H. Candries, G. Cardoen, J. Caudron, W. Cortois, J. Cuyvers, R. Dacms, A. De Beul, H. De Croo, H. De Loor, mevrouw M. De Meyer, de heren A. Denys, J. De Roo, M. Desutter, R. Deswaene, J. Devolder, F. Dewinter, M. Didden, J. Dufaux, mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, de heren F. Gesquière, J. Geysels, E. Gryp, G. Janzegers, L. Kelchtermans, mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Laridon, H. Lauwers, J. Laverge, J. Loones, mevrouw N. Maes, de heer C. Marchand, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren C. Moors, M. Olivier, mevrouw M. Panneels-Van Baelen, de heren L. Peeters, V. Peuskens, A. Schellens, M. Schoeters, H. Suykerbuyk, J. Timmermans, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren J. Valkeniers, A. Van Aperen, E. Vandebosch, H. Van Dienderen, W. Van Durme, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, J. Van Hecke, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, M. Van houtte, E. Vankeirsbilck, R.

Van Steenkiste, H. Van Wambeke, F. Vermeiren, D. Vervaet, mevrouw M. Vogels.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

Door de SP-fractie is voorgesteld :

- in de Commissie voor Samenwerking de heer Bartholomeeussen als vast lid te vervangen door de heer Wynincks en de heren Bossuyt en Seeuws als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Derycke en Vanlerberghe ;

- in de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften de heer Gesquière als vast lid te vervangen door de heer Hancké en de heer Hancké als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Gesquière ;

- in de Commissie voor Financiën en Begroting de heer Bossuyt en mevrouw De Meyer als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Peuskens en Lisabeth ;

- in de Commissie voor Binnelandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt de heren Adriaensens en Lisabeth als vaste leden te vervangen door de heren Bossuyt en Gesquière en de heren Derycke, Gesquière en Schellens als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Bartholomeeussen, Lisabeth en Leo Peeters ;

- in de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden de heren Derycke en Leo Peeters als vaste leden te vervangen door de heren Matthys en Van der Maelen en de heer Timmermans als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Derycke ;

Voorzitter

- in de Commissie voor Cultuur de heer Galle als vast lid te vervangen door de heer Schellens en de heer Schellens als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Schoeters ;
- in de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling de heren Vandenbroucke en Vanderheyden als vaste leden te vervangen door de heren Lisabeth en Van der Maelen en de heer Van der Sande als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Wynincks ;
- in de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke, Ordening en Landinrichting de heren Bossuyt en Coppens als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Adriaenssens en Mommerency ;
- in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud de heer Matthys als vast lid te vervangen door de heer Dufaux en de heren Galle en Gesquière als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Matthys en Van der Maelen ;
- in de Commissie voor de Media de heer Bossuyt als vast lid te vervangen door de heer Van Steenkiste en de heren De Loor, Mommerency en Vanderheyden als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Bossuyt, De Bremaeker en Wynincks ;
- in de Commissie voor Onderwijs en Vorming de heren Galle en Moens als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren Pinoie en Seeuws ;
- in de Commissie voor Openbare Werken en Vervoer mevrouw Duroi-Vanhelmont als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Beckers ;
- in de Commissie voor Welzijn en Gezondheid de heer Coppens als vast lid te vervangen door de heer Adriaenssens en de heer De Bremaeker als plaatsvervangend lid

te vervangen door de heer Dielens.

Vragen R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer H. De Croo tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Entente tussen de Vlaamse Executieve en de Regering van Quebec

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Croo tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Entente tussen de Vlaamse Executieve en de Regering van Quebec.

De heer De Croo heeft het woord.

De heer H. De Croo (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op 19 juni 1989 werd te Brussel door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en de Minister van Buitenlandse Zaken van de Regering van Quebec een tekst ondertekend, genaamd „Entente tussen de Vlaamse Executieve en de Regering van Quebec”.

Over dit onderwerp heb ik de Voorzitter van de Executieve reeds op 6 september een schriftelijke vraag gesteld. Het antwoord dat ik van de Voorzitter mocht ontvangen is echter van die aard dat het nieuwe vragen oproept waarop ik graag een mondelinge antwoord zou krijgen.

1. Deze Entente vervangt het Wetenschappelijk en Technisch Akkoord van 24 september 1985 tussen de Vlaamse Executieve en de Regering van Quebec. Welke waren de overwegingen van de Executieve om dit Akkoord te vervangen ? Moeten we nu op korte termijn projecten verwachten ter bevordering van de samenwerking op cultureel, sociaal en milieugebied en wat hoopt de Voorzitter van de Executieve hiermee te bereiken ?

3. Ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord wordt voorzien in de oprichting van een Vaste, Gemengde Commissie. Welke is de samenstelling van deze Commissie ?

3. Er kunnen op de begroting 1990 nog geen repercussies worden ingeschat. Nochtans blijkt uit de taakomschrijving van de hogergenoemde Commissie dat er middelen zullen worden vastgelegd om de uitvoering van programma's en projecten in het kader van deze Entente te waarborgen. Bestaan er reeds afspraken over de omvang van de middelen die in de toekomst hiervoor zullen worden vrijgemaakt ?

4. Wordt er overwogen om met nog andere deelregeringen dergelijke Ententes af te sluiten en zal hierover de Vlaamse Raad vooraf geraadpleegd worden ?

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op de schriftelijke vraag van de heer De Croo van 6 september 1989 heb ik een volledig en duidelijk antwoord gegeven, maar ik zal hier nog enkele bijkomende elementen verstrekken.

De overweging die aan de basis lag tot het sluiten van een Entente was de zorg om te komen tot een globaal beleid inzake de uitwisselingen met Quebec, waarbij de bestaande overeenkomsten werden uitgebreid tot alle materies waarvoor de Vlaamse Executieve bevoegd is. Projecten ter bevordering van de samenwerking, zullen door de Vaste Gemengde Commissie Vlaanderen/Quebec worden geëvalueerd.

De Vaste Gemengde Commissie zal worden samengesteld uit de bevoegde ambtenaren van de Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap.

De eerste vergadering waarop over concrete programma's zal onderhandeld worden zal plaatshebben van 27 november tot 1 december 1989. Dientengevolge zullen de nodige financiële middelen vrijgemaakt worden voor 1990. Instructies ter zake werden gegeven aan de betrokken administraties.

Geens

De Vlaamse Regering zal indien zij het opportuun acht gelijkaardige Ententes afsluiten met andere politieke entiteiten. De Vlaamse Raad zal hierover te gepasten tijde geïnformeerd worden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het gevolg dat gegeven werd aan de resolutie van 1 juni 1989 betreffende de 8.000 Roemeense dorpen die met afbraak zijn bedreigd

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Leo Peeters tot Minister Geens over het gevolg dat gegeven werd aan de resolutie van 1 juni 1989 betreffende de 8.000 Roemeense dorpen die met afbraak zijn bedreigd.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, zowel de Vlaamse Raad als de Senaat, als het Europees Parlement behandelden reeds de toestand in Roemenië.

Binnen deze Raad werd een resolutie aangenomen waarbij het Roemeense plan tot systematisering, en de sociale en cultureel-historische implicaties ervan zwaar op de korrel werden genomen.

Recent ontstond er her en der een polemiek omtrent de omvang die de door President Ceaucescu uitgevaardigde maatregelen zouden aannemen. Het is ongetwijfeld zo, dat de Roemeense overheid, enerzijds onder druk van de Westerse publieke opinie, en anderzijds als gevolg van de politieke ontwikkelingen in Oost-Europa, een stuk voorzichtiger geworden is. Toch blijkt uit recente reisverslagen dat Roemenië verder

gaat met het afbreken van de dorpen met als doel tot de oprichting van grote agro-industriële centra te komen.

Naast de sociale gevolgen van zo'n ingreep en de complete vernieling van het cultureelhistorisch erfgoed, kampen de Roemenen ook nog met enorme economische problemen. De bevolking vertoont stilaan tekenen van ondervoeding. Ziekten, die we binnen Europa als overwonnen beschouwden, duiken opnieuw op. Bovenop deze feiten dreigt, door de plannen tot systematisering, het laatste houvast van de plaatselijke bevolking te verdwijnen, namelijk de onderlinge solidariteit door de dorpsverbondenheid.

Alhoewel de uitvoering van de plannen vertraging oploopt, zowel door externe factoren, als door inlandse problemen en het ontbreken van middelen, is het onmiskenbaar zo, dat de Roemeense overheid nog geen woord heeft teruggenomen van haar systematiseringsopzet.

Het is zonder meer duidelijk dat men in verband met de actie „Adoptie Roemeense Dorpen” in Wallonië een stuk verder staat dan bij ons, ook al is het aantal Vlaamse adopties nu opgelopen tot 109.

In Wallonië worden ook in de sectoren van cultuur en onderwijs een aantal concrete acties uitgewerkt.

In dat opzicht zou ik het meer dan wenselijk achten dat ook de Vlaamse Ministers, belast met deze materies, een sensibiliseringscampagne zouden opstarten. Vlaanderen, waar de socie-culturele eigenheid het onderwerp heeft uitgemaakt van een lange strijd, waarbij enkel de eigen vastberadenheid borg heeft gestaan voor het redden en versterken van de eigen identiteit, kan in deze problematiek niet onverschillig blijven toekijken.

Met betrekking tot de vroeger gestelde resolutie zou ik de heer Eerste Minister dan ook een aantal gerichte vragen willen stellen.

Ten eerste, welk gevolg er werd gegeven aan deze resolutie ? Ten tweede, of er enige reacties hierop werden

ontvangen ? Ten derde, of de nationale Regering hiervan op de hoogte werd gebracht en of er contact werd opgenomen met het departement Buitenlandse Zaken ? Ten vierde, of hij niet van oordeel is dat de Vlaamse Raad en Executieve moeten blijven aandringen op verdere terechtwijzingen van de Roemeense overheid en moeten overgaan tot het ondernemen van een aantal acties in verband met een sensibiliseringscampagne van de bevolking.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de mondelinge vraag van de heer Leo Peeters, Lid van de Vlaamse Raad, kan ik het volgende mededelen.

Aangezien zowel de Senaat als de Vlaamse Raad dit voorstel van resolutie heeft aangenomen, behoort het aan de Senaat om het Ministerie van Buitenlandse Zaken hierover de nodige richtlijnen te geven.

Het enige kader waarbinnen de Vlaamse Executieve druk kan uitoeten, is het Cultureel Akkoord. Aangezien Roemenië de Gemeenschappen niet als dusdanig erkent, is er sedert 1981 geen vergadering meer geweest van de Gemengde Commissie in het kader van het Cultureel Akkoord, en is het voor de Vlaamse Executieve bijgevolg niet mogelijk om rechtstreeks tussen te komen bij de Roemeense Regering

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer W. Van Durme tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over betere beschermingsmaatregelen voor de Assebroekse meersen

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Durme tot de heer Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over betere beschermingsmaatregelen voor de Assebroekse meersen.

De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het totale gebied de Assebroekse Meersen is ecologisch belangrijk omwille van zijn vrij grote oppervlakte (ca 350 hectaren) en het voorkomen van vrij zeldzame planten en dieren als de typische vertegenwoordigers van levensgemeenschappen van natte graslanden. De landschappelijke en ecologische waarde van het gebied wordt sterk aangetast door het uitvoeren van werken ten behoeve van industriële akkerbouw.

Kan de heer Minister mij antwoorden op de volgende vragen ?

1. Welke maatregelen heeft u als Minister van Ruimtelijke Ordening en als Minister van Leefmilieu genomen om alsnog de Assebroekse Meersen effectief voor een algemene ondergang te behoeden ?

2. Wanneer is de vergunningsplicht voor vegetatiewijziging in ecologisch waardevolle gebieden ingevoerd ?

3. Welke maatregelen heeft u genomen om het grondwater op zo een peil te handhaven dat de huidige vegetatie, die een natte bodem heeft, intact blijft ?

4. Mogen in de toekomst alleen onderhoudswerken aan bestaande beken en grachten worden uitgevoerd ?

5. Hoe is de toelating om grasland te wijzigen in akkerland te rijmen met de zin „elke ingreep die een duurzame wijziging van de vegetatie kan tot gevolg hebben, is verboden” ?

6. Welke algemene beleidsmaatregelen heeft u in samenspraak met uw bevoegde collega's genomen om te

bevorderen dat in bedreigde ecologisch waardevolle landschappen extensieve landbouw en landschaps- en natuurbehoud harmonieus kunnen functioneren ?

De Voorzitter : Minister Waltniel heeft het woord.

Minister L. Waltniel : Mijnheer de Voorzitter, collega's mede in naam van collega Kelchtermans, heb ik de eer het geacht lid het volgende mee te delen.

1. Het „Meersengebied” te Brugge en Oostkamp werd bij besluit van 7 augustus 1989 voorlopig als landschap gerangschikt.

Er is geen sprake van een algehele ondergang.

2. Er is geen vergunningsplicht tot het wijzigen van de bestaande vegetatie in als dusdanig op het gewestplan voorziene landschappelijk waardevolle agrarische gebieden. Wel is er in toepassing van artikel 44 § 1.4. een vergunningsplicht voor vegetatiewijzigingen voor heiden en venen. In het betreffende geval is het betrokken gebied in hoofdzaak als landschappelijk waardevol agrarisch gebied gecatalogeerd in de voorzieningen van het gewestplan. Andere gedeelten zijn agrarisch gebied en zelfs woonzone.

Door de dienst Natuurbehoud van de administratie werd in 1987 een ontwerp-besluit voorbereid tot instelling van een vergunningsplicht voor vegetatiewijziging. Dit ontwerp werd besproken door de toenmalige Gemeenschapsminister met de diverse betrokkenen.

Ingevolge dit overleg werd in 1988 besloten het ontwerp voorlopig niet aan de Vlaamse Executieve voor te leggen in afwachting van een nadere omschrijving van de vogelrichtlijnzones.

Het Vlaamse regeerprogramma voorziet in maatregelen ten aanzien van de vergunningsplicht voor vegetatiewijziging in groengebieden en ecologisch waardevolle gebieden, inzonderheid de natuur- en reservaatgebieden.

3. Het behoort niet tot mijn taak, noch tot mijn bevoegdheid, om bij een voorlopige rangschikking een grondwaterniveau op te leggen. Dit zou trouwens onmogelijk zijn daar een grondwaterpeil van veel factoren afhankelijk is zoals onder meer de klimatologische omstandigheden.

In ieder geval hangen maatregelen voor handhaving van het grondwaterpeil om de vegetatie te vrijwaren samen met de instelling van een vergunningsplicht voor vegetatiewijziging en de uitvoering van werken die een invloed hebben op het grondwaterpeil.

4. Hierbij verwijs ik naar het artikel 7 van het voorlopig rangschikkingsbesluit waarin wordt gesteld dat er niet ingrijpend aan de waterhuishouding kan worden geraakt. Enkel die werken die nodig zijn voor het uitbaten van een normale hedendaagse landbouwexploitatie zijn toegelaten.

Voor de vergunningsplichtige werken aan beken en grachten verwijs ik naar :

1° het koninklijk besluit van 25 maart 1981 tot bepaling, voor het Vlaamse Gewest, van de op het openbaar domein uit te voeren werken of te verrichten handelingen, waarvoor, wegens hun geringe omvang, geen bouwvergunning is vereist.

2° het ministerieel besluit van 10 juni 1977 tot vaststelling van de samenstelling van het dossier van de aanvraag om vergunning tot het uitvoeren van technische werken.

5. Artikel 6 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, voorziet in de 3de paragraaf „Echter zal het koninklijk besluit de vrijheid van de landbouwer niet kunnen beperken wat de aanplantingen en de verbouwingen betreft”.

Gelet op het feit dat het hier om een voorlopige rangschikking gaat en dat de verbodsbepalingen gedurende negen maanden van kracht zijn, leek het mij niet opportuun een onduidelijkheid te scheppen die de landbouwer zou beletten zijn normale activi-

Waltiel

teiten uit te voeren. Vandaar de bepaling „het omzetten van weiland in akkerland is toegelaten”. Evenwel zal die bepaling in het licht van de eventuele definitieve bescherming nader worden bestudeerd. Door het inzetten van de procedure tot rangschikking van het „Meersengebied” te Brugge-Oostkamp heb ik ermee ingestemd een voorlopige bescherming te verlenen aan dit gebied in afwachting van het onderzoek omtrent de definitieve bescherming en de definitieve verbodsbepalingen.

6. Noch de gewestplannen, noch de wet op de Stedebouw laten toe het onderscheid te maken tussen extensieve en intensieve landbouw.

Het ligt in de lijn van de genomen beleidsopties om de inrichting van het platteland in de toekomst uit te werken via het opzetten van landinrichtingsprojecten zoals voorzien in het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij. Bij deze landinrichtingsprojecten zullen alle sectoren die in het in te richten gebied belangen hebben, betrokken worden bij de planning zodat zij alle samen tot het opstellen van een landinrichtingsplan kunnen komen. In een zeer nabije toekomst zullen een aantal proefprojecten inzake landinrichting worden opgestart.

Blijkbaar is dit geval weer eens één van de vele voorbeelden waar het gewestplan niet in overeenstemming is met de realiteit. Een eventuele aanpassing van het gewestplan in het verleden had beter geweest dan thans te schermen met noodoplossingen die er geen zijn, zoals het beschermen door rangschikking als landschap. De gemeenschap had dan uiteraard moeten bereid zijn de consequenties qua planschade te dragen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans

Vlaamse Raad
Handelingen Nr. 1
17 oktober 1989

mans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de maatregelen tegen de cadmium,-erontreiniging van de bodem in de omgeving van het non-ferrobedrijf Affilips in Tienen

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Duroi-Vanhelmont tot Minister Kelchtermans over de maatregelen tegen de cadmiumverontreiniging van de bodem in de omgeving van het non-ferrobedrijf Affilips in Tienen.

Mevrouw Duroi-Vanhelmont heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op 24 november 1988 stelde zowel Luc Vanhorenbeck als ikzelf vragen naar de cadmiumverontreiniging te Tienen. Vooreerst werd de plaatsing van een meetpost, verscholen onder de bomen en uit de overheersende windrichting, in vraag gesteld.

Hierop antwoordde de heer Minister dat volgens deskundigen het meetstation staat opgesteld op de goede afstand, in oostelijke windrichting. Deze windrichting zou volgens de deskundigen een aanvaardbare oriëntatie zijn ten overstaan van het bedrijf. De Minister beklemtoonde dat hij nochtans bereid was onze bekommernis aan de bevoegde deskundigen te signaleren om uitsluitsel te verkrijgen.

Ondertussen konden we vernemen, langs een schriftelijke vraag tot mevrouw Smet, Staatssecretaris van Leefmilieu dat het meetstation werd geïnstalleerd omdat „de grond eigendom was van de stad en voorzien van elektriciteit”.

Samen met de inwoners van de betreffende wijk durf ik dan ook te betwijfelen of dit de meest efficiënte plaats is. Graag had ik vernomen welk het resultaat was van de contacten met de bevoegde deskundigen.

In de veronderstelling dat de deskundigen bleven bij hun aanvaardbare oriëntatie voor de opstelling van het meetstation, wil ik blijven aandringen op het inplanten van een bijko-

mend meetstation ten oosten van het bedrijf, in westelijke windrichting. Verder had de Gemeenschapsminister op onze vraag naar maatregelen, ten einde de bodemverontreiniging ongedaan te maken, gerepliceerd dat zodra de resultaten van het aanvullend onderzoek zouden bekend zijn, we moeten kiezen hoe we het terrein kunnen saneren. De resultaten zijn reeds gekend sedert januari van dit jaar. Langs het stadsbestuur werden de inwoners van de Biezenstraat en de gebruikers van de volkstuintjes ervan op de hoogte gebracht dat ze geen zelfgekte groenten meer mogen gebruiken. Met andere woorden de tuinen worden onbruikbaar voor de eigen groentenvoorziening. Tot op dit ogenblik heeft het non-ferrobedrijf geen enkel voorstel geformuleerd om hetzij de verontreiniging ongedaan te maken, hetzij schadevergoeding te betalen. U zelf hebt destijds 3 mogelijke scenario's voor gesteld namelijk :

— opgraven van de verontreinigde gronden :

— de „uitwassing” van zware metalen uit de verontreinigde gronden ter plaatse :

— de biologische decontaminatie, met name het beplanten van de bodems met goed cadmium opnemende gewassen.

Ik zou de geachte heer Minister dan ook willen vragen welke maatregel hij in overweging neemt en wanneer de inwoners van de Biezenstraat hierover iets zullen vernemen.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op haar vraag kan ik het geachte lid bevestigen dat ik op 3 december 1988 aan het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie, dat de meetpost voor zware metalen in zwend stof te Tienen uitbaat en ter zake als zeer deskundig moet worden beschouwd, heb gevraagd de representativiteit van de weerhouder meetplaats te onderzoeken.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de weerhouden plaats van opstelling van de meetpost wel degelijk als representatief mag worden beschouwd.

Volkvertegenwoordiger L. Vanvelthoven (SP), opnieuw benoemd tot Voorzitter van de Vlaamse Raad, in gesprek met CVP-fractievoorzitter G. Verhaegen

De betreffende meetpost meet immers cadmium in zwevend stof. Zwevend stof heeft een quasi gasvormig gedrag, verspreidt zich goed in de omgeving en ondervindt weinig invloed van obstakels. In tegenstelling met neervallend stof dat overigens met een uitgebreider neerslagruikenmeetnet gemeten wordt.

Uit de gedane meetresultaten blijkt dat de meetpost de jongste 4 jaar gemiddeld 22 procent van de tijd onder invloed van het bedrijf lag wat ruim voldoende is om representatieve metingen te verrichten. De verontreiniging neemt exponentieel af met de afstand tot het bedrijf. Dichter zullen dus hogere waarden gemeten worden, verderaf lagere. Ten noord-oosten van het bedrijf, onder de overheersende zuid-westenwinden, dezelfde afstand als de huidige meetpost zal de verontreiniging gemiddeld 50 procent hoger liggen.

De huidige cadmiumimissie bedraagt gemiddeld minder dan 10 nanogram/ m^3 . De Duitse T.A.-Luft Immissie-

norm bedraagt 40 nanogram/ m^3 als jaargemiddelde. Gedurende de jongste 2 jaren bedroeg de gemeten cadmiumimissie gedurende 92 procent van de tijd minder dan 30 nanogram/ m^3 in 1987-1988 en 20 nanogram/ m^3 in 1988-89.

Het cadmiumgehalte in zwevend stof te Tienen ligt dus onder alle windrichtingen op dezelfde afstand van de bron als het huidig station, ruim beneden de Duitse TA-Luftnorm.

Met betrekking tot de cadmiumverontreiniging van de bodem in de omgeving van bedoeld bedrijf, werd eind vorig jaar in twintig tuinen gelegen binnen een straal van 1 km rond het bedrijf, een onderzoek uitgevoerd. In 18 van deze twintig onderzochte tuinen werden groenten bemonsterd. Het betreft in totaal 82 groentestalen die kunnen onderverdeeld worden in bladgroenten, wortel-, knol- en bolgewassen en tevens vruchten. Alle groenten werden geanalyseerd na grondig wassen met leidingwater. De bladgroenten werden

in de meeste gevallen ook ongewassen onderzocht om een eventuele bijdrage van de stofuitval op de totale vervuilingstoestand na te gaan.

Dit aanvullend onderzoek van bodems en groentetuinen bevestigt dat de huidige cadmiumuitval miniem is en weinig invloed heeft op de vervuiling van de groenten. Verder wordt bevestigd dat de verspreiding van de cadmiumvervuiling beperkt is tot een gebied met een straal van minder dan 1000 meter rond het bedrijf Affilips.

Gelet op de bodemgesteldheid aldaar is de opname van cadmium door de planten dus zeer beperkt. Op basis van de gegevens van het aanvullend onderzoek wordt gesteld dat de risicozone voor een te hoge cadmiumopname bij verbruik van zelfgekweekte groenten beperkt blijft tot de volkstuintjes met een gehalte hoger dan 5 mg cadmium per kg in de bodem. Concreet betekent dit het merendeel van de tuintjes in de Biezenstraat en de volkstuintjes in de strook tussen de Biezenstraat en de Oude-Trambaan.

In de risicozone zou groententeelt nog mogelijk zijn mits in achtname van beperkingen. Met name kunnen in de bodems met een cadmiumgehalte van 5 tot 10 mg/kg nog wortel-, knol- en bolgewassen, met uitzondering evenwel van knolselder, worden geteeld terwijl vruchten met inbegrip van peulvruchten zonder beperking kunnen geteeld worden. In de bodems met gehalten hoger dan 10 mg cadmium per kg zouden echter enkel nog vruchten, met inbegrip van peulvruchten, kunnen worden geteeld.

De uitgebreide resultaten en informatie met betrekking tot mogelijke teelten werden in de eerste helft van dit jaar aan de betrokken bevolking meegedeeld.

In verband met de sanering ontving ik van OVAM nog geen concreet voorstel.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Voorzitter

Vraag van de heer J. Geysels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over mogelijke initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het internationaal jaar tegen analfabetisme

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geysels tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over mogelijke initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het internationaal jaar tegen analfabetisme.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de Verenigde Naties riepen op 7 december 1987 door de resolutie 42/104 goed te keuren 1990 uit tot Internationaal Jaar tegen Analfabetisme.

Het is de verwachting dat wereldwijd initiatieven zullen genomen worden om tot een groter algemeen bewustzijn van de omvang, de aard en de gevolgen van het analfabetisme te komen. In Vlaanderen hebben op initiatief van Alfabetisering Vlaanderen in samenwerking met de Koning Boudewijn Stichting een 40-tal initiatieven de handschoen opgenomen en een voorlopige reeks voorstellen geformuleerd.

Zij hebben deze voorstellen op 8 september aan de publieke opinie bekend gemaakt. Vanuit het departement cultuur is alleen de windstilte omtrent deze problematiek opvallend.

Kan de heer Minister mij antwoorden op de volgende vragen ?

1. Welke initiatieven zal de Vlaamse Gemeenschap nemen in het Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme ?

2. Wordt er een comité of een stuurgroep opgericht om dit Internationaal Jaar te begeleiden ? Zo ja, wanneer ?

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn mondelinge vraag kan ik het geacht lid vooreerst mededelen dat ik niet gewacht heb op het uitroepen door de VN van het Internationaal Jaar tegen Analfabetisme in 1990 om aandacht voor en zorg te besteden aan het probleem van het analfabetisme.

Reeds van bij het in werking treden van het decreet van 27 juni 1985, het zogenaamde vijfde decreet, hebben allerlei initiatieven een wettelijke basis en werkingsmiddelen gekregen om hun organisatie uit te bouwen tot een over het gehele Vlaamse land verspreid net voor alfabetisering en basiseducatie.

In 1985 bedroeg de subsidie 6,8 miljoen, in 1986 reeds 14,2 miljoen, in 1987 16,8 miljoen en in 1988 15,5 miljoen. Voor de basiseducatie waren er de volgende subsidies : in 1987 ruim 40 miljoen, in 1988 ongeveer 36 miljoen.

Van bij het ontstaan was er al twijfel over waar het alfabetiseringswerk moet worden ondergebracht, vermits het sterk aanleunt bij zowel onderwijs, als sociaal-cultureel werk en zelfs welzijnswerk.

Het cultuurdepartement heeft de eerste stap gezet tot erkenning van deze werksoort. U heeft kunnen constateren dat deze erkenning gepaard gaat met de nodige subsidies.

Het uitroepen van het Internationaal Jaar tegen het Analfabetisme gaf reeds op 18 februari 1989 aanleiding tot overleg tussen Alfabetisering Vlaanderen, mijn Administratie en mijn Kabinet.

Ik besloot de oprichting van een Centraal Overlegorgaan voor te bereiden. Omwille van de raakvlakken met onderwijs en welzijn nodigde ik de betrokken collega's van onderwijs en van welzijn en gezin uit om een vast vertegenwoordiger voor het Overlegorgaan aan te duiden.

Er zijn verscheidene vergaderingen geweest met deze kabinetsmedewerkers en met afgevaardigden van Alfabetisering Vlaanderen.

Het Overlegorgaan zal zijn officiële status krijgen middels een mededeling aan de Esecutieve.

Wel wil ik mededelen dat, tijdens de voorbereiding van de begroting 1990 de vraag van de bevoegdheid binnen de Vlaamse Regering opnieuw werd gesteld.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer D. Vervae tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over mogelijke maatregelen tegen de verfransing in gemeenten rond Brussel.

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vervae tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over mogelijke maatregelen tegen de verfransing in gemeenten rond Brussel.

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, op 9 juni 1989 werd op uw initiatief in de gemeente Wemmel de „Conferentie van Vlaamse Mandatarissen uit de zes randgemeenten" opgericht. In deze oprichting kan onder meer een antwoord worden gezien op de plannen van de Franse Gemeenschap om niet alleen in de zes faciliteitengemeenten actief te blijven maar ook in andere Vlaamse gemeenten zoals Overijse en Sint-Pieters-Leeuw, dit onder andere door de verspreiding van het franstalig blad „Carrefour".

De gemeente Overijse heeft deze Waalse negatie van Vlaamse zelfstandigheid reeds krachtig gedwaarsboemd door op 22 juni 1989 een eigen politiebepaling af te kondigen.

Dit besluit werd door de vice-gouverneur van de Provincie Brabant op 14 juli 1989 goedgekeurd.

,Vervact

Mag ik op uw gezag beroep doen om dergelijke politiebepalingen in alle betrokken gemeenten van Vlaams-Brabant te doen uitvaardigen, dit onder andere langs de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen om ?

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, zoals de Collega terecht stelt werd op 9 juni de „Conferentie van Vlaamse Mandatarissen uit de zes Randgemeenten” opgericht. Deze conferentie is een positief en ook een constructief antwoord op initiatieven die door de Franse Gemeenschap en de betrokken gemeenten werden ontplooid. Op 31 maart 1988 besliste de Franse Gemeenschap een informatiedienst ten gunste van de Franstaligen in Gemeenten in het Nederlands Taalgebied met een speciale taalregeling op te richten. Deze beslissing verscheen op 24 juni 1988 in het Belgisch Staatsblad en maakte het voorwerp uit van een procedure bij het Overlegcomité op 30 juli 1988. Sedert enkele maanden wordt thans een informatieblad „Carrefour” van de Franse Gemeenschap verspreid niet alleen in de zes randgemeenten maar ook in de gemeenten zonder taalfaciliteiten in Vlaams Brabant. Ik blijf erbij dat dergelijke initiatieven de pacificatie niet bevorderen.

Ik wil er wel op wijzen dat de conferentie zich beperkt tot Vlaamse Mandatarissen van de zes. De vraag of dit dient uitgebreid te worden tot de gemeenten in Vlaams Brabant is geen onbelangrijke zaak.

Alleszins lijkt het mij niet opportuun om meteen de situatie in de andere gemeenten in Vlaams Brabant gelijk te gaan schakelen met de specifieke problematiek in de zes.

De gemeenteraad van Overijse besliste op 28 februari 1989 de publicatie en de bedeling van het magazine „Carrefour” op het grondgebied van de gemeente te verbieden op grond van de schending van algemene rechtsregelen die gelden in het Vlaamse Gewest.

De beslissing van de gemeenteraad van 22 juni 1988 heeft dit verbod uitgebreid tot publicaties met een publiek karakter, die algemene informatie op het oog hebben. Een misschien wat ongelukkige bewoording om ook de verspreiding van het blad „Inter environnement Bruxellois” op het grondgebied van de gemeente te verbieden.

Het is duidelijk dat aan deze beslissingen de overweging ten grondslag ligt dat de bedeling van publicaties op het grondgebied van de gemeente Overijse, door of op initiatief van de Franse Gemeenschap of van het Brusselse Gewest in strijd is met de huidige regeling inzake de afbakening der bevoegdheden binnen ieders territorium.

Het politiebepaling van Overijse geldt enkel voor publiekrechtelijke publicaties, met andere woorden Franstalige publicaties of blaadjes uitgaande van privé-organisaties worden duidelijk niet door het besluit gevisieerd. De Vice-Gouverneur, thans bevoegd voor het administratief toezicht in de gemeenten van het Vlaamse Gewest heeft in deze zaak van zijn vernietigingsbevoegdheid geen gebruik gemaakt. Als voorgedijverheid is het niet mijn taak om aan de gemeenten opdracht te geven om gelijk welk politiereglement in een gemeente uit tevaardigen. Daarentegen kan en wil ik wel duidelijk stellen dat wanneer een Vlaamse gemeente de verspreiding van een publiekrechtelijke publicatie, uitgaande van de Franse Gemeenschap of van het Brussels Gewest, op haar grondgebied zou verbieden, ik geen aanleiding zie om voorgedijrechtelijk tussenbeide te komen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs,

over de CAO voor de ambtenaren en meer bepaald de weddeverhoging voor de leerkrachten

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Hooland tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de CAO voor de ambtenaren en meer bepaald de weddeverhoging voor de leerkrachten.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, momenteel vinden onderhandelingen plaats met het oog op het afsluiten van een nationale ambtenaren-CAO. De bijzondere wet van 8 augustus 1988 kende aan de Gewesten en Gemeenschappen de bevoegdheid toe om zelf het administratief en geldelijk statuut van hun personeel te bepalen mits naleving van de algemene principes die bij koninklijk besluit moeten worden vastgelegd. Van dit koninklijk besluit is vooralsnog geen sprake alhoewel bijna 800.000 ambtenaren naar Gemeenschappen en Gewesten worden overgeheveld.

Inzake onderwijs beschikken de gemeenschappen echter over de volle bevoegdheid inzake het personeelsbeleid, met uitzondering van de pensioenregeling. Zij kunnen dus autonoom de wedden van de leerkrachten bepalen.

Blijkbaar zien de Franstaligen de consequenties van het federalisme enkel in wanneer het gaat om het indienen van oude onderwijsfacturen, doch niet wanneer het erom gaat dat zij voortaan zelf hun onderwijsbeleid moeten bepalen en bekostigen. Zij vragen dan ook dat een eventuele weddeverhoging voor de onderwijskrachten gedragen zou worden door de nationale overheid.

Graag vernam ik van de bevoegde Ministers :

1. Welke houding neemt de Vlaamse Regering aan ten opzichte van het uit tevaardigen koninklijk besluit ?

Van Hooland

Meent de Vlaamse Regering dat daarbij een maximale ruimte moet gelaten worden aan de Gewesten en Gemeenschappen inzake het invullen van het administratief en geldelijk statuut van de ambtenaren ?

2. Meent de Minister van Onderwijs dat de Vlaamse Gemeenschap haar lerarencorps van ongeveer 120.000 leden o.a. financieel beter kan waarderen ? Op welke wijze en vanuit welke middelen ? Werd daartoe in de begroting 1990 iets ingeschreven ?

3. Welke houding neemt de Vlaamse Regering aan ten opzichte van de vraag van de Franstaligen om een mogelijke weddeverhoging van het onderwijspersoneel te financieren vanuit de nationale overheid en dus grotendeels op last van de Vlaamse belastingbetaler ?

De Voorzitter : Minister Van den Bossche, die mede namens Minister Coens antwoordt, heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als antwoord op de eerste vraag van de heer Van Hooland kan ik het volgende zeggen.

Reeds op 20 januari 1989 stelden wij in een nota aan het Overlegcomité Regering-Executieven besproken op de vergadering van 7 maart 1989 dat er onverwijld werk diende gemaakt te worden van het koninklijk besluit met de algemene principes van het geldelijk en administratief statuut van het personeel zoals bepaald in artikel 87 paragraaf 4 van de wet van 8 augustus 1988. Dit opdat de Gewesten en Gemeenschappen de bevoegdheid, toegekend in artikel 87, paragraaf 3 van diezelfde wet tot het vaststellen van het geldelijk en administratief statuut, zouden kunnen uitoefenen.

In dezelfde nota schreven wij dat het begrip „algemene principes” juist moet worden geïnterpreteerd. Dit wil zeggen dat ze algemeen zijn en als dusdanig beperkt, zodat ruimte genoeg overblijft om een eigen bevoegdheid ter zake uit te oefenen.

zowel voor de Executieven als voor de Nationale Regering, ieder voor zijn personeel.

Intussen hebben wij bij herhaalde gelegenheden dit standpunt, zowel inzake de maximale ruimte die aan de gemeenschappen en gewesten ter zake dient te worden gelaten, als inzake de vereiste spoed om dit koninklijk besluit te realiseren herhaald.

In een brief van 27 mei 1989 hebben wij er de Nationale Minister van Openbaar Ambt. de heer Langendries, nogmaals aan herinnerd dat het eerste algemeen principe inzake het vaststellen van het personeelsstatuut, de autonomie van de gemeenschappen en gewesten is zoals trouwens bepaald in artikel 87, paragraaf 3 van de wet van 8 augustus 1988.

Wij hebben hem er daarbij op gewezen dat artikel 87, paragraaf 3 het enige punt van de wet van 8 augustus 1988 is dat nog niet in werking is getreden en dat het onaanvaardbaar is dat één jaar na datum nog steeds geen concreet voorontwerp van liet koninklijk besluit met deze algemene principes ter tafel ligt. Een dergelijk neo-unitaire reflex en onwil dulden wij niet.

Op 31 juli 1989 hebben wij aan de Nationale Minister van Openbaar Ambt een tekst met een voorontwerp van het algemene-principes-koninklijk besluit, opgesteld door mijn diensten, toegezonden. In dit voorontwerp werd uitgegaan van twee krachtlijnen : enerzijds de zo ruim mogelijke autonomie van iedere overheid, de Gemeenschappen, Gewesten en nationale Staat, inzake het vaststellen van het administratief en geldelijk statuut voor hun eigen personeel : anderzijds de rechtsbescherming voor de personeelsleden door middel van de verplichting voor iedere overheid om een groot aantal materies inzake aanwerving, loopbaan, bezoldiging enzovoort op een voorafgaandelijke, veralgemeende en objectieve basis te regelen.

Het antwoord op de tweede vraag van de heer Van Hooland luidt als volgt.

„Het is de bedoeling van de Gemeenschapsminister van Onderwijs het

Herfstoverleg te starten met betrekking tot de herwaardering van het leraarsambt.

Deze herwaardering, die niet louter vanuit financieel oogpunt zal worden benaderd, zal worden besproken met de hele educatieve gemeenschap.

Momenteel wordt hiertoe een analyse gemaakt van het leraarsambt. In het overleg met de educatieve gemeenschap zullen afspraken worden gemaakt wat betreft de inventaris van de problemen, de te volgen procedures en de vast te leggen timing.

Gelet op het intersectorieel overleg dat nu wordt gevoerd bij de Eerste Minister is het daarenboven voorbarig welkdanige definitieve uitspraak te doen in verband met deze problematiek”.

Dan rest er nog de derde vraag waarop ik het volgende kan antwoorden.

In dit verband kan louter worden vastgesteld dat de huidige financieringsmechanismen van Gemeenschappen en Gewesten niet voorzien in enige nationale tussenkomst en mogelijke weddeverhogingen die door Executieven zou worden toegestaan ten behoeve van haar onderwijspersoneel.

Vermits de problematiek die de heer Van Hooland stelt nog niet formeel aan de orde werd gebracht in het Overlegcomité Nationale Regering-Executieven, is het voorbarig een standpunt van de Vlaamse Executieve te vragen in een hypothetische kwestie. In ieder geval lijkt de nationale overheid niet geneigd in te gaan op de revendicaties van de Franstaligen, waarop in de vraag wordt gealludeerd.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer W. Van Durme tot de heer L. Waltiel, Ge-

Voorzitter

meenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de beleidsnota Golfterreinen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer van Durme tot de heer Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de beleidsnota Golfterreinen.

De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, gedurende het parlementair reces ontvingen we de fraai uitgegeven „Beleidsnota golfterreinen”, die een ruimtelijk actie-model wordt genoemd. Onmiddellijk valt de lijst van de bestaande golfterreinen op. In de nota voor de Vlaamse Executieve van 22 mei 1989 werden de golfterreinen ingedeeld in vier categorieën, waarvan de laatste categorie ons bijzonder interesseert. Het betreft de categorie van de 16 golfterreinen, aangelegd in de periode 1982-1989. De beleidsnota wekt de indruk dat de betwiste golfterreinen uit deze categorie door de Vlaamse Executieve zijn geregulariseerd. De nota bevat geen enkele aanduiding bij deze categorie. Er wordt van uitgegaan dat het vanzelfsprekend is dat wat krom is recht wordt gemaakt.

In de lijst vinden wij het golfterrein in aanleg te Kampenhout terug. Wij veronderstellen dat sedert 22 mei 1989 het op die datum ontbrekende dossier, de ontbrekende bouw aanvraag en de aanvraag voor het stedenbouwkundig attest in orde zijn gekomen. Zo niet, dan wordt een onwettige aanleg van een golfterrein geïmagineerd, met andere woorden men anticipiert op regularisatie. Regularisatie moet uitzondering zijn in plaats van regel. De feiten bewijzen dat financieel sterke groepen rekenen op de bijna-zekerheid dat een ongewettigde aanleg van een golfterrein achteraf wordt goedgekeurd. Dat deze aanleg in vele gevallen een lucratieve bezigheid is voor de grondbezitters blijkt uit de feiten. Een kasteelpark of een geklasseerd domein wordt ge-

valoriseerd door de aanleg van een golfterrein. Dat daarbij vaak op de koop toe omringende waardevolle gebieden worden ingenomen, maakt de zaak nog erger.

In het golfdossier van de vzw Natuurreservaten lezen wij : „Bij het overlopen van het tot stand komen van sterk betwiste golfterreinen, valt het op hoe door golfclubs, met onder hun leden nochtans zeer dikwijls personaliteiten van wie zou kunnen worden verwacht dat zij de wetten respecteren, illegale acties en continue wets-overtredingen niet geschuwd worden : door ambtenaren van Monumenten en Landschappen of AROL opgestelde PV's worden genegeerd, politieke druk wordt uitgeoefend en overtredingen achteraf geregulariseerd”. Tot zover dit citaat. De lijst van de bestaande golfterreinen in de Beleidsnota is een illustratie van de geciteerde tekst uit het golfdossier. Het lijkt erop dat betwiste golfterreinen automatisch werden geregulariseerd.

Tot de omstreken golfterreinen is dit van Melsbroek een duidelijk voorbeeld van wetsovertredingen. Volgens de wet op de Stedebouw van 1962 werden vergunningsplichtige werken zonder voorafgaande vergunningen uitgevoerd en zijn bovendien in strijd met het gewestplan. De overtreding betreft het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf, ontbossen, plaatsen van constructies en van een tribune. Het geheel omvat 10 ha parkgebied. 25 ha agrarisch gebied met landschappelijke waarde en ongeveer 2 ha woonuitbreidingsgebied. Eens te meer blijkt dat de mening van de Minister als zouden golfterreinen de open ruimte vrijwaren geen hout snijdt. In het geval van Melsbroek was de open ruimte reeds gewaarborgd door het gewestplan. Het is te vermelden waard dat in de nota van 22 mei 1989 wordt vermeld dat het golfterrein te Melsbroek 9 banen telt. In de Beleidsnota wordt dit 18 banen. Heeft men voor deze uitbreiding bijkomende vergunningsplichtige werken moeten uitvoeren ?

Het golfterrein te Tielt-Winge wordt een eentonig verhaal. In de Vlaamse Raad is hierover herhaaldelijk het

woord gevoerd. Het verhaal is ook niet onbelangrijk. Het golfterrein is gevestigd in agrarisch gebied met bijzondere waarde, bosgebied, parkgebied en gerangschikt landschap. De oppervlakte bedraagt 120 hectaren, een open ruimte die ingenomen wordt door een andere, maar verarmde en verminkte open ruimte.

De vraag is of de bestaande golfterreinen, zoals opgesomd in de Beleidsnota, beantwoorden aan de criteria bij onderzoek en voor beoordeling, vermeld in dezelfde nota. Dit geldt in het bijzonder voor het golfterrein in aanleg, maar ook voor de in de lijst opgenomen betwiste en onwettelijk aangelegde golfterreinen.

Zoals gezegd geeft de lijst van de bestaande golfterreinen de indruk dat alle betwiste terreinen zijn geregulariseerd door de Vlaamse Executieve. In de laatste paragraaf van de Beleidsnota is te lezen dat een aantal golfterreinen, aangelegd tussen 1982 en nu, op de agenda van de Vlaamse Executieve worden gebracht. Is dit reeds gebeurd ? Zo ja, welk is het resultaat ? Zo nee, dan is de lijst van de bestaande terreinen misleidend.

In het hoofdstuk „Golfterreinen. de ruimtelijke aspecten” wordt er van uitgegaan dat het onzinnig is te beweren dat golfterreinen de natuur altijd schaden en liet even onzinnig is te menen dat ze de natuurwaarden altijd bevorderen. Natuurlijk is deze stelling juist. Waar het ons om te doen is, heeft te maken met het armer of kapot maken van rijke natuur ten voordele van wat de golfnota noemt de prachtige landschappen van de golfterreinen.

Deze landschappen zijn, volgens de Beleidsnota, een oase van rust. Forse ingrepen in de natuur, zware bemesting of vervuiling komen er niet in voor, en het is een must dat er geen loslopende honden in voorkomen, al begrijpen wij niet goed het verband. In dezelfde geest worden onderzoeken, met wat de nota „positieve bevindingen” noemt, aangehaald. Het zou natuurlijk niet moeilijk zijn om onderzoeken aan te halen die tot „negatieve bevindingen” leiden, maar

Van Durme

deze passen niet in het opzet van de Beleidsnota. Is het te eenvoudig en te logisch om voor de aanleg wisseloplossingen prioritair te stellen? Afgewerkte stortplaatsen of braakliggende industrieterreinen kunnen door de aanleg van golfterreinen, indien nodig, inderdaad een verfraaiing van het landschap meebrengen, zoals het idyllisch in de Beleidsnota wordt voorgesteld.

De nota heeft het even over de taak van de overheid, waarbij deze de voorgestelde mogelijkheden moet toetsen aan een reeks realisatiecriteria. Het gaat om meer dan details. De nota pleit voor het behoud van echte natuurwaarden. Welke zijn die dan en hoe wordt het begrip „echt“ ingevuld? In waterwinningsgebieden kan men, aldus de nota, beter golf spelen dan aan landbouw te doen, omdat ondermeer de bemesting anders is, minder vervuilend is en er ook andere chemische middelen gebruikt worden. Men zou kunnen zeggen dat golfterreinen ook bemest worden, ook vervuilend zijn, ook chemische middelen gebruiken, maar dan andere. Men zet overigens de zaken op zijn kop: er kunnen ook in de landbouw biologische methodes worden gebruikt, bovendien is de landbouw in waterwinningsgebieden — wat eigenlijk het belangrijkste is — onderworpen aan stringente voorwaarden.

De Groenen stellen zich vragen omtrent de vergunningsplicht, die subtiel wordt ondergraven. Als ik het goed begrijp zijn reliëfwijzigingen niet vergunningsplichtig. Nochtans verklaarde de Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening, in antwoord op een interpellatie van collega Cuyvers, dat volgens de rechtspraak van de Raad van State een reliëfwijziging, die de 50 cm overschrijdt, een vergunningsplichtig werk is. De Minister voegde er zelfs een spitsvondigheid aan toe: men kan een reliëfwijziging van 90 cm bekomen en binnen de gestelde afmetingen blijven door 45 cm hoog en 45 cm diep te gaan. Voor ons is dit een spitsvondigheid, die de geest van de wet omzeilt. Verder lezen wij in de

golfnota dat de vergunningsplicht voor de uit te voeren werken, vooral voor reliëfwijzigingen, op een realistische manier moet worden onderzocht. Hoe objectief zal dit realisme zijn?

Over de criteria voor beoordeling kan men positieve en negatieve elementen aanhalen, maar ook elementen die voor discussie vatbaar zijn. Is het creëren van open ruimten in verstedelijkte zones door de aanleg van golfterreinen de meest geschikte oplossing voor het brede publiek? Stille, rust en een mooi landschap worden vermunbaar, terwijl iedere mens er recht op heeft. In dezelfde paragraaf wordt nog eens gewag gemaakt van het Ruimtelijke structuurplan Vlaanderen. Ook dit wordt een een-tonig verhaal. Wanneer wordt dit structuurplan nu eindelijk werkelijkheid?

Het zou ons te ver leiden om over alle criteria randbemerkingen te maken. Nochtans willen wij stilstaan bij enkele frappante uitspraken. De aanleg van golfterreinen is volstrekt uitgesloten in bepaalde beschermingszones, waaronder de bosgebieden met ecologische waarde en de bosgebieden. Waarom deze afzonderlijk vermeld worden is ons een raadsel. De landbouwgebieden met ecologische waarde zijn ook uitgesloten. En de andere landbouwgebieden? Op honderd jaar tijd zijn in ons land een half miljoen hectare landbouwgrond verloren gegaan. De mening dat Vlaanderen landbouwgrond te over heeft is gezichtsbedrog. Staatssecretaris De Keersmaeker toonde dit in juni 1989 op een colloquium over landbouw en ruimtelijke ordening zeer goed aan. Volgens de Staatssecretaris bepaalt de schaarsheid aan grond ondermeer het karakter van de Vlaamse landbouw, die logischerwijze heeft geleid tot de intensieve landbouw, met ondermeer zijn minder goede kanten voor het milieu. Het is nodig dat in Vlaanderen de resterende 1,45 miljoen hectare landbouwgrond beschermd wordt, ook vanuit oogpunt van het behoud van de open ruimte.

De golfnota is voor de Groenen een slag in het water en alleen bedoeld

om de expansie van de golfsport in Vlaanderen mogelijk te maken. Beantwoordt deze sport aan een maatschappelijke behoefte of is ze niet eerder door haar aard zelf beperkt tot een kapitaalcrachtige elite? Vertolkt de Beleidsnota golfterreinen het standpunt van de gehele Vlaamse Executieve, de Gemeenschapsminister van Leefmilieu inbegrepen?

Tenslotte willen wij wijzen op de omzendbrief van de Gemeenschapsminister, gericht aan de colleges van Burgemeester en Schepenen en aan het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening. In dit rondschrijven worden de kernpunten van de Beleidsnota golfterreinen herhaald. Ook dit rondschrijven wekt de indruk dat alle vermelde punten bij wet zijn geregeld. Het is duidelijk dat een rondschrijven de wet niet kan opheffen. Een dergelijk rondschrijven kan de verwarring omtrent het ruimtelijk beleid slechts versterken.

De Beleidsnota golfterreinen is op de eerste plaats een promotiebrochure voor de golfsport. Deze sport kan uittraard beoefend worden. Waar en op welke manier dit kan gebeuren is een grondige discussie in de bevoegde Commissie en in de Vlaamse Raad waard. Beschouwt de Minister zijn Beleidsnota als een definitieve tekst of als een discussietekst? Wij hopen dat het laatste het geval is.

De Voorzitter: De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's ik wens mij bondig bij de interpellant aan te sluiten. Ik kan het grootste deel van de gestelde vragen onderschrijven.

Mijnheer de Minister, wij hebben vooral problemen met de ondertitel van uw beleidsnot: „Golf in Vlaanderen — een Ruimtelijk Actiemodel.“ Wij menen dat men hiermee deze zaken gedeeltelijk op hun kop zet. Inderdaad, zoals u het voorstelt, wordt het aanleggen van golfterreinen voorgewend als instrument om aan ruimtelijke ordening te doen. Daarbij haalt u enkele argumenten aan die niet ter zake en niet verant-

Capoen

woord zijn : bij voorbeeld, waterwinningsge bieden kunnen best beschermd worden door het aanleggen van golfterreinen, omdat op die manier wordt belet dat er aan landbouw zou worden gedaan, meer bepaald omdat in de landbouw aan overbemesting wordt gedaan.

Mijnheer de Minister het is zo dat er wellicht meer bemesting zal gebeuren op een landbouwgrond dan op een golfterrein, maar het is tevens onjuist dat op golfterreinen geen bemesting zou gebeuren.

Bovendien zegt u dat golfterreinen een middel zijn om de open ruimten te beschermen. Dit is enigszins waar, maar toch stellen wij vast dat het aanleggen van golfterreinen meestal ten koste gaat van de open ruimten en dat ze de open ruimten innemen.

Mijnheer de Minister, dat is de reden waarom wij de vragen van de interpellant bijtreden ; wij wensen dan ook een duidelijk antwoord te krijgen. Inderdaad, bij de eerste lezing van uw nota komen wij tot de vaststelling dat zij eerder een promotie is voor het innemen van de open ruimten, via golfterreinen, dan een actie-model ten bate van de ruimtelijke ordening, zoals u het stelt.

De **Voorzitter** : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in tegenstelling tot de enigszins te negatieve klanken inzake de beleidsnota „Golf-terreinen", wil ik het ietwat anders formuleren. Inderdaad, een paar maanden geleden hebben wij hier in gans andere omstandigheden een discussie gevoerd over de toen bestaande wildgroei en de zonder enige toelating opgezette werken voor de aanleg van golfterreinen.

Ik wens even de oorsprong te onderstrepen van de wildgroei van het aanleggen van de golfterreinen, meer bepaald het feit dat deze werken niet vergunningsplichtig waren. Mijns inziens gaat het om een adequate be-

leidsnota inzake de aanleg van golf-terreinen, die voor de ganse Executieve — en voor de Minister van Ruimtelijke Ordening in het bijzonder — een leidraad is, met als eerste punt het feit dat golfterreinen vergunningsplichtig zijn. Daarover kan geen discussie bestaan.

Een tweede vraag betreft de zeventien golfterreinen die werden aangelegd vóór de beleidsnota werd gemaakt. Wat zal er met deze dossiers gebeuren ? Wij nodigen de Minister uit om dossier per dossier na te gaan hoe de beleidsnota erop kan worden toegepast. De manier waarop de golfterreinen tot stand zijn gekomen, is immers volkomen onaanvaardbaar. Kunnen zij al dan niet worden geregulariseerd ?

De SP is gelukkig met deze beleidsnota, dat is duidelijk. Wij hebben er door middel van interpellaties in de Vlaamse Raad sterk op aangedrongen en de Minister en de gehele Vlaamse Executieve hebben daarop passend ingespeeld. In alle bescheidenheid mag ik zeggen dat de SP een belangrijke impact en invloed heeft uitgeoefend. Daarom begrijp ik de wanklanken die ik hoor, niet.

Uiteraard blijven er vragen bestaan over de concrete toepassing, maar de Vlaamse Raad heeft de bevoegdheid om ter zake de nodige begeleiding te geven en eventueel bijkomende vragen te stellen. Wij vertrouwen erop dat de Vlaamse Executieve de golfnota adequaat zal toepassen. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : Minister Waltniel heeft het woord.

Minister Waltniel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal onmiddellijk een antwoord geven op de concrete vragen van de heer Van Durme.

De golfnota geeft het standpunt weer van de hele Vlaamse Executieve. Zij werd na belangrijke en uitgebreide discussies in verscheidene werkgroepen door de Vlaamse Executieve eenparig goedgekeurd op 31 mei 1989. Deze vraag werd uitdrukkelijk gesteld en ik geef u dus ook een klaar

antwoord. Uw dienaar had op dat ogenblik de illusie dat met het goedkeuren van de nota peis en vrede in deze contreien zou wekeren wanneer er over de golfsport wordt gesproken. Tot mijn verbazing en ont-hutsing wordt mij nu vermetelheid verweten, omdat ik de beraadslaging en beslissing van de Executieve in een brochure heb gegoten en die, zoals het behoort, aan de leden heb gezonden.

Ik waarschuw u : deze nota is hoege-naamd niet gericht op de promotie — de heer Capoen heeft deze uitdrukking ook gebruikt — van een of andere sport, in casu de golfsport. Het is niet mijn taak om welke sport dan ook te promoten. Deze nota — daarmee geef ik u antwoord op uw tweede vraag, mijnheer Van Durme — is een beleidsnota en de laatste vier bladzijden bevatten de beleids-opties genomen, zoals gezegd, na uitvoerige discussie. De beleidsnota inzake golfterreinen heeft tot doel een passend antwoord te geven op de duidelijke problemen die er ter zake bestaan.

De golfsport kent inderdaad een enorme expansie. Men kan daar allerlei bedenkingen, onder meer van sociologische en politieke aard aan vast knopen. Ik ga er mij niet over uitspreken of die evolutie al dan niet moet worden toegejuicht. Wij kunnen enkel vaststellen dat de vraag naar golfterreinen steeds groter wordt.

Het ligt in onze bedoeling — en ik dank de heer Timmermans omdat hij dat heeft onderstreept — die evolutie in de hand te houden door te voorzien in aangepaste voorschriften op ruimtelijk en stedenbouwkundig vlak. Er kan geen sprake zijn — zoals hier werd gesuggereerd — van een doelbewuste steun aan de golfsport. Het gaat er ons enkel om een evenwichtige oplossing te vinden voor een probleem van ruimtelijke ordening waarmee wij thans worden geconfronteerd, en waarvoor niets is voorzien in de Gewestplannen noch in de stedenbouwkundige voorschriften.

In de nota zijn een aantal beleidsop-ties opgenomen die ik volledigheidshalve nog even wil herhalen.

Waltiel

Ten eerste, het toekomstig beleid inzake de aanleg van golfterreinen zal enerzijds gericht worden naar de resultaten van een behoeftenstudie, het samenhangend spreidingsmodel en bestudering van een aantal inplantingsmogelijkheden en zal anderzijds gebaseerd zijn op bestemmingsmogelijkheden binnen het Vlaamse Gewest.

Tussen haakjes wil ik opmerken dat de behoeftenstudie op grond van wetenschappelijke gegevens zal trachten te bepalen hoeveel golfterreinen Vlaanderen nodig heeft. Indien de behoefte aan golfterreinen even groot zou zijn als in Engeland, Frankrijk, Nederland en Duitsland zouden wij, volgens de berekeningen, 50 à 60 golfterreinen nodig hebben. Aan de hand van dit gegeven zal men trachten de meest geschikte plaats te bepalen voor de inplanting van de golfterreinen. De criteria die in de nota worden opgesomd, hebben tot doel een einde te maken aan de ongecontroleerde wildgroei van de golfterreinen en aan de betwistingen ter zake die tot mei 1989 geregeld aan de orde waren. Mevrouw Maes heeft hier ooit terecht gesproken over een golfraze. De behoeftenstudie, het spreidingsmodel en de criteria voor de aanleg van golfterreinen zullen een nuttig en waardevol instrument zijn van ruimtelijke ordening. De aanleg van een golfterrein wordt vergunningsplichtig. In antwoord op vorige interpellaties heb ik vaak gezegd dat een bestemmingswijziging van een perceel grond niet onderhevig is aan een bouwvergunning. Een bestemmingswijziging van een gebouw is dat wel. Wanneer geen reliëfwijziging van meer dan 50 cm wordt doorgevoerd of geen vergunningsplichtige werken uitgevoerd, zoals het bouwen van een kantine of een gebouw voor het opbergen van materiaal, kon niemand beletten dat iemand op zijn grond een golfterrein aanlegt. Dit gaf aanleiding tot talrijke betwistingen. Nu werd de knoop echter doorgehakt. De aanleg van een golfterrein is vergunningsplichtig en moet worden voorafgegaan door een milieueffectrapport. De zwakke kant van deze thesis is dat daarvoor het

decreet van 29 maart 1962 moet worden gewijzigd. Het fameuze artikel 44 dat voorschrijft welke werken en welke initiatieven vergunningsplichtig zijn, waarin de golfterreinen niet zijn vermeld, moet worden gewijzigd.

De Executieve heeft beslist naar alle gemeentebesturen een rondschriften te sturen om hen erop te wijzen dat de aanleg van een golfterrein sowieso vergunningsplichtig is. Bij het toekennen van een eventuele vergunning moeten zij daar nu reeds rekening mee houden.

Een derde optie is dat de gewestplannen zullen worden aangepast. Er komt een nieuw begrip : golfterreinen. Diverse golfterreinen, bij voorbeeld het golfterrein van Kapellen en golfterreinen die reeds bestaan van vóór de Eerste Wereldoorlog, komen op het gewestplan voor als natuurgebied of als parkgebied.

De heer Van Durme heeft terecht opgemerkt dat er een hele reeks gebieden zijn waar de aanleg van golfterreinen niet meer toegestaan is : de natuurgebieden met wetenschappelijke waarde, de reservaten, de bosgebieden met ecologische waarde, de valleigebieden, de landbouwgebieden met ecologisch belang, de bosgebieden en de natuurgebieden. Er werd gevraagd waarom een onderscheid wordt gemaakt tussen de bosgebieden met een ecologisch belang en de gewone bosgebieden. In de wet van 29 maart 1962 worden enerzijds bosgebieden vermeld en anderzijds bosgebieden met ecologische waarde. Om volledig te zijn dienden deze allebei te worden vermeld.

Tot slot kom ik tot het punt dat enigszins verwarring heeft gebracht, namelijk wat er zal gebeuren met de 16 golfterreinen die aangelegd zijn tussen 1952 en 1989. Binnen de Executieve is daarover langdurig gediscussieerd, de beleidsnota is klaar. AROL heeft opdracht gekregen elk van die dossiers te onderzoeken. Wanneer er werken zijn uitgevoerd die vergunningsplichtig waren, reliëfwijzigingen of kappingen, of installaties gebouwd, zal Stedebouw optreden zoals tegenover overtredingen inzake de bouwvergunningen : de bouwovertreiding vaststellen en daar

alle consequenties aan verbinden. Dat is een klaar antwoord.

Er is geen kwestie van door deze nota onregelmatige toestanden te regulariseren, integendeel. Moest dat besluit van de Executieve er niet gekomen zijn dan zou men steeds verder doen en niet meer over die onregelmatigheden bij de aanleg van golfterreinen spreken. Nu zal elk dossier opnieuw ter tafel komen.

Zoals de heer Timmermans onderstreepte beantwoordt deze beleidsnota aan een reële behoefte die wij kunnen afleiden uit de grote vraag naar nieuwe golfterreinen, gebaseerd op allerlei argumenten, waarbij het argument economische expansie, vermeld in de inleidende nota, niet eens aan bod komt.

Deze beleidsopties zijn er op gericht de aanleg van golfterreinen op een zinvolle manier in te schakelen bij het behoud van de open ruimten, naast de andere mogelijkheden die tot nu toe bestaan.

Dikwijls wordt geopperd dat de golfsport gereserveerd wordt voor een elite. De nadruk werd hier ook gelegd op het elitair karakter van de golfsport, die alleen door kapitaalcrachtige mensen zou worden beoefend. Ter zake kunnen wij niet tussenbeide komen.

Een vijfde beleidsoptie bevat maatregelen in verband met samenbeheer, recreatief medegebruik en open golfbanen. In de Verenigde Staten zijn bij voorbeeld 10.000 van de 13.500 golfbanen. Ook hier bestaat dat reeds.

Laten wij door het verspreiden en het toegankelijk maken van de golfsport voor iedereen deze sport democratiseren en beoefenaar maken voor iedereen. Dit gebeurde trouwens eveneens met andere sporten, denken wij maar aan de tennissport, die jarer geleden eenzelfde elitair karakter had. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : Het incident is gesloten

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland

De Voorzitter : Gelet op het feit dat Ministers De Batselier en Geens in onderlinge afspraak de volgorde van de interpellaties hebben gewijzigd, is thans de interpellatie van de heer Van Dienderen tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland, aan de orde.

De heer P. Van Grembergen : Sinds wanneer bepaalt de Executieve de werkzaamheden van de Raad ? (*Onderlinge gesprekken*)

De heer W. Kuijpers : Mijnheer de Voorzitter, moeten wij de Raad van State niet raadplegen ?

De Voorzitter : Ik was van oordeel dat de onderlinge afspraak tussen de leden van de Executieve, om de volgorde te wijzigen, door de Raad zou kunnen worden bijgetreden. Indien dit 'niet het geval is zal ik de Raad raadplegen.

Ook ik had het op prijs gesteld, mocht ik vooraf op de hoogte zijn gebracht.

Gezien de heer Geens niet aanwezig is en met het oog op een vlotte afwerking van onze agenda, heb ik deze omwisseling geacteerd.

Is hiertegen een bezwaar ?

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, met alle respect voor uw ambt en voor uw verantwoordelijkheid, doe ik opmerken dat dit een manier is waarop de Executieve de werkzaamheden van de Raad bepaalt zodat bepaalde dossiers worden verdaagd of opgeschoven.

De Voorzitter : Dit is geen kwestie van verdagen of verstoren van de werkzaamheden, maar van hoffelijk-

heid. De heer Geens zal vandaag op de aan hem gerichte interpellaties antwoorden.

De heer L. Bril : Mijnheer de Voorzitter, het is eveneens een kwestie van hoffelijkheid om de leden van de Raad op voorhand te waarschuwen. Ikzelf had om vier uur een afspraak. Indien ik op de hoogte was geweest, had ik andere beschikkingen kunnen treffen. Wij moeten nu constateren dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve niet aanwezig is. Mijnheer de Voorzitter, hoe zou u reageren in mijn situatie ?

De Voorzitter : Mijnheer Bril, ik heb onderstreept dat ik het op prijs zou hebben gesteld, mocht ik van deze afspraak vooraf op de hoogte zijn gebracht. Wellicht is er een communicatiestoornis.

De heer Kuijpers : Mijnheer de Voorzitter, ik had een afspraak om partijtje golf te spelen !

De Voorzitter : Mijnheer Kuijpers, de hoffelijkheid gebiedt dat het woord wordt gevraagd. Minister De Batselier heeft vóór u het woord gevraagd.

Minister De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, door het feit dat Minister Waltniel gevraagd had om de volgorde te wijzigen, rezen er ook moeilijkheden voor Minister Geens. Hij zal straks alleszins aanwezig zijn om te antwoorden op de interpellaties.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik heb zopas bericht gekregen dat Minister Geens op komst is.

De Voorzitter : Ik stel dus voor dat wij nu de interpellatie van de heer Van Dienderen behandelen en dat wij daarna onmiddellijk overgaan tot de interpellaties gericht tot Minister Geens.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ook ik betreure dat de volgorde van de interpellaties werd gewijzigd zonder dat de betrokken raadsleden daarvan op de

hoogte werden gebracht. (*Onderbreking van de heer De Batselier*) (*Onderlinge gesprekken*)

Mijnheer de Voorzitter, ik wou mijn interpellatie beginnen met de uitspraak van een 85-jarig man uit Maaseik die met onteigening wordt bedreigd ten voordele van één van de Maaslandse grindboeren. Het gaat immers over de ontgrinding van het Maasland.

Hij zei op het televisienieuws : „Het kan toch niet zijn dat een Regering een man wegjaagt uit het huis dat hij heeft gebouwd, weg van de boomgaarden die hij zelf heeft aangelegd”.

Daarmee geeft deze 85-jarige man, mijns inziens, blijk van een betere kijk op het algemeen belang te hebben dan de Intercommunale voor Ruimtelijke Ordening van Limburg, de IML. Het is deze intercommunale die, onder het mom van het algemeen belang, maar in feite voor de privé-belangen van de grindboeren, allerlei terreinen onteigent en uiteindelijk mensen wegjaagt van hun gronden. Het is die intercommunale die ervoor zorgt dat Limburg langzaam maar zeker wordt herschepen in een soort „eilandjesgebied”, met een grote „plas” per gemeente.

Voor de Groenen is het lot van die Maaseikenaar symptomatisch voor de ongebreidelde landhonger van de grindboeren uit het Maasland. Met een nota die nog steeds niet aanvaard is door de Vlaamse Executieve — wil Minister Waltniel — tegemoetkomen aan die landhonger. In zijn nota van juli vraagt hij 600 hectare extra Maasland voor de ontgrinding. Het grote motief dat hij in zijn tekst aanhaalt is het tekort aan gronden. Ik citeer : „Indien men wenst een grindactiviteit te behouden die een gedeelte van de Vlaamse markt moet kunnen bevoorraden, zijn enkele dringende maatregelen nodig. De bedrijven die nu reeds of binnen enkele maanden zonder voorraad vallen zijn de volgende”, en dan somt hij er een zestal op. Ons standpunt is dat er nog méér dan grond genoeg is om tot een heel eind in de volgende eeuw in het Maasland te ontgrinden. Dat wordt gegarandeerd door het Gewestplan, een Gewestplan dat op zich een grote toege-

Van Dienderen

ving is aan die Grindboeren. Voor ons Groenen een véél te grote toegeving. Er is dus geen enkele reden om daat op in te leveren. Het verhaal dat er te weinig voorraad is of te weinig gronden zijn, werd vroeger reeds gezongen. De eerste grindcommissie — naar de heer Denteneer genaamd — heeft een analyse van de toestand per bedrijf gemaakt, een tekst opgenomen die werd toegespeeld door de dienst Natuurlijke Rijkdommen en Energie. Daarin is vermeld dat de tijdelijke vereniging Rekin al zijn reserves reeds in 1957 zou hebben uitgeput. Welnu, deze tijdelijke vereniging produceert nog volop grind zonder dat ze extra terreinen heeft bijgekregen. Het ging dus over een getruceerd verhaal, een verhaal dat ons doet denken aan de bewapeningswedloop waar de ene partij voortdurend zegt dat zij een achterstand heeft op de andere partij en dat er dus meer moet worden bewapend. Hier zegt men dat de voorraden grond zijn uitgeput en dat het Gewestplan moet worden veranderd, daar waar het Gewestplan in een reserveringszone voorziet. In de grindnota van Minister De Batselier wordt de oppervlakte van deze reserveringszone op 56,7 miljoen ton grind geschat. Dat is 5,6 miljoen ton minder dan de tweede grindcommissie, onder voorzitterschap van de heer Derycke, had gesteld. De nota van uw collega bepaalt helemaal niet waar de 5,6 miljoen naartoe zijn. Zijn aanpak wijst erop dat men de voorraden zo klein mogelijk wil maken. Als men rekening houdt met een gemiddelde productie van 5 miljoen ton per jaar, is alleen die reserveringszone nog goed tot in het jaar 2000. Collega Beerden heeft u onlangs een schriftelijke vraag gesteld over deze kwestie en een overzicht gevraagd van alle beschikbare gronden. U zegt in uw antwoord dat er nog 589 hectare natte gronden zijn en 276 hectare droge gronden, in totaal 865 hectare. Als wij er rekening mee houden dat de laatste jaren 50 hectare werd verbruikt per jaar en dat die reserveringsgronden over bijzondere dikke lagen beschikt, is er nog ruim genoeg om 17 jaar verder te gaan aan het huidige ritme. Wij begrijpen ook he-

lemaal niet dat Minister Walt Niel in zijn nota pleit voor een aanpassing van het Gewestplan. Hij eist 600 hectare landbouwgrond, open ruimte, extra voor de grindboeren op.

Zo kom ik tot het gebied De Maeswinckel, een erg waardevol natuurgebied in Maasmechelen en van zeer groot ecologisch belang. Uw collega wil ook op dat gebied een aanslag plegen onder het motto van een groot sportproject dat daar zal worden gerealiseerd. Op bladzijde 9 van zijn nota stelt hij dat het BPA te Maeswinckel een sportproject is dat past in de globale visie van de toeristische infrastructuur van Limburg. Ik vind het zeer moeilijk om tot die stelling te komen, want het gerespecteerde studie bureau Belgroma heeft een sectorstudie gemaakt van de recreatie in Kempen-Maasland en in geen van de drie scenario's, die daarin werden voorgesteld, werd de Maeswinckel als toeristisch project vooropgesteld. Waarom moet het dan ter beschikking gesteld worden van de grindboeren. De Cup en MGM? Waarom reageerde uw Regering niet als er in de zomer ter plaatse nivelleringswerken werden uitgevoerd als aanzet tot de ontgrinding? Het is voor deze grindboeren uiteraard gemakkelijk om in de onmiddellijke omgeving waar ze nu aan exploitatie doen extra terreinen bij te krijgen, daar waar het Gewestplan op een zekere afstand daar vandaan reserveringszones heeft voorzien. Ik vind dat de Vlaamse Executieve zich daardoor niet mag laten beïnvloeden en dat ze, zoals de heer Leduc uit Maaseik, het algemeen belang moet dienen.

Het MER-rapport dat daaromtrent is gemaakt, werd in wetenschappelijke kringen in Limburg weggelachen. Mijn vraag is, mijnheer de Minister, welke waarde u aan dit rapport hecht. Is het voor u een volwaardig rapport of niet?

Het Maasland telt nu al bijna 2.500 waterplassen. Veel te veel. We stellen vast dat de IML zijn opdracht, namelijk het herstel van die terreinen in hun oorspronkelijke toestand, niet uitvoert. Vorig jaar heb ik de Voorzitter van de Executieve — die intussen aangekomen is — daarover geïn-

terpelleerd. Hij heeft toen beloofd dat de hele kwestie van het Grondfonds en de afdrachten van de grindboeren zouden worden onderzocht omdat daar inderdaad — dat moest hij toegeven — vraagtekens bij gesteld konden worden. Ook zou worden onderzocht of de Vlaamse Executieve deze afdrachten niet zelf moet innen om de zaak in handen te nemen en te garanderen dat de terreinen in hun oorspronkelijke staat worden hersteld. Tevens zou worden bestudeerd of de afdrachten van de grindboeren wel voldoende zijn voor hun doel. In eerste instantie het herstel van de terreinen. Volgens de Maaslandse Milieu-actie, die dat onderzocht heeft, is dat nu niet zo en zouden de afdrachten daartoe verdubbeld moeten worden.

Wij, Groenen, stellen dat wij er nog radicaler moeten tegenaan gaan: geen verdubbeling om een herstel van de terreinen te bekomen, maar een extra verdubbeling omdat de grindboeren ook moeten bijdragen in het zoeken van alternatieven voor dat grind. Volgens ons gaat het niet op dat het grind, dat gedurende vele duizenden jaren tijdens de laatste ijstijd tot stand is gebracht door de Maas, in enkele decennia wordt weggeconsumeerd zodat er niets meer van overblijft en alleen nog enorme lidtekens in het landschap worden achtergelaten. Wij moeten dat een halt toeroepen.

Wij hebben natuurlijk niet meer zoveel grind nodig, want we hebben in Vlaanderen al genoeg wegen — het is vooral daarvoor dat het grind werd gebruikt —, maar hier en daar moeten toch onderhoudswerken worden gedaan. Daarvoor hebben wij alternatieven nodig. De Voorzitter heeft mij vorig jaar beloofd daar werk van te maken. Ik citeer letterlijk — : „Wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van alternatieven of nieuwe materialen kan worden doorgevoerd.” Ik vraag mij af hoever het onderzoek nu gevorderd is en of er eventueel al realisaties zijn. In Nederland staat men in elk geval veel verder: Men is volop betonpuin, metselwerk van oude gebouwen, en dergelijke meer, aan het hergebruiken.

Van Dienderen

Men schermt dikwijls met het argument van de werkgelegenheid die door de grindboeren wordt geboden, maar wij zijn van mening dat voor het uitwerken van alternatieven evenveel, zoniet meer werkkrachten nodig zijn.

Dat is ook zo met een ander granaulaat, namelijk porfier. Daarbij is het ruimtebeslag dertig keer minder volgens een wetenschappelijke Nederlandse studie „Gegrond ontgrinden”.

Bij de exploitatie van porfier komt meer werk kijken dan bij ontgrinding. Heeft men deze alternatieven onderzocht, mijnheer de Minister ?

Nu wij het hebben over België-Nederland : in de grindnota stelt Minister Waltniel dat het niet juist is dat België meer grind uitvoert naar Nederland dan omgekeerd. Deze stelling wordt in het Maasland ingenomen. Uw collega heeft een goede truc gevonden om dat te bewijzen. Hij telt export en import van grind samen met zand en verklaart dan dat er meer wordt geïmporteerd uit Nederland dan omgekeerd. Men moet alleen maar de teksten van de Commissie Deryck raadplegen om vast te stellen dat de jongste jaren méér is geëxporteerd naar Nederland : in 1983 1,9 miljoen ton, in 1984 0,6 miljoen ton, in 1985 1,2 miljoen ton en in 1986 1,3 miljoen ton. Dat zijn cijfers van een officiële commissie die UW collega niet schijnt te kennen.

Nederland is heel wat strenger en zoekt naar alternatieven. Onze Noordburen hebben onlangs nog geweigerd nieuwe terreinen ter beschikking te stellen voor ontgrinding. Het tekort dat zo ontstaat moet België volgens ons niet opvangen.

Mijnheer de Minister, ik heb de vragen, in mijn betoog verwerkt, uitdrukkelijk en gedetailleerd op voorhand aan u bezorgd. Ik hoef ze dus niet te herhalen.

Ik hoop dat uit de schets die u zal geven over het grindbeleid van de Vlaamse Executieve zal blijken dat er in de toekomst geen extra landbouwgebieden of nieuwe open ruimten ter beschikking zullen worden ge-

steld van de grindboeren en dat er ook geen nieuwe drama's, zoals dit van de heer Leduc, te betreuren zullen vallen. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als gewezen lid van de Bestendige Deputatie van Limburg, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, heb ik de interpellatie van de heer Van Dienderen, gewezen lid van de Commissie Deryck, Vlaams Technische Grindcommissie, met aandacht gevolgd. Ik heb nog enkele bijkomende vragen in verband met de ontgrinding in het Maasland.

Graag had ik van de Minister vernomen hoe hij oordeelt over de drie conclusies van het rapport Deryck en over de aanbevelingen : bevestiging gewestplannen, hergroepering van de reservegebieden, geleidelijke vermindering na 1995 en studieonderzoek inzake vervangingsmaterialen.

Het is iedere Limburger duidelijk dat het Maasland meer en meer het uitzicht heeft van een gruyèrekaas of een maanlandschap dan van een groen ecologisch waardevol gebied.

Denkt de heer Minister de voortdurende claim van de grindboeren om tot een uitbreiding van die ontgrinding in hun onmiddellijke omgeving over te gaan, te kunnen indijken ? Over welke instrumenten beschikt hij daartoe ?

Is de Minister zich ervan bewust dat de houding van de gemeentebesturen inzake de adviezen voor wijziging van het gewestplan via BPA, heel dikwijls zijn ingegeven door de noodzaak om budgettaire begrotingsevenwichten te zoeken via de inkomsten uit de grindexploitatie ? Is de Executieve bereid hiermee rekening te houden bij de in herzieningstelling ?

Beschikt de Minister over instrumenten om de grindexport naar Nederland in te dijken ? Inderdaad, de heer Van Dienderen drukt het wel zeer eenvoudig uit door te zeggen dat er momenteel een overschot is van uit-

N.a.v. zijn interpellatie over de grindexploitatie in het Maasland pleitte de heer H. Van Dienderen (Agalev) tegen enige Gewestplanwijziging

voer naar Nederland. Over welke middelen beschikken wij echter om te beletten dit handelsprodukt naar Nederland uit te voeren ?

Voor de herinrichting van de grindgebieden zorgen ofwel de grindexploitanten zelf, ofwel wordt deze opdracht gegeven aan de intercommunale voor Ruimtelijke Ordening Limburg. Mijnheer Van Dienderen, u moet deze intercommunale niet met alle zonden van Israël overladen. Inderdaad, er is ook een periode vóór de intercommunale. Heel wat grindraden die momenteel overeind blijven, dateren vanuit deze periode.

Heeft de Minister een inzicht over de werking van deze intercommunale, over haar middelen en over haar mogelijkheden om de ontgonnen gebieden te herstructureren, zoals op het gewestplan werd voorzien ? Volstaan de afdrachten om tot deze herstructurering over te gaan.

Gaat de Minister ermee akkoord dat het beheer van deze intercommunale in Limburgse handen blijft, provincie en gemeenten nauw betrokken bij de problematiek van de ontgrinding ; of

Dufaux

wenst de Minister op enigerlei wijze aan het beheer van dit herstructureeringsfonds deel te nemen ?

Reeds jaren wordt gepraat over vervangingsprodukten voor grind. Welke initiatieven nam de Executieve ter zake ? Wanneer mogen wij hieromtrent de eerste mededelingen ontvangen ?

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ter gelegenheid van deze interpellatie wil ik duidelijk stellen dat de grindnota die door Minister Waltniel aan de Vlaamse Executieve werd voorgesteld 'op 12 juli 1989 nog niet werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De heer H. Van Dienderen : Ik hoop dat ze ook nooit zal goedgekeurd worden !

Mevrouw F. Brepoels : Ik wil zeer duidelijk zeggen dat deze nota op geen enkel punt onze goedkeuring wegdraagt. Om deze reden achten andere leden van de Vlaamse Regering het nodig ook deze nota door te sturen naar een werkgroep ad hoc ten einde een standpunt ten behoeve van de Vlaamse Regering voor te bereiden, maar — indien ik goed heb gelezen — wel vóór 30 september aanstaande.

Mijnheer de Minister, zijn de resultaten van deze werkgroep reeds bekend ? Het zou inderdaad een goede zaak zijn indien de Vlaamse Regering zo vlug mogelijk haar standpunt zou bepalen en dan liefst niet om bijkomende gronden vrij te geven aan de grindbedrijven door middel van een wijziging van het gewestplan, maar wel om een definitief halt toe te roepen aan de ontgrinding en te stoppen met een verdere verwoesting van het Maasland en het Kempens plateau.

Ik wil nog even herinneren aan het feit dat het advies van de technische grindcommissie reeds sinds 23 december 1987 ter beschikking is. De Vlaamse Regering had reeds op 1 ju-

ni 1988 een werkgroep ad hoc opgericht om de aanbevelingen voor de Vlaamse Regering te formuleren. Dit voorstel gebeurde ten tijde van Minister Beysen, maar ik ga ervan uit dat Minister De Batselier mij ook de resultaten van deze werkgroep kan mededelen. Minister Waltniel stelde echter een nieuwe grindnota voor aan de Vlaamse Regering, waarvan ik kan vaststellen dat zij niet aansluit bij de vroegere beslissingen van de Vlaamse Regering. Het blijkt dat een aantal punten niet werden uitgevoerd.

Er is nu lang genoeg gestudeerd, er zijn genoeg onderzoeken gedaan, alle cijfers zijn gekend . . . het is de hoogste tijd dat de Vlaamse Regering zo vlug mogelijk een beslissing neemt en hierbij eindelijk eens ecologische en menselijke factoren voorrang laat hebben op economische factoren. Tegelijkertijd moet de grindontginning bekeken worden vanuit een ruimer perspectief. Grindexplotatie is immers niet alleen een probleem voor Belgisch-Limburg. Ook Nederlands-Limburg kent een belangrijk grindprobleem. Daar heeft men ondertussen de moed opgebracht om de ecologische en menselijke belangen te laten primeren op economische factoren en is men onmiddellijk met de afbouw begonnen.

Ik zal hier niet alle aspecten van de grindontginning behandelen, daar is het nu uiteraard de tijd niet voor. Toch staat het als een paal boven water dat reeds genoeg ingrepen een belangrijke landschappelijke druk op het Maasland en het Kempisch plateau veroorzaakt hebben. Een verdere ontgrinding zou de rampzalige ecologische gevolgen alleen maar vermeerderen. Vele mensen dragen reeds jaren lang de last van deze ingrepen. Het wordt sommigen onmogelijk gemaakt verder op een rustige en veilige manier te wonen. Globaal beschouwd kan men stellen dat de impact van de ontgrindingsactiviteiten zowel een aantal positieve als negatieve gevolgen heeft. Het economisch gevolg van de ontgrinding is zeker voor het Maasland, eerder beperkt te noemen.

In deze moeilijke zaak willen wij on-

ze verantwoordelijkheid zeker niet afschuiven. Wij vertrouwen in dit verband volledig op de inbreng van onze Minister van Openbare Werken in de werkgroep ad hoc. Graag wil ik enkele punten die voor ons belangrijk zijn, vooropstellen. Wij wensen de ontgrinding onmiddellijk en definitief een halt toe te roepen, evenwel op een sociaal verantwoorde manier, dit wil zeggen met de nodige begeleiding voor de werknemers. Het gewestplan mag niet gewijzigd worden voor nieuwe ontginningsgebieden. Voor de ontginningsgebieden voorgesteld in het gewestplan moet voor elke aanvraag een MER-verplichting worden opgelegd. Aan Minister Waltniel vragen wij het BPA-Maaswinckel niet goed te keuren. In de Vlaamse Raad moet een decreet op de ontgrindingen worden goedgekeurd. Jaak Gabriëls diende ter zake in 1984 reeds een voorstel in. Wij vragen dringend een onderzoek verder te zetten en bedrijven te stimuleren alternatieve produkten voor grind te ontwikkelen. Er moeten duidelijke en concrete voorstellen tot herstel van het landschap worden voorgelegd. De nog resterende Maasuitwaarden dienen te worden beschermd omwille van hun ecologische zeldzaamheid.

Ik zou dan ook de Vlaamse Regering in haar geheel en meer bepaald de Vice-voorzitter van de Vlaamse Regering in het bijzonder willen vragen dit dossier niet langer voor zich uit te schuiven zoals in het verleden en zo vlug mogelijk een duidelijk standpunt te willen innemen om alzo een belangrijke bijdrage te leveren aan het behoud van een mooi stukje Maasland. (**Applaus**)

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, alvorens te antwoorden op de interpellatie wens ik toch op te merken dat ik niet goed begrijp waarom deze interpellatie tot mij gericht is. Immers, in de Executieve zijn wij met drie Ministers voor deze problematiek verantwoordelijk. Zowel de Minister van Ruimtelijke Ordening, de Minister van Leefmilieu — voor

De Batselier

de ecologische aspecten — en ikzelf — voor de economische aspecten via de natuurlijke rijkdommen — dragen verantwoordelijkheid ter zake.

De interpellatie van de heer Van Dienderen gaat hoofdzakelijk over ruimtelijke ordening en zou dus tot de Minister van Ruimtelijke Ordening moeten gericht zijn. Het stoort mij uiteraard niet om hier, vanuit mijn bevoegdheid, een aantal invalshoeken nader toe te lichten. Het zal u misschien verwonderen dat degene die bevoegd is voor de natuurlijke rijkdommen en van zijn administratie altijd adviezen krijgt om toch maar maximaal te ontgrinden, niet zozeer die produktivistische theorie aangaangt.

Er werden vroeger reeds verschillende scenario's uitgediept. Er werden daarover al heel wat theorieën opgebouwd met de vorige Vlaamse Executieve. Niet alleen wordt in 1987 de Commissie De Ryck opgericht die in feite tot drie scenario's kwam maar er is ook een stellingname betreffende de Limburgse vertegenwoordigers in die Commissie. In 1988 werd op vraag van de toenmalige Executieve een tewerkstellingspact voor de grindsector uitgewerkt dat een aantal verbintenissen en krachtlijnen voor de grindindustrie inhield. Daarin wordt geopteerd voor een scenario 2020, waarbij de productiecapaciteit behouden blijft tot het jaar 2010 en dan lineair afneemt tot 2020. Door de grindindustrie worden de plaatsen Aangeduid waar de winning kan gescheiden en dit uitgaande van de fundamentele opties die 23 jaar geleden reeds werden genomen. Er is dus op dat vlak weinig in het dossier veranderd.

Op 12 juli 1989 werd door de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting een nota aan de Vlaamse Executieve voorgelegd, mevrouw Brepoels heeft erop gewezen, waarin zijn visie op de ontgrindingsproblematiek in het Maasland duidelijk wordt gemaakt. Over met daarin vertolkte standpunt werd door de Vlaamse Executieve geen beslissing genomen. De Executieve besliste de kwestie nader te onder-

zoeken in een interkabinetten-werkgroep onder voorzitterschap van de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting en waarin verder afgevaardigden van de Gemeenschapsministers Kelchermans, Sauwens en mijzelf zitting hebben.

Mijnheer Van Dienderen, uit de vergaderingen die wij sindsdien hebben gehouden is gebleken dat de standpunten met betrekking tot de grindproblematiek in Limburg eerder divergerend dan convergerend waren. Ik ben het met mevrouw Brepoels eens dat het om diverse redenen niet aangewezen is om de huidige toestand te laten aanslepen. Op het vlak van het leefmilieu en de ruimtelijke ordening geeft de huidige situatie aanleiding tot tal van speculaties die bij de geïnteresseerde groepen aanleiding geven tot de meest uiteenlopende reacties. Voor de betrokken bedrijven, zelfs voor de betrokken werknemers uit de grindsector en de landbouw, leidt het tot een onzekere toekomst. U weet dat ik de reputatie heb er niet van te houden in dergelijke dossiers lang onzekerheid te laten bestaan.

Ook bij de ecologische beweging is er een groeiend wantrouwen. Ik heb zelf het initiatief genomen een eigen grindnota op te stellen die ik hoop door de Executieve te kunnen sluisen. Op 21 september hebben wij reeds een eerste vergadering gehad met het paritair comité van de grindsector. Die grindproblematiek werd door mij toegelicht in het kader van het Regeerakkoord van 2 februari 1989. Dit ontgrindingsplan zal tot stand komen na ruime consultatie van de bij dit dossier betrokken groepen, zowel in de sociale, de ecologische, de technologische als de economische sfeer. Om concreet op uw vraag in te gaan : uit mijn eerste contacten met de sector en de regionale vertegenwoordigers blijkt dat de ontgrinding van de Maeswinckel om ecologische redenen als onaanvaardbaar moet worden bestempeld. Het reservergebied De Wateringen-Armenbos is — maar dan om verscheidene redenen — ook moeilijk aanvaardbaar. Op dit ogenblik is het volgens mij evenwel te vroeg om hierover definitieve uitspraken te doen.

Ik zal bij mijn standpunt echter zowel economische als sociale en ecologische motieven evenwaardig laten meespelen. Zowel de heer Dufaux als de heer Van Dienderen en mevrouw Brepoels hebben vragen gesteld over de termijn van de ontgrinding. Ik meen dat de termijn één element is en dat het opleggen van beperkingen in de tijd een punt is dat ik zal in acht nemen maar het beperken van de hoeveelheid is volgens mij een even belangrijk punt. Dit heb ik hier echter niet horen vernoemen.

Uiteraard is het zo dat als je roofofbouw pleegt tot het jaar 2000, je zodanig veel reserves kan opbouwen dat je op ecologisch vlak het landschap op een even rampspoedige wijze hebt behandeld als nu het geval is. Het zou dus geen verschil uitmaken of nu in het jaar 2000 dan wel in het jaar 2020 een geleidelijke exploitatie zou plaatshebben. Voor mij is het jaartal een element dat niet fetichistisch mag zijn. De beperking van de hoeveelheid is volgens mij zeker een even belangrijk element. In het globale plan zal ook het Fonds voor de Ontginning van de natuurlijke rijkdommen duidelijk moeten gedefinieerd worden, zowel naar doelstellingen als naar beheer. Wij zijn het in de Executieve eens over de doelstellingen qua hoeveelheid van productie en tijd zodat er tegelijkertijd een decretaal initiatief moet worden genomen in verband met het beheer en de doelstellingen van dit ontginningsfonds.

De doelstelling moet evenwel zijn dat de afdrachten van de grindexploitanten moeten toelaten om zowel het ecologisch als het landschappelijk hersel van de ontgrinde gebieden te realiseren, de toekomst van de sector voor te bereiden en de ontwikkeling van alternatieve materialen te stimuleren. Ook de sociale begeleiding van de werknemers in de sector moet in het fonds kunnen geregeld worden.

De afdrachten zullen dan ook, rekening houdend met deze beleidsopaties, moeten worden vastgesteld. Het onderzoek naar alternatieve materialen waarop ik daarnet allusie maakte, zal in de toekomst een belangrijk element vormen. Het is immers duide-

De Batselier

lijk dat de exploiteerbare voorraden aan grind, hoe dan ook eindig zijn en dat geleidelijk aan naast een selectieve aanwending meer en meer naar alternatieven voor het Limburgs grind zal moeten worden gezocht.

Een doelbewuste politiek voor het aanwenden van nieuwe materialen is nog uit te werken en zal dus ook één van de uitvloeiselen zijn van mijn globaal voorstel, dat tevens prioriteit zal krijgen.

Het terugschroeven van de eigen grindproductie zal ook een verhoging van de import van steenachtige materialen tot gevolg hebben, vooral dan uit het zuiden van het land.

In dit verband moet er eveneens op gewezen worden dat een vermindering van de grindproductie in Nederland niet mag leiden tot een toename van de Vlaamse uitvoer. Wij kunnen dit wellicht het best bepalen niet zo zeer door het nemen van concrete maatregelen want daar hebben wij via de EG nog weinig middelen voor, maar wel door ons eigen grindbeleid te bepalen. Op deze wijze zouden immers de problemen in Nederland gewoon verschoven worden naar ons en de eigen voorraden versneld uitgeput raken.

De heer Dufaux heeft enkele zeer concrete vragen gesteld. In het scenario dat ik op het oog heb is er een afname in tijd opgenomen rond het jaar 3000 tot 2005. Dit scenario zal tegelijkertijd een beperking van de hoeveelheid productie van ontgrinding in houden.

Een persoonlijke stellingname die ik aan de werkgroep zal voorleggen is dat dit een bevestiging is van wat heden het in het gewestplan is opgenomen. Alles moet zich dus morgen afspelen in een evenwicht waarvan het kader van het huidige gewestplan de basis vormt.

Ook de gemeenten zullen in verband met hun inkomsten de gevolgen van het beleid moeten dragen. Er komt geen mogelijke compensatie. Indien er een alternatieve economische activiteit is kan ik aannemen dat er geen

terugbetalingssysteem zal moeten worden uitgewerkt. We moeten echter tegelijkertijd zorgen voor economische alternatieven die nieuwe inkomsten betekenen voor de gemeenten.

Ik meen reeds geantwoord te hebben in verband met het beheer van het fonds. Ik heb reeds gezegd dat wij daar nog een decretaal initiatief moeten nemen. Het is dus momenteel voorbarig te zeggen hoe dit fonds moet worden beheerd.

Aan mevrouw Brepoels moet ik zeggen dat de werkgroep niet tot een goed einde is gekomen vóór 30 september en dat wij niet allemaal op dezelfde golflengte zitten. Onze meningen verschillen. Dat betekent dat ik zelf een eigen initiatief zal voorbereiden en eerlang zal voorleggen, zij het dan vanuit mijn bevoegdheid ten aanzien van de „natuurlijke rijkdommen”.

Uw concrete vragen over de MER-plicht en van de BPA Maeswinckel behoren niet tot mijn bevoegdheid en moeten worden gesteld aan de bevoegde Gemeenschapsminister. Persoonlijk meen ik echter dat Maeswinckel niet in aanmerking komt. Wat de overige materie betreft beschik ik over een invalshoek, maar voor deze kwestie niet, zodanig dat ik deze vraag niet wens te beantwoorden.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer Van Dienderen : De Minister heeft enkele positieve dingen gezegd.

Posief is dat hij eerst en vooral klaar en duidelijk de grindnota van Minister Waltniel heeft afgewezen en dat hij op de tweede plaats de ontgrinding van het belangrijke gebied de Maeswinckel om ecologische redenen onaanvaardbaar vindt. Met deze duidelijke uitspraken zal de Minister heel wat mensen in het Maasland blij maken.

Nu komen de negatieve uitspraken. Een jaar geleden heeft de Voorzitter van de Executieve een belofte gedaan in verband met de grindpot en de ontwikkeling van de alternatieve

oplossingen. Nu moet ik vernemen van de Vice-voorzitter dat dit alles in feite nog van start moet gaan. Zoals sommige collega's reeds hebben gezegd, zijn de resultaten van de technische grindcommissie reeds twee jaar oud. Waarom duurt dit allemaal zo lang ? Waarom schuift men deze materie zo voor zich uit ?

Ik hoop dat er over de kwestie van het herstel van de gebieden en over de kwestie van de alternatieven voor deze sector meer duidelijkheid zal geboden worden bij mijn volgende interpellatie, toekomend jaar.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Van Dienderen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad.

— na gehoord te hebben de interpellatie van de heer Van Dienderen tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland en het antwoord van de Minister ;

— vraagt de Vlaamse Executieve geen wijzigingen aan te brengen aan het Gewestplan ten behoeve van de ontgrinding in het Maasland en eindelijk werk te maken van alternatieven voor de sector”.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

De Voorzitter : Door de heer Guido Verhaegen werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad.

— gehoord de interpellatie van de heer Van Dienderen tot de heer De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Mid-denstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland ;

Voorzitter

gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich daarover eveneens **tijdens** een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord alleen om met uw goedvinden vast te stellen dat Minister Walt Niel tijdens deze interpellatie hier niet aanwezig was, hoewel het onderwerp van de interpellatie ook tot zijn bevoegdheid behoort.

Als de Vlaamse Executieve overleg kan plegen over de volgorde waarin de Ministers zullen antwoorden, kan hij dan ook geen overleg plegen over het antwoord dat zal worden gegeven ?

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De **heer A. Denys** : Mijnheer de Voorzitter, ik vind het erg ongepast dat de interpellant zich niet eens de moeite getroost heeft om zijn interpellatie ook te richten tot Minister Walt Niel die ter zake eveneens bevoegd is. Zijn interpellatie was alleen gericht tot de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve. In die omstandigheden kan ik begrijpen dat Minister Walt Niel het niet nodig heeft gevonden aanwezig te blijven tijdens de interpellatie.

De **Voorzitter** : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staatshervorming

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer Geens, Voorzitter

van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staatshervorming.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, de Vlaamse Gemeenschap heeft een pak bevoegdheden en middelen ter beschikking gekregen. De zelfstandigheid van Vlaanderen is daardoor ruim toegenomen. Daarvoor werd een prijs betaald.

Dit proces van hervorming van onze instellingen dat in fasen werd opgedeeld is niet af. De derde periode is begonnen, de betrokken partijen in brede zin, Vlamingen en Franstaligen bepalen hun posities of bepalen ze niet, sommigen hebben hun stellingen al ingenomen. anderen wachten af.

Collega's, het zal niemand in deze Raad ontgaan zijn, ook de Vlaamse Regering niet, dat de Franstalige politieke partijen vrij agressief hun inzichten hebben geformuleerd. En ten opzichte van een correct toegepast federalisme, en ten opzichte van de principes van de Bondsloyauteit, en ten opzichte van het principe van de integriteit van ons grondgebied zijn de stellingen, ingenomen door de Franstalige partijen, agressief en zinden deze ons niet. Met zekerheid mogen we hier echter zeggen dat zij de politieke eis zullen formuleren om aan de Franstalige inwoners van Halle-Vilvoorde het recht toe te kennen te stemmen voor de Franstalige Gemeenschapsinstellingen. Die eis is geformuleerd en zal dus ook op de onderhandelingstafel terechtkomen. Als Vlaamse Gemeenschap is het zinvol dat wij daar tegenover een stelling bepalen en daarover ten minste met mekaar een gesprek zouden voeren. Het aanvaarden van deze eis betekent niet meer en ook niet minder dan dat een soort buitenlands parlement — weze het de Waalse Raad — een soort buitenlandse Regering — weze het de Waalse Executieve — wettelijk zou kunnen optreden, spreken en handelen, ten opzichte van

burgers, die op ons grondgebied wonen. Het zou dus een soort Regering en een soort Parlement in ballingschap zijn. Op lange termijn is dit het prijsgeven van Halle-Vilvoorde. Dit wordt dan het paard van Troje binnen Vlaanderen, met voortdurende conflicten, discussie op discussie voor het grondwettelijk hof en internationalisering langs het gemenebest van de Francofonie. Ik hoef u niet te zeggen hoe belachelijk heel de zaak Voeren binnen het francofoon gemenebest werd gemaakt. Er zou geen pacificatie tussen de twee volksgemeenschappen komen, wat nochtans de basisstelling was waarvan men bij deze Grondwetsherziening is uitgegaan. Nieuwe brandhaarden, tegelijk energie-opslopend, zullen voor de zoveelste maal Vlaanderen belachelijk maken als nest van onverdraagzamen, achterlijken, één groot Staphorst daar waar we zoveel werk aan de winkel hebben op het sociale, culturele, ecologische en economische kwantitatieve en kwalitatieve terrein.

De Volksunie vindt deze eis van de Franstaligen onbespreekbaar. De Volksunie wil hier geen onderhandelingsruimte. De Volksunie kan de taalfaciliteiten niet ongedaan maken, maar wenst zeker noch authentieke, noch een gefingeerde Waalse-staatsidentiteitskaart te laten toekennen aan burgers op het Vlaamse grondgebied door een „buitenpoortersregering”. Naturalisatie naar Vlaanderen toe kan, denaturalisatie kan ook, maar dan moet men verhuizen. Indien sommigen politiek niet tot onze Gemeenschap wensen te behoren en een soort denaturalisatie wensen aan te gaan, dan kunnen zij dat door te verhuizen. Indien het juist is dat de Franstalige Gemeenschap haar autonomie ook wil bevestigd zien in een eigen soeverein gekozen Parlement, zoals dat ook de wil is van de Vlaamse Gemeenschap dan hoeft daarvoor geen prijs te worden betaald.

Het eerste objectief bestaat erin dat aan de Franstaligen binnen onze grenzen een soort burgerschap, waardoor zij tot een andere deelstaat behoren, zou worden toegekend.

Het tweed objectief is dat zij, bij de hervorming van de Senaat, dromen

Van Grembergen

van een paritaire Senaat met een gestructureerde inbouw van de Gewesten, waarin ook Brussel structureel is verbonden, evenals Vlaanderen en Wallonië.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het pariteitsgegeven voor de Senaat is op zichzelf een federalistisch patroon. Dan moet men echter in de Bondskamer het evenredigheidsgegeven hanteren, dan moeten in de Bondskamer de grendels, bijzondere meerderheden, alarmbellen onbestaande zijn of wegvallen. Op dit ogenblik is de Bondskamer — de Kamer van Volksvertegenwoordigers — door het feit dat er grendels in worden gebruikt, een soort pariteitskamer, niet in getal, maar de pariteitskamer van de macht. Welnu, daar kan geen pariteitskamer van de Senaat tegenover staan. Het is ofwel het ene, ofwel het andere. Bijgevolg kan de Senaat, bij zijn hervorming, niet paritair zijn, tenzij de Bondskamer ook zou worden gewijzigd, evenals de daarin voorziene grondwettelijke handelingen en stemmingen. Wij maken ons geen illusies dat zulks niet zou kunnen.

Mijnheer de Voorzitter er is nog een derde factor. Op dit ogenblik wil men aan het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest een soort van Brussels Gemeenschapsbevoegdhedenpakket toevertrouwen. De Gemeenschapsbevoegdheden die thans tot de Vlaamse Raad behoren wil men aan Brussel overdragen. Dit betekent dat men het Hoofdstedelijk Gewest Brussel, dat uitsluitend bevoegd is voor gewestelijke aangelegenheden, een uitbreiding van de gemeenschapsbevoegdheden zou willen toekennen, wat uiteindelijk tot gevolg zou hebben dat wij op alle terreinen een triumviraat zouden krijgen.

Enerzijds zullen de extra-territoriale eisen wegvallen en anderzijds zullen de eisen om op het Belgisch niveau federale technieken toe te passen zonder federalisme eveneens opgeborgen worden.

Voorzitter, Minister-Voorzitter, collega's, in de politieke discussiedoes van de komende maanden zitten ook

het Verdragsrecht, de restbevoegdheden en de Europese zetelverdeling.

Vooreerst kom ik tot de Europese zetelverdeling.

Het is mijn persoonlijke mening dat de Europese zetelverdeling — vermits de huidige wet een voorlopig karakter heeft en alleen telde voor deze verkiezingen — wij in 1994 zullen geconfronteerd worden met de noodzaak van een nieuwe Europese verkiezingswet, maar dat dit probleem niet noodzakelijkerwijze aan de derde fase dient te worden verbonden,„

Het hoeft niet. Inderdaad, pleit ik in deze zaak voor een gelijkvormig systeem, zoals het in Brussel werd toegepast bij de verkiezingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, met name op basis van cijfers en bevolkingsverhoudingen. Als de wet op die wijze op het Brusselse niveau kan worden gestemd, moet dit ook op dezelfde wijze op het Europese vlak kunnen. Wij kunnen geen oplossingen van twee maten en twee gewichten aanvaarden. Deze vaststelling is er een van 1989 ; zij blijft geldig voor 1990 en voor 1993. Of het probleem al dan niet in de derde fase gekoppeld wordt aan de Grondwetsherziening, het essentiële blijft dat het gebeurt op basis van cijfermateriaal. Het is trouwens aan te bevelen dat de Vlaamse Gemeenschap zich zou beraden of het wel goed en zinvol is de Europese zetelverdeling — ter zake vragen wij de verdeling 1519, wat niet anders kan dan met toegevingen van de Franstaligen — te koppelen aan de derde fase van de Staatshervorming. Ter zake heb ik mijn eigen mening. Het zou voor onze Gemeenschap verantwoord zijn op dat vlak gezamenlijk een idee naar voren te brengen. Er bestaat zoiets als „strategie” en iets als „het beste moment” om ze naar voren te brengen.

Inzake het Verdragsrecht hebben wij de volgende redenering. Wij weten als Vlaamse Gemeenschap zeer goed wat wij van dat Verdragsrecht verhoppen. Na 160 jaar Belgisch optreden in het buitenland, waarbij wij als volk werden doodgezwegen of onbestaand werden verklaard, is het beeld van Vlaanderen internationaal vervaagd.

Ik herhaal de fameuze slotzin van de eerste regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve van 1982 : „Vlaanderen moet op internationaal vlak herkenbaar en erkenbaar zijn”. Dit probleem zal in de komende maanden zeer actueel zijn. Weten de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve duidelijk wat zij willen ? Ik geef toe dat het internationaal recht enkel de Bondsstaat erkent, maar het aanvaardt tegelijkertijd de interne wetgeving en oplossingen die op pragmatisch, maar ook op wetgevend vlak kunnen worden uitgewerkt. Alles hangt dus van ons af.

Zo kom ik tot de moeilijkheid te omschrijven inhoud van het begrip „restbevoegdheden”. In de confederale staten behoren de restbevoegdheden steeds aan de deelstaten. Dit werd overigens ook zo in het Regeerakkoord opgenomen. Bijna alle bestaande confederale staten hebben echter een evolutie van totale soevereiniteit naar een samenwerkingsverband gekend, nooit omgekeerd. Wij doen het omgekeerde. Aan het Bondsniveau wordt een afgemeten en welbepaalde lijst van bevoegdheden toegekend. Zijn wij het echter over die lijst eens ? Moeten we niet zelf een lijst opstellen ? Volgens Ons moet Landbouw worden gefederaliseerd. Volgens ons moet Sociale Zekerheid worden gefederaliseerd. Volgens ons moet Ontwikkelingssamenwerking worden gefederaliseerd. Volgens ons moet op langere termijn Buitenlandse Zaken worden geëuropaneerd. Volgens ons moet Landverdediging worden geëuropeatiseerd. Volgens ons wordt de lijst van nationale bevoegdheden dus zeer beperkt. Politiek, confederalistisch, psychologisch en bij betwistingen is het uiterst belangrijk dat de Gemeenschappen de restbevoegdheden hebben. Deze eis is zinvol, gerechtvaardigd en verantwoord. Toch moeten wij opletten wat wij het Bondsniveau grondwettelijk toekennen.

Met deze korte interpellatie hebben wij willen aantonen hoe levensbelangrijk actueel de belangen van onze Gemeenschap, van ons volk in de komende maanden zullen zijn. Het Sloveense deelparlement nam enkele weken geleden de vrij spectaculaire

Van Grembergen

beslissing om zich van het Joegoslavisch geheel niets meer aan te trekken en de eigen weg en toekomst zonder enige bevoogding zelf te bepalen. Vreemd is dat wij dit met sympathie bekijken, want het gaat over het Oostblok. De parlementen van Letland en Estland namen ook sterk autonomistische beslissingen. Vreemd is dat wij zeggen: „Eindelijk veroveren zij opnieuw de vrijheid”, want het gaat over landen ver van ons en achter het ijzeren gordijn. Wat willen wij als Vlaams Parlement echter doen? Willen wij een rol spelen? Wat willen wij dat de Vlaamse Regering doet? Wil zij tijdens de evolutie van de komende maanden een rol spelen? Wij weten dat het overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen aandringt op een eenheidsstandpunt en een gezamenlijke strategie van de Vlaamse politieke partijen.

Dit eenheidsstandpunt en deze gezamenlijke strategie ten opzichte van de derde fase kan hier in de Raad worden besproken en beslist. De Vlaamse Regering zou ons met haar diensten kunnen bijstaan. Daarom zijn wij als Volksuniefractie zo vrij u een ó-puntenmemorandum voor te leggen, in een voorstel van resolutie. Wij denken dat het de weergave is van de Vlaamse politieke eisen en wij vragen aan de Voorzitter van de Raad en aan de Raad zelf dat dit ó-puntenmemorandum zou worden besproken.

Ik richt mij nu in het bijzonder tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve omdat, wat dit betreft, zijn optreden van doorslaggevende betekenis kan zijn.

De Voorzitter : Mijnheer Van Grembergen, mag ik u verzoeken te besluiten.

De heer P. Van Grembergen : Ik zal dadelijk besluiten met de zes punten van het memorandum, mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, is het denkbaar dat men in de geschiedenis van de autonomie van Vlaanderen ooit zou schrijven dat het Vlaamse Parlement, auto-

noom functionerend sedert 1982, aan de discussies over zijn bevoegdheden, over zijn mogelijkheden en zijn politieke kracht niet heeft deelgenomen maar het als een meid, aan de deur van het centrale Parlement zou hebben vernomen? Dit zou een vernietigende vaststelling zijn.

Ik vraag derhalve dat in de geschiedenis zou te lezen staan dat dank zij u en dank zij de inzet van ons allen, het Vlaamse Parlement op het kruispunt van zijn geschiedenis zelf medeverantwoordelijkheid heeft genomen en heeft deelgenomen aan de besprekingen over wat de derde fase zou moeten zijn op de weg naar zijn autonomie.

Zo kom ik tot de zes punten van het memorandum :

1. Het Vlaamse Parlement wordt rechtstreeks verkozen door het Vlaamse volk. Het Vlaamse Parlement wordt verkozen door alle burgers wonend binnen de grenzen van Vlaanderen die grondwettelijk zijn vastgelegd, en door de burgers van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Dit houdt in dat de Voerenaars en alle inwoners van Vlaams-Brabant enkel voor het Vlaamse Parlement kunnen kiezen. Het dubbel-mandaat wordt afgeschaft.

Aan de grenzen van Vlaanderen kan niet meer worden geraakt. De taalgrens is door de recente grondwetswijziging de staatsgrens van de deelstaat Vlaanderen geworden.

2. Het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde wordt gesplitst en er wordt een provincie Vlaams-Brabant opgericht.

De Senaat wordt de Senaat van de twee grote Gemeenschappen in dit land. Het aantal senatoren voor elke gemeenschap wordt bepaald in verhouding tot de bevolking van de Vlaamse en Franstalige Gemeenschap.

4. Het Verdragsrecht moet Vlaanderen en Wallonië internationaal herkenbaar en erkenbaar maken.

De bevoegdheden van de Bondsregering en het Bondsparlement moeten beperkt worden. Enkel die bevoegd-

heden welke, omwille van een doeltreffend bestuur, het best door het Bonds niveau worden uitgeoefend dienen aan dit overheidsniveau toegewezen te worden. Bij het voorstellen van de lijst van bondsbevoegdheden — alles restbevoegdheden komen immers aan de Gewesten en Gemeenschappen toe — moet de mogelijkheid worden opengehouden om in de toekomst eveneens de landbouw, de sociale zekerheid en de ontwikkelingssamenwerking te federaliseren.

6. Het zetelaantal voor de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap in het Europees Parlement wordt bepaald op grond van de bevolkingscijfers van de Nederlandstalige en de Franstalige Gemeenschap. Dit betekent thans : 15 zetels voor de Vlamingen en 9 zetels voor de Franstaligen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zo vrij u dit voorstel van resolutie te overhandigen met het verzoek het naar de commissie te verwijzen waar het kan worden behandeld, zodat wij met bekwame spoed deze punten inhoudelijk kunnen bespreken om in de Vlaamse Raad eensgezindheid te bereiken. Het zou strategisch en politiek van zeer grote waarde zijn mochten wij over deze zes essentiële punten en hier en daar over de vormgeving en de woordkeuze, eensgezindheid bereiken. Deze resolutie luidt als volgt :

„Op het ogenblik is de meest omvangrijke en meest diepgaande hervorming bezig van de Belgische Staat sinds 1830. De Belgische staatsstructuren worden — eindelijk — aangepast aan de realiteit van het bestaan van twee grote volksgemeenschappen in dit land. Dit federaal omvormingsproces verloopt momenteel in drie fasen. Bij de realisatie van de derde fase moet ervan worden uitgegaan dat de integriteit van het Vlaamse grondgebied onbespreekbaar is, en dat de grondwettelijke tweeledigheid van het land dient beklemtoond.

Een grote verschuiving van bevoegdheden en middelen van het centrale bestuursniveau naar de deelstaten toe, heeft reeds haar beslag gekregen in de eerste twee fasen van deze

Van Grembergen

staats Hervorming. Maar die omvangrijke hervorming zal onaf blijven en in dubbelzinnige halfslachtigheid blijven steken, zolang ook de derde fase niet is uitgevoerd.

De rechtstreekse verkiezing van het Vlaamse en Waalse Parlement, het toekennen van de restbevoegdheden en van het verdragsrecht aan Vlaanderen en Wallonië moet het sluitstuk worden van de revolutionaire staats Hervorming die in 1988 werd ingezet.

Het is onze vaste overtuiging dat de Vlaamse Raad, de politieke uitdrukking van de Vlaamse Gemeenschap in dit land, een actieve rol moet spelen in dit proces van staats Hervorming, en vooral bij de vormgeving ervan in de derde fase.

In de eerste plaats is het de plicht van de Raad te waken voor de Vlaamse belangen en de Vlaamse toekomstmogelijkheden. Een goede regeling van de derde fase van de ingezette grondwets Herziening is daarbij van levensbelang.

Over een paar jaar, vanaf 1993 zal Vlaanderen voor nieuwe uitdagingen staan in Europees verband. Als Vlaamse Gemeenschap moeten we daarvoor structureel gewapend zijn. Daarom is een gezamenlijke strategie en eendrachtig standpunt van alle in deze Raad vertegenwoordigde partijen van levensbelang voor Vlaanderen toe komst.

Gevolg gevend aan de oproep van het Overlegcentrum van de Vlaamse Verenigingen stellen wij u volgend 6-punten-memorandum voor :

1. Het Vlaams Parlement wordt rechtstreeks verkozen door het Vlaamse volk. Het Vlaamse Parlement wordt verkozen door alle burgers wonend binnen de grenzen van Vlaanderen die grondwettelijk zijn vastgelegd, en door de burgers van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Dit houdt in dat de Voerenaars en alle inwoners van Vlaams-Brabant enkel voor het Vlaamse Parlement kunnen kiezen. Het dubbel-mandaat wordt afgeschaft.

Aan de grenzen van Vlaanderen kan

niet meer worden geraakt. De taalgrens is door de recente grondwetswijziging de staatsgrens van de deelstaat Vlaanderen geworden.

2. Het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde wordt gesplitst en er wordt een provincie Vlaams-Brabant opgericht.

3. De Senaat wordt de Senaat van de twee grote Gemeenschappen in het land. Het aantal senatoren voor elke gemeenschap wordt bepaald in verhouding tot de bevolking van de Vlaamse en Franstalige Gemeenschap.

4. Het Verdragsrecht moet Vlaanderen en Wallonië internationaal herkenbaar en erkenbaar maken.

5. De bevoegdheden van de Bondsregering en het Bondsparlement moeten beperkt worden. Enkel die bevoegdheden welke, omwille van een doeltreffend bestuur, het best door het Bonds niveau worden uitgeoefend dienen aan dit overheidsniveau toegewezen te worden. Bij het voorstellen van de lijst van bondsbevoegdheden — alle restbevoegdheden — alle restbevoegdheden komen immers aan de Gewesten en Gemeenschappen toe — moet de mogelijkheid worden opgehouden om in de toekomst eveneens de landbouw, de sociale zekerheid en de ontwikkelingssamenwerking te federaliseren.

6. Het zetelaantal voor de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap in het Europees Parlement wordt bepaald op grond van de bevolkingcijfers van de Nederlandstalige en de Franstalige Gemeenschap. Dit betekent thans : 15 zetels voor de Vlamingen en 9 zetels voor de Franstaligen".

De Voorzitter : Ik dank de heer Van Grembergen. Ik zal het bureau voorstellen om dit voorstel van resolutie naar de bevoegde commissie over te zenden.

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, het is logisch dat ook de CVP-fractie ingaat op een dergelijke belangrijke suggestie, van de fractievoorzitter van de Volksunie. Straks zal ook de Voorzitter van de Execu-

tieve, tot wie de vraag is gericht, zijn mening daarover geven.

De onvolkomenheden van de voorgaande fase van de staats Hervorming moeten in de derde fase worden aangevuld. De modaliteiten voor de oplossingen verschillen niet alleen van fractie tot fractie, maar van deskundige tot deskundige binnen elke fractie. Ik heb het niet over de grote lijnen, maar wel over de praktische, juridische vormgeving van de verschillende suggesties. Ik vind het persoonlijk niet erg dat deze verschillen bestaan, op voorwaarde dat daarvoor op een deskundige en open wijze wordt gediscussieerd in de Vlaamse Raad.

Daarvoor heb ik een delegatie van het IJzerbedevaartcomité ontvangen. Ik heb hun vraag bezorgd aan de fractievoorzitters, waarvan ik de zeer bedenkelijke eer heb de deken te zijn. Dat is voor een dubbele interpretatie vatbaar. Het IJzerbedevaartcomité heeft gelijk de aandacht van de Vlaamse Raad te vragen voor het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie.

De CVP-fractie wil de Regeringsverklaring, die wij allen onderschrijven, loyaal uitvoeren en de derde fase van de staats Hervorming tot een goed einde brengen.

Mevrouw N. Maes : Volledig ?

De heer G. Verhaegen : In onze fractie en in onze partij hebben wij een aantal beleidsgroepen gevormd met deskundigen om te overleggen op welke wijze deze derde fase ook juridisch kan worden vervolledigd.

Op dit gebied heb ik ervaring omdat ik een paar jaar geleden, zoals collega Van Grembergen nu, ook een uitnodiging heb gestuurd naar de andere fracties. Wij zijn een paar keer samen geweest en wij hebben een nota voorbereid. Ik heb echter nooit een nota van de andere fracties ontvangen.

Het is wel ernstig geworden op de dag dat wij concrete teksten hadden, concrete alternatieven. Zolang het bij principesverklaringen bleef is er geen schot gekomen in de verwezenlijking van de grondwets Herziening.

Verhaegen

Ik zou niet graag een tweede keer dit avontuur beginnen. Dat wil niet zeggen dat wij niet zeggen dat wij niet graag ingaan op de uitnodiging vermeld in de resolutie van de Volksunie. Onze fractie is ervan overtuigd dat wij van mening zullen verschillen over verschillende punten, al is het maar over het derde punt. Als men verschillende grondwetspecialisten consulteert blijken grondige meningsverschillen over de wijze om een behoorlijk resultaat te bereiken. Dat is nu eenmaal zo.

Wij gaan evenwel graag in op de suggestie van de heer Van Grembergen om een gesprek te beginnen over de verschillende punten zodat wij tenminste met de Vlaamse partijen weten waar wij aan toe zijn. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's. Vooreerst wil ik in verband met de door collega Van Grembergen voorgestelde procedure een vraag te stellen. Hij wenst een discussie aan te gaan op basis van een voorstel van resolutie.

Mijnheer Van Grembergen, u weet dat wij, reeds vóór het reces, een nota aan de Voorzitter hebben overhandigd waarin wij onze ideeën inzake de derde fase van de staatshervorming hebben uiteengezet. Toen heeft de Voorzitter en het Bureau beslist die nota te behandelen na het reces. Mijnheer de Voorzitter, wordt dit document ook behandeld tijdens die discussie of moeten wij ook in de vorm van een voorstel van resolutie indienen ?

Ik wil enkel op de gemaakte afspraken wijzen. Bovendien ben ik van oordeel dat dit debat ruimer moet zijn dan het behandelen van de door collega Van Grembergen aangehaalde zes punten. Ik wil dit voorstel inzake de procedure aan het Bureau voorleggen.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, wat het inhoudelijk aspect betreft, hebben wij vastgesteld dat de heer

Van Grembergen in zijn interpellatie een zeer zware bekentenis doet, namelijk dat de prijs die werd betaald, eigenlijk een nutteloze prijs is geweest.

Men heeft van deze staatshervorming gezegd dat zij pas kon slagen indien daartoe de nodige federale loyaliteit bestond. Wij hebben in debatten dikwijls gewezen op het feit dat er geen echte regeling bestond in geval van echte conflicten. Welnu, collega's, de wijze waarop de Franstaligen zich — mijnheer Van Grembergen u hebt het zelf gezegd — agressief opstellen, toont aan dat men in dit land de problemen niet met de nodige federale loyaliteit kan aanpakken.

Trouwens, als ik u goed begrepen heb, collega Van Grembergen, wenst u verder te gaan dan een, wat ik noem, federale unie. U spreekt van de Waalse Gewestraad als van een buitenlands parlement en van de Waalse Regering als van een buitenlandse Regering. Welnu, alleen al het gebruik van deze terminologie wijst er op dat u inderdaad verder wilt gaan en niet wenst te blijven binnen het kader van een federale unie, die voor ons fundamenteel is.

Collega's, ik hoop dat de ijver van de heer Van Grembergen om die discussie in de Vlaamse Raad op gang te brengen — ik herhaal dat wij ter zake vragende partij zijn —, eveneens door zijn fractie aan de dag zal worden gelegd in Kamer en Senaat. Laat ons toch eerlijk zijn : dit blijft uiteindelijk een bondsbeslissing die in Kamer en Senaat zal moeten worden genomen. Het hier gevoerde gesprek is dus meer een vrijblijvend gesprek, een moreel engagement. De feitelijke politieke beslissing wordt niet hier genomen.

Ik hoop en reken erop dat uw fractie hetzelfde voorstel van resolutie in Kamer en Senaat zal naar voren brengen want uiteindelijk moeten daar de kastanjes uit het vuur worden gehaald.

Collega Van Grembergen, wij willen het debat opentrekken. Dit betekent dat de zes punten door u aangehaald onvoldoende zijn. Van de derde fase van de Staatshervorming willen wij

vooral gebruik maken om de burger beter te betrekken bij het nieuwe systeem en om meer klaarheid en duidelijkheid te creëren. Daarom pleit de PVV ervoor het aantal Ministers van 60 naar 37 te brengen, evenals het aantal mandatarissen te verminderen. Daarom ook willen wij de financieringswet herbekijken. Daarom ook willen wij geen „overlappende” Senaat maar een Senaat van de Gemeenschappen. Daarom ook willen wij dat de bevoegdheden in de Grondwet die nationaal zijn gebleven klaar en duidelijk worden omschreven.

Persoonlijk ben ik een voorstander van de federalisering van de sociale zekerheid maar daarvoor bestaat er vandaag de dag in dit land geen meerderheid. Na grondig overleg is de PVV tot de overtuiging gekomen dat de sociale zekerheid duidelijk moet worden omschreven binnen de nationale bevoegdheden.

Inzake landbouw zijn wij de mening toegedaan dat die mag worden regionaliseerd.

Wij zijn van oordeel dat, wanneer klaar en duidelijk is omschreven wat exclusief nationaal en exclusief regionaal is de „restbevoegdheden” naar de Gewesten mogen gaan.

Toch wil ik beklemtonen dat wij vinden dat voor het gedeelte dat concurrentieel blijft de hiërarchie van de normen moet worden ingevoerd want anders evolueren wij naar een onhoudbare situatie.

Collega's, ik zeg u dit om aan te tonen dat voor ons die derde fase er geen is om de Staat uit te hollen of om te „reïtariseren”. Voor ons is het in de eerste plaats een fase om de bestaande mankementen weg te werken en te komen tot een systeem waarin de burger zich beter herkent.

Er werd nog een zeer belangrijk punt aangestipt met name het Franstalig manoeuvre om te trachten uiteindelijk te komen tot een Senaat gebaseerd op driedigheid. Als wij spreken over een Senaat der Gemeenschappen meenden wij ons vast te pinnen op de tweeledigheid. Vandaag echter ben ik daar niet meer zo

Denys

zeker van. Ik werd bijzonder veront-
rust, mijnheer Van Grembergen,
door de zomerinterviews van twee
van de acht Execellenties van de
Brusselse Executieve, de heren An-
ciaux en Chabert. Zij pleiten ervoor
onderwijs en cultuur onder de be-
voegdheid van de Brusselse Execu-
tieve te plaatsen. Dat is de meest
dwaze stap die wij kunnen doen. Het
zou de basis vormen van een Senaat
der Gemeenschappen die toch zou
gebaseerd zijn op driedigheid. Wij
verzetten ons daartegen. Ik vraag u,
mijnheer Van Grembergen, die
boodschap aan de heer Anciaux over
te maken want ik vind dit zeer be-
langrijk. **(Onderbreking van de heer
Van Grembergen)**

Ik wil erop wijzen dat dat allemaal
niet zo vanzelfsprekend is, dat er ook
in uw partij tendenzen zijn om het
anders te bekijken. Wij zullen er in
ieder geval zeer waakzaam op toe-
zien.

Wij blijven vragende partij voor het
debat. Wij hopen tezamen met u in
Kamer en Senaat dit debat zo vlug
mogelijk te kunnen voeren.

De Voorzitter : De heer Verreycken
heeft het woord.

**De heer W. Verreycken (op de tribu-
ne)** : Mijnheer de Voorzitter, geachte
collega's, vooral de interpellatie van
de eerste spreker in dit debat heeft
mij verbaasd. Vooral wegens de be-
perktheid van het zogenaamde eisen-
programma, eisenprogramma, dat als
vraag van de Vlaamse Beweging naar
voor wordt geschoven, maar dat fei-
telijk de uitvoering vraagt van een
Belgisch regeerakkoord.

In de bewuste interpellatie wordt ge-
regeld verwezen naar „een” derde
faze, een begrip, op dit ogenblik vooral
gehanteerd door mensen die geen
mandaat van de kiezer meer hebben.

Het gebruik van het begrip „derde
faze” als Vlaamse eis, kan een schijn-
bare redplank, of uitstapmogelijk-
heid zijn voor „lang-leve-België”-
roepers, maar is tegelijk een tactische
enormiteit, en wel omdat de zespun-
ten uit uw voorliggende nota geen

verhandelbare eisen zijn ; omdat de
zes punten geen enkele prijs mogen
kosten ; omdat de zes punten reeds
in de allereerste faze moesten gerea-
liseerd zijn ; omdat de zes punten
veel te beperkt zijn. Andere punten,
waarde collega's, die de zes van vori-
ge spreker moeten aanvullen, zijn
wel degelijk eisen van die Vlaamse
Beweging.

En het is niet omdat Egmontspoken
de faciliteiten betoonde, dat de
Vlaamse Beweging zal ontwapenen,
Vlaamse Beweging die op dit ogen-
blik geremd is door de infiltratie van
minimalisten die altijd naar onder-
handelingen trekken vanuit de on-
derdanige vragers-positie, klaar om
te betalen wat niet betaald moet wor-
den !

Terwijl het duidelijk moet zijn dat,
in een samenleving die de Vlamingen
wil geven wat de Vlamingen toe-
komt, er nogal wat extra punten zijn,
waar geen betonnerend prijskaartje
mag aanhangen.

Punt 7 : afschaffing van de faciliteiten
met hun vervreemdende invloed ;

Punt 8 : afschaffing van het Egmon-
tistische inschrijvingsrecht voor Voe-
renaars in Luik ;

Punt 9 : afschaffing van het onweer-
legbaar vermoeden van taalkennis
dat, in de context waarin het nu ge-
hanteerd wordt, een beloning is voor
bendeleders ;

Punt 10 : afschaffing van het schoon-
moederlijke bemoeirecht van het pa-
ritaire gouverneurscollege ;

Punt 11 : herstel van de taalgrens tot
boven Komen, Edingen en Moes-
kroen, tot voorbij de ontstolen Jeker-
vallei. Het wetsvoorstel Dillen somde
trouwens alle ontstolen gebieden op.

Het is niet de strategie van het
Vlaams Blok om een minimalistisch
vragenprogramma, afgeleid van een
Belgisch vergelijk, om te toveren tot
een Vlaams eisenprogramma. Het
zou ons inziens veel correcter zijn om
deze minimalisten te onderwerpen
aan het oordeel van de kiezer — die
altijd gelijk heeft ! — om dan de fouten
uit de vorige fazen van de staats-
misvorming te herstellen in een zin

die de meerderheid in dit land, einde-
lijk haar rechten geeft en wel zonder
enigerlei factuur !

De Voorzitter : De heer Hancké
heeft het woord.

De heer Hancké : Mijnheer de V oor-
zitter, collega's, ik wens mijn uiteen-
zetting te beginnen met enkele vast-
stellingen.

Ten eerste, in de Regeringsverkla-
ring is bepaald dat de lopende grond-
wetsherziening in drie fasen zou ver-
lopen, inbegrepen de derde, en bijge-
volg ook uitvoering zal moeten vor-
den gegeven aan deze derde fase. Die
bepaling bindt ons zoals ze andere
partijen bindt.

Ten tweede, ik stel vast dat, niet in
mijn partij, maar in sommige andere
partijen, twijfel is ontstaan omtrent
sommige in het Regeerakkoord be-
grepen punten. Dit werd onder meer
tot uiting gebracht in verband met de
residuaire bevoegdheden, het ver-
dagsrecht en de samenstelling van
de Senaat. Wat de Senaat betreft past
het erop te wijzen dat reeds vijftig
jaar geleden, ten tijde van het Plan
van de Arbeid, werd gesproken over
de afschaffing van de Senaat en dat
de toenmalige Eerste Minister, de
heer Spaak, in de Kamer stee vast
sprak over de afschaffing van de Se-
naat en in de Senaat ging spreken
over de afschaffing van de Kamer.
De rol van de Senaat blijkt nog al tijd
een moeilijk op te lossen probleem.

Ten derde, men mag minstens stellen
dat in verband met enkele hooflij-
nen een grote consensus bestaat. Ik
bedoel de afschaffing van het dubbel
mandaat met de daarbij horende vra-
gen : Quid met de Senaat ? Wordt
dit een Kamer van de Gemeenschap-
pen of wordt het een „tweede rom-
kamer”, een Eerste Kamer zoals in
Nederland ? Quid met de herziening
van de Europese vertegenwoordiging,
waaromtrent men het eens is
dat de huidige toestand niet kan ver-
den behouden ?

Volgens mij zouden in de derde fase
nog een aantal andere thema's aan
de orde kunnen komen. De heer De-
nys heeft er een aantal aangestipt. Ik
vraag mij ook af of de hele structuur

Hancké

van onze grondwetsherziening, met de exclusieve en niet de concurrerende bevoegdheden, wel altijd vol te houden is. Werkend rond een aantal wetsvoorstellen heb ik ervaren dat dit tot **grote** en onontwarbare moeilijkheden aanleiding kan geven, **gezien** de huidige conceptie die wij hebben over de exclusieve bevoegdheden. Er is dus materie genoeg om de hoofden **bij** elkaar te steken en een breed **gesprek** op gang te brengen.

Persoonlijk ben ik van mening dat wij moeten doen wat kan worden gedaan. Ik denk dat dit moet gebeuren — dat lijkt mij de geest van het Regeerakkoord te zijn — binnen een unionistisch federalisme. Bovendien kan ik, als correctie op de, uiteenzetting van de heer Van *Grembergen, hieraan toevoegen dat de derde fase de derde fase is en er eventueel nog een nieuwe fase kan bijkomen, als men opnieuw verder wil gaan.

Ik wens hier een bekentenis te doen. In augustus 1988 was ik van mening dat wij beter konden voortgaan op het elan van toen, omdat ik ongerust was dat enige vertraging in onze werkwijze tot nieuwe moeilijkheden zou leiden. Ik ben tot een andere mening gekomen. Ik denk dat wij nu belang hebben bij een zekere afkoelingsperiode, bij nadenken, en dat „de heilzame traagheid van het Parlement” hier kan werken. Dat betekent echter niet dat de derde fase nu niet moet worden voorbereid en niet binnen het regeerakkoord moet worden voltooid.

Ik denk niet dat het goed is dat wij op het ogenblik spreken over verdergaande federalisering van ontwikkelingssamenwerking, landbouwbeleid en sociale zekerheid. Dat hoort te gebeuren in een latere fase.

Ik pleit voor de afwerking van de derde fase : pogen te doen wat wij daarbinnen kunnen doen en thans een geleidelijk gesprek inzetten om af te ronden in een latere fase. Alles in °ens regelen lijkt mij niet realistisch en een onhaalbare ambitie te zijn. Binnen de perken en de afspraken van het Regeerakkoord zal de S. P. uiteraard haar verbintenissen nakomen. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dit debat verheugt me, vooral omdat de woordvoerders van de vijf politieke partijen het woord hebben genomen. Ik had mij dit debat enigzins anders voorgesteld. Immers, het interpellatieverzoek van de heer Van Grembergen gaat uit van het programma van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen.

Ik ken die verenigingen zeer goed. Er bestond een traditie waarbij ik alle zes maanden de Voorzitters van de samenstellende verenigingen van het OVV ontving. Die traditie is in onbruik geraakt om allerlei redenen. Ten eerste, in het OVV ontbreekt een belangrijke cultuurorganisatie, namelijk het Vermeylenfonds om het niet te vernoemen. Ten tweede, er zijn wijzigingen ontstaan in de samenstelling van het OVV onder meer ingevolge het overlijden, het vertrek en het ontslag van sommige leden.

Het memorandum over de derde fase van de Staatshervorming van 1988 is

gericht aan de partijvoorzitters en aan destituante, De Vlaamse Raad noch de Voorzitter van de Vlaamse Regering behoren daartoe. De constituante is samengesteld uit de Kamer, de Senaat en de Koning.

Bijgevolg zou men dit debat in het nationaal Parlement moeten houden. Uit respect voor de Vlaamse Raad en voor de interpellant; de heer Van Grembergen, die dat memorandum indient als een resolutie bij de Vlaamse Raad, zal ik antwoorden zonder echter vooruit te lopen op de besprekingen die wij misschien in de Commissie zullen voeren.

Mevrouw N. Maes : De open brief die u richtte aan de Francofonen was ook vooruitlopend.

Minister G. Geens : Waarop ?

Mevrouw N. Maes : Op het debat dat hier en elders wordt gevoerd.

Minister G. Geens : Ik neem akte van het feit dat wij geen brieven meer mogen schrijven.

In die brief stond wat reeds herhaaldelijk is voorgekomen in regeringsverklaringen van de Vlaamse Execu-

Voorgrond : v.l.n.r. Ministers J. Lessens (CVP), T. Kelchtermans (CVP) en J. Sauwens (VU).

Tweede rij : (links) VU-fractievoor­zitter P. Van Grembergen, die Executieve­voorzitter G. Geens (CVP) interpe­lleerde over de 3e fase van de staatshervorming ; (rechts) VU-Senator A. De Beul, Ondervoor­zitter van de Raad.

Achter hen : een deel van de VU-fractie

Geens

tieve en wat u. mevrouw Maes, zelfs enige keren heeft goedgekeurd, met name het op gang brengen van een gesprek over de samenwerking tussen de twee grote Gemeenschappen in dit land.

Ik zal trachten bondig te antwoorden op de zes punten die hier naar voren werden gebracht.

In de eerste plaats — en hierover moet niemand zich begoochelingen maken — zijn de taalgrenzen politieke grenzen ; zij worden dan ook niet gewijzigd, ook niet naar de Jeker toe ; een afspraak is een afspraak. Bijgevolg zijn het niet de inwoners van een ander gebied die mede de politieke instellingen van de Vlaamse Gemeenschap bepalen. Wij blijven bij dit standpunt. In Vlaanderen kan geen burgerschap apart worden georganiseerd van burgers die zogezegd tot de andere deelstaat zouden behoren. Ik neem aan dat dit voldoende duidelijk is. Over dit punt zijn wij het waarschijnlijk allemaal het vlugst akkoord.

Ten tweede, wat de samenstelling van de nationale Kamers betreft. hierop zal ik niet ingaan. Inderdaad, het betreft hier een probleem dat door de verschillende Kamers samen moeten worden besproken, en niet alleen door de Senaat of door de Kamer, maar minstens door deze twee instellingen samen, en waarom eigenlijk ook niet door de Raden. Er moeten uiteraard geen twee paritaire Kamers bestaan. Er moet wel een instantie bestaan waarin de samenwerking, ook op het wetgevend vlak, wordt georganiseerd. Thans bestaat er een instrument voor samenwerking, zijnde het Overlegcomité Regering/Executieven. Ik geef toe dat ik mij hierover altijd veel te veel begoochelingen heb gemaakt. Ik ben wellicht naïef geweest, en dit is vanzelfsprekend niet de goede formule.

Ten derde, de Brusselse hoofdstedelijke politieke instellingen zijn bij Bijzondere Wet gecreëerd. De bevoegdheden van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zijn nauwkeurig bepaald. Hierbij horen geen gemeenschapsbevoegdheden. Wij hebben trouwens niet het inzicht onze gemeenschapsbevoegdheden in Brus-

sel af te staan. Ik meen dat er voor de Brusselse hoofdstedelijke organen zoals zij nu bestaan veel meer werk is weggelegd dan over het algemeen wordt vermoed. Ik kan mij daarover niet verder uitspreken. Inderdaad, zelfs zonder gemeenschapsbevoegdheden, hebben deze instellingen de volgende jaren veel werk voor de boeg.

Ten vierde, wat de Europese zetelverdeling betreft, ben ik daarover ook niet gelukkig. De verhouding 13/11 werd vastgelegd tijdens de alleraatste uren van de Egmont-onderhandelingen. Ik was aanwezig in een belerende kamer. Inderdaad, wij bespraken in de ene kamer het economisch beleid van de volgende Regering en in de kamer daarnaast werden de institutionele problemen besproken, en het is daar dat de formule 13/11 als voorlopige formule werd vastgesteld. Het zou natuurlijk 14-10 of 15-9 moeten zijn. Sommigen wilden ons soms troosten met de zetel die aan IJsland toekomt. Maar dat is het probleem niet. Noch bij de Egmontonderhandelingen, noch in Hertoginnedal werden de zaken behoorlijk geregeld. Dat moet nog gebeuren. In de Vlaamse Raad hebben wij ter zake een resolutie aangenomen met een timing daaraan verbonden. Ik wens die aan te houden.

Ten vijfde, het verdragsrecht. U kent mijn persoonlijk standpunt daarover. De erkenbaarheid van Vlaanderen in de wereld heeft niets of niets te maken met het verdragsrecht. Men is erkenbaar door wat men doet, niet door het verdragsrecht. Geen enkele wetgevende assemblée in België die dat zou willen, kan dat regelen. Zoiets kan niet alléén worden geregeld, want men kan maar een internationaal verdrag afsluiten als men een internationale partner vindt die zo een verdrag wil afsluiten. Om te trouwen moet je met twee zijn, wel hier is dat ook zo. Zo eenvoudig is dat. Met schimmen werken heeft geen enkele zin. Dan zijn er nog andere zaken te regelen, maar daar ga ik nu niet op in.

Ten zesde, de residuaire bevoegdheid, als men residuaire bevoegdheden aan Gemeenschappen en Gewesten toekent, dan moet men zeggen wat bij de centrale overheid blijft. Dan moet men een genie zoeken die

zo een lijst voor eeuwig en altijd kan opstellen, anders geraakt men er niet uit.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, men kan in de Grondwet het principe inschrijven dat de exclusieve bevoegdheden van het nationale niveau worden vastgelegd door een wet, aan te nemen met een bijzondere meerderheid. Als de noodwendigheid zich dan voordoet kan men die lijst met bevoegdheden van de bijzondere wet gerust aanpassen.

Minister G. Geens : Iedereen weet dat men met een wet alles kan. A men de residuaire bevoegdheid aan de deelstaten geeft, dan moet ook de financieringswet kunnen worden aangepast. Het is mijn formele overtuiging dat wij daarvan moeten afblijven. De Vlamingen hebben een financieringswet geëist met een dubbele sleutel.

De heer A. Denys : Professor Vandevelde die nauw verbonden is met de Vlaamse Beweging en die men zeker geen unitarisme kan verwijten, heeft gezegd dat de aanpassing van de financieringswet in de toekomst onvermijdelijk zal zijn. Als wij dit niet doen, zullen wij de globale overheidsfinanciën hypothekeren. En het belang van de Vlamingen heeft ook te maken met de globale overheidsfinanciën.

Minister G. Geens : Ik heb niet de eer professor Van de Velde te kennen.

De heer A. Denys : Op dat colloquium waar professor Van de Velde het woord voerde waren aanwezig : de heren Chabert, Anciaux en Gryp. Zij hebben toegegeven dat de situatie zoals zij vandaag bestaat, niet houdbaar is.

Minister G. Geens : Ik was dus niet in dat eerder compromitterend gezelschap. Ik zeg u alleen maar dat wij voor die financieringswet gevochten hebben. Het is altijd mijn stelling geweest dat men moest uitgaan van het principe dat men loon krijgt naar werk. Dat kunt u realiseren met risico's of met de regelingen die in de huidige financieringswet staan. Dat zijn modaliteiten. Als u vraagt, mijnheer Van Grembergen, dat de residuaire bevoegdheden naar de

(Geens

deelstaten gaan. dan moet u de financieringswet wijzigen. Daarop is mijn antwoord neen.

Ik vraag mij trouwens af welke lijst u gaat maken. Ik zal u iets vertellen dat u misschien kan interesseren. In 1920 heeft het Supreme Court of the United States een uitspraak gedaan in een constitutioneel vraagstuk. Het gold de bescherming van vogels. U ziet dat dit toen al ter sprake kwam. Degenen die denken dat dit allemaal nieuwe dingen zijn, vergissen zich. De Staat Missouri weigerde het internationale traktaat toe te passen. Een particulier heeft verhaal ingediend bij het Supreme Court. Hij heeft dat gewonnen bij ontstentenis van het optreden van de deelstaat. In de Verenigde Staten, het federale land bij uitstek, treedt dus de president van de Verenigde Staten, bij ontstentenis van de deelstaat als wetgever op. U moet dus een dergelijk systeem aanvaarden. Wij gaan toch niet de prentie hebben om alles tot in het jaar 3.000 te willen vastleggen.

De heer A. Denys : U aanvaardt dan ook impliciet een hiërarchie der normen. Immers. uw voorbeeld slaat daarop.

Minister G. Geens : Het ging hier alleen over vogels.

De **heer A. Denys :** Goed, maar inzake leefmilieu is er de afdwingbaarheid van de richtlijnen en het probleem dat alleen onze Staat onderhandelt met Europa en dat de bevoegdheden in feite bij de Gewesten liggen.

Met uw voorbeeld wilt u bedoelen dat men ook een soort van hiërarchie der normen moet invoeren om dat te kunnen oplossen.

Minister G. Geens : Ik zeg daar „ja” op.

De heer A. **Denys :** Goed.

Minister G. Geens : Ik wens nog iets te zeggen over een zaak die mij nauw aan het hart ligt. Ik sta daar trouwens niet alleen voor. Ik spreek namens de drie grootste partijen van de Vlaamse Raad. Ik meen dat er voor de federalisering van de sociale zekerheid geen redenen bestaan. Ik ben voorstander van de nationale so-

lidariteit op het vlak van de sociale zekerheid.

De heer P. Van Grembergen : De correcte toepassing.

Minister G. Geens : Ook, voor zover ik weet is dit nog altijd het standpunt van de SP en van de liberale partij.

Minister N. De Batselier : . . . toch wel met het exact uitvoeren. in de diverse regio's, van de huidige wetgeving.

Minister G. Geens : Dat is nogal evident. Als wij wetten goedkeuren dan is het omdat ze op een correcte wijze zouden worden uitgevoerd.

Mevrouw N. Maes : Zoals in het onderwijs, bij voorbeeld. In de praktijk heeft men met een verschillend consumptiepatroon te maken. Dat is ook het geval met de sociale zekerheid. U zult op termijn vaststellen dat die stelling onhoudbaar wordt. (Twistgesprekken tussen VU en PVV)

Minister G. Geens : Het domein van het onderwijs schijnt mij dan de slechtgekozen te zijn. Men had bij de afsluiting van de rekeningen aan beide kanten alle cijfers moeten opnemen. Blijkbaar heeft men dat niet gedaan. Ik hoop dat het nu nog gaat komen.

De heer A. Denys : De PVV krijgt hoe langer hoe meer gelijk. Beweet u nu nog dat de financieringswet moet worden gehandhaafd ?

Minister G. Geens : Het verheugt mij dat de fractievoorzitter van de CVP heeft gezegd dat wij een aantal zaken grondig moeten bestuderen en dit zonder slogans. Ik heb dezelfde taal gehoord van de heer Hancké. Als de heer Denys de huidige politieke meerderheid in de nationale Regering, de staatshervorming, de sanering van de openbare financiën en wat nog meer hierbij sleurt dan komen wij nooit tot een oplossing.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik heb alleen bijgevoegd dat de financieringswet opnieuw bespreekbaar moet zijn. Wij vinden ook dat het aantal Ministers in de toekomst moet worden afgebouwd.

Minister G. Geens : Ik zal daaraan nooit meewerken.

De heer A. Denys : U durft niet. Eerst geeft u toe dat er werd geïm-

proviseerd en nu zegt u dat u daaraan nooit zal meewerken.

Minister G. Geens : De Volksunie heeft een resolutie ingediend en wij zullen die bijgevolg behandelen. Wij zijn niet gevat door het standpunt van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen ; dit is een drukkingsgroep. De Vlaamse Raad is dit evenwel niet. Wij zijn een Parlement en zullen zelf onze houding bepalen.

De heer Denys, meen ik, heeft gezegd : „Wij zijn de meid voor het Belgische werk”. Wij zijn een Vlaams Parlement : dit heeft zijn rechten maar ook zijn verplichtingen. Eén ervan bestaat erin een dergelijk dossier zonder passie en met de juiste doelstellingen te bespreken en ik hoop dat wij daartoe in staat zijn. (Applaus)

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Anemans en Dewinter werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad.

— Gehoord de interpellatie van de heer Van Grembergen en de tussenkoms van senator Verreycken ;

— gehoord het antwoord van Minister Geens :

— besluit. de zes punten door de heer Van Grembergen genoemd in onder andere zijn interpellatie. aan te vullen met de door de heer Verreycken genoemde vijf punten ;

— besluit deze concrete elf punten als Vlaams urgentieprogramma voorop te stellen eerder dan de vage „derde fase” uit het Belgisch regeerakkoord.

Er werd eveneens een met redenen omklede motie ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Paul Van Grembergen over de derde fase van de Staatshervorming door de heer Laverge. Deze luidt als volgt.

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Van Grembergen over de derde fase van de Staatshervorming ;

— gehoord het antwoord van de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse. Executieve ;

Voorzitter

— verzoekt de Vlaamse Regering aan te dringen bij de nationale Regering :

— ter uitvoering van het regeerakkoord de derde fase uit te voeren ;

— snel en kordaat de ontubbeling van het parlementair mandaat door te voeren en zeker vóór juni 1990.

Door de heer Verhaegen werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer Geens. Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staatshervorming ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, op welke wijze zal dit voorstel van resolutie worden behandeld ? Moeten wij een nieuw voorstel van resolutie indienen of is het document dat wij hebben overhandigd voldoende om te kunnen worden besproken ?

De Voorzitter : Het voorstel van resolutie van de heer Van Grembergen wordt verwezen naar het Bureau dat volgende week vergadert. Dat zal dit voorstel verwijzen naar de bevoegde commissie waar het kan worden besproken en waar men desgevallend tot besluiten kan komen.

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik was er een weinig mee verveeld een gewone motie te moeten ondertekenen. Ik heb hieromtrent trouwens uw advies gevraagd. Wanneer wordt gezegd dat de resolutie wordt besproken dan trek ik de gewone motie in want in dat geval heeft ze eigenlijk geen zin.

Wanneer echter buiten de resolutie een stemming wordt gevraagd over twee concrete zaken in verband met de Executieve, dan ben ik wel verplicht een gewone motie in te dienen. Hier geldt dus een dubbelzinnige si-

tuatie waarvoor ik mij wil verontschuldigen. Indien men over de resolutie stemt dan zal ik mijn motie terugtrekken.

De Voorzitter : Mijnheer Verhaegen, begrijp ik u goed dat u bereid bent de gewone motie in te trekken op voorwaarde dat de gemotiveerde moties ingediend enerzijds door de heer Laverge en anderzijds door de heer Annemans als titel zouden krijgen : voorstel van resolutie, zodat de drie voorstellen van resolutie in de bevoegde Commissie kunnen worden behandeld ? Ik heb dit voorstel aan de heer Annemans voorgelegd. Daarop heeft de heer Annemans beslist het voorstel van motie te handhaven. Zelfs wanneer de heer Laverge zijn motie intrekt is er nog altijd de motie van de heer Annemans.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, wij zullen in elk geval een bijkomend voorstel van resolutie indienen. Indien onze collega's van het Vlaams Blok overwegen dit ook te doen dan zijn wij bereid geen stemming te houden over de motie.

De Voorzitter : Ik stel vast dat de heer Laverge mogelijk zijn gemotiveerde motie zal indienen, dat de motie ingediend door het Vlaams Blok wordt gehandhaafd en tevens dat bijkomende voorstellen van resolutie kunnen worden ingediend.

Geachte collega's, mag ik er u op wijzen dat wij geen eten hebben voorzien omdat wij niet hadden gedacht dat de vergadering zo lang zouden uitlopen.

Ik heb daarnet geen rekening gehouden met de tijdslimiet omdat ik de interpellatie van de heer Van Grembergen belangrijk vond. Nu is de derde laatste interpellatie aan de orde. vandaar dat ik aandrang op een beperking van de spreektijd indien mogelijk. Deze beperking zullen, naar ik hoop, de leden zichzelf opleggen.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer G. Geens, Voorzitter van de

Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de herstructurering van de Vlaamse Administratie en de gevoerde benoemingspolitiek

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bril tot Minister Geens over de herstructurering van de Vlaamse Administratie en de gevoerde benoemingspolitiek.

De heer L. Bril (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal mijn interpellatie in twee delen ontwikkelen. Ten eerste, de herstructurering van de Vlaamse Administratie en ten tweede, de benoemingen van de ambtenaren.

Wat de herstructurering van de Vlaamse Administratie betreft verwijs ik naar de Commissie-De Ryck waarvan een rapport werd neergelegd op 9 juni 1989 en naar de beslissing van de Vlaamse Executieve van 19 juli. Wij constateren dat, afwijkend van hetgeen werd gezegd, namelijk dat men zich zou neerleggen bij het rapport van de Commissie-De Ryck, heelwat wijzigingen aan de beslissing van 19 juli werden aangebracht. Er zullen zes ministeries worden gevormd : de coördinatie Financiën en Begroting ; Algemene Zaken ; Onderwijs ; Welzijn ; Volksgezondheid en Cultuur ; Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden en tenslotte Leefmilieu en Infrastructuur.

Mijnheer de Voorzitter, wij stellen vast dat het schema sterk afwijkt van het voorstel van de Commissie, dit in tegenstelling tot de uitspraken in de Raad. vooral wat het algemeen bestuur betreft. Dit is geëvolueerd naar Algemene Zaken en wij constateren dat de bevoegdheid flink werd uitgebreid ten voordele van het departement Coördinatie, Financiën en Begroting.

Het onderwerp van onze bezorgdheid en van onze vraag is dat wij een soort super secretaris-generaal zullen krijgen die terzelfder tijd secretaris wordt van de Vlaamse Executieve en voorzitter van een op te richten college van de zes Secretarissen-generaal.

Bril

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, quid in verband met de afwijking van de voorstellen van de Commissie-De Ryck in tegenstelling tot de vorige uitspraak? Men heeft u blijkbaar van idee doen veranderen.

In verband met het tweede punt is er **geen** rotatie wat betreft de secretaris-generaal voor Algemene Zaken. Dat was nochtans voorgesteld. Was er een rotatie gebleven, dan zou het aanstellen van zo'n super secretaris-generaal niet mogelijk zijn. Wij kennen allemaal zo een feit en wij kennen ook allemaal de naam van zo'n super secretaris-generaal die wel 34 mandaten bekleedt. Trouwens, op een bepaald ogenblik hebben wij op een voorzichtige manier moeten ingrijpen om verdere moeilijkheden te vermijden. Waarom moet er zo'n super secretaris-generaal worden aangesteld die tevens secretaris zal worden van de Vlaamse Executieve en voorzitter van het op te richten college van de zes secretarissen-generaal? Wij opteren duidelijk voor het voorstel van de Commissie-De Ryck, met name voor een rotatie. Zo'n permanente super secretaris-generaal doet ons denken aan het feit dat de **CVP** op die manier haar invloed wil consolideren. Misschien betekent dit zich voorbereiden op een eventuele oppositiekuur, om alzo een vinger in de pap te behouden.

Minister G. Geens : Mijnheer Brill, u sprak daarnet over zo'n super secretaris-generaal die 34 mandaten heeft, maar ik ken die niet.

De heer L. Brill : Moet ik namen noemen? Het gaat over de heer Bayens.

Ik kom nu tot een tweede deel van mijn interpellatie met name de benoeming van de ambtenaren. Ik zal beginnen met twee verwijzingen: ten eerste, naar de verklaring van de CVP-jongeren wanneer zij de hele constructie hebben gezien die uit de bus kwam van de beslissing van 19 juli. Zij hebben toen gesteld dat die hele constructie werd ingegeven door Politieke rekenkunde. Ik zou durven Zeggen door politieke berekening. Hierbij verwijs ik naar uitspraken van

de Volksunie die het heeft over „cleane” politiek. De realiteit is echter totaal anders.

De posten van secretaris-generaal blijken netjes op maat gesneden te zijn; er zijn er drie voor CVP'ers, één voor de Volksunie en twee voor de SP'ers. Wat mij echter plezier doet zou, zo wij de krantenberichten van vandaag mogen geloven, zou het zich vergalopperen niet doorgaan. Men zou geen beroep meer doen op het beruchte artikel 18 wat een aanfluiting zou zijn van alle logica. Het gaat inderdaad niet op dat men iemand als het ware zou parachutereren in het ambt van secretaris-generaal. Het ging immers om iemand die nog nooit een week in de administratie heeft doorgebracht. In ieder geval lijkt alles netjes op maat te zijn gesneden. Daarom vraag ik, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, quid met de regeringsverklaring van 14 februari laatstleden waar men het had over objectief personeelsbeleid. Moeten wij misschien bij een heruitgave van de dikke Van Dale aan het woord „objectief” een andere betekenis toevoegen?

Ten eerste vraag ik dus waarom werd overgegaan tot die mooie opdeling waar men het in de regeringsverklaring toch had over een objectief personeelsbeleid.

Ten tweede is er de SP-inhaaloperatie voor de nepstatuten, vooral ten aanzien van de Geco's. Het is knap gevonden, moet ik zeggen, maar men moet er de „culot” voor hebben. De SP stelt dat zij zes jaar in de oppositie is geweest en nu een inhaalmanoeuvre moet uitvoeren. De PVV is in de jaren 60 en 70 veel jaren in de oppositie geweest, maar heeft nimmer een inhaalmanoeuvre uitgevoerd. Wanneer ik staatssecretaris was voor het Openbaar Ambt viel het mij op dat bijna dagelijks in een bepaalde pers werd geschreven over politieke benoemingen. Ik heb steeds gevraagd mij daarvan een voorbeeld te geven en mij te bewijzen waar ik fout was geweest. Daarover werd echter in alle talen gezwegen. Nu vindt men het maar normaal dat er een inhaalbeweging komt. Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, is dat geen

voorbeeld van politieke touwtrekkerij?

Hoe valt dit alles te rijmen met uw jongste regeringsverklaring, waar u het had over een „objectief personeelsbeleid”. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, ik verheug er mij over dat deze materie — de organisatiestructuur van de Administratieve Diensten van de Executieve — hier aan bod komt als voorwerp van een interpellatie.

Er werd reeds gezegd hoe de basisstructuur van de Vlaamse administratie er in de toekomst zal uitzien. Door de Commissie-De Ryck werden zes ministeries voorgesteld. De Executieve heeft er ook zes beslist. Maar, en ik wil een beetje verder gaan dan collega Brill, ik meen dat men gesplitst heeft wat samenhoort en heeft samengevoegd wat eventueel minder samenhoort.

Ik heb het over enerzijds de Coördinatie, de Financiën en de Begroting en anderzijds over de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, nu 2 ministeries. Het gaat echter in feite om één sector, namelijk om de Coördinatie van het Algemeen Beleid en het Intern Beheer van de toekomstige Vlaamse Administratie.

Terloops, ik spreek hier over ministeries en niet over ministers. Persoonlijk vind ik dat wij veel beter met minder dan zes, bij voorbeeld met drie zouden werken, namelijk één voor de Coördinatie, het Algemeen Beleid en het Algemeen Bestuur, het tweede voor de materies inzake het Gewest; het derde voor de materies van de Gemeenschap. Een dergelijke basisstructuur zou a priori ten zeerste de integratie bevorderen en een grotere steun zijn voor de Vlaamse beleidsvorming en voor de Vlaams beleidsvoering in haar geheel, evenwel op voorwaarde dat de interdepartementale organisatiestructuur van de drie ministeries zeer professioneel wordt uitgewerkt.

Van Hooland

Hoe dan ook, op welke basiscriteria is deze interdepartementale structuur met 6 ministeries voor de toekomstige Vlaamse administratie gesteund. Inzonderheid de splitsing van 1 en 2 ?

De Voorzitter : De heer Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik wens aan de heren Bril en Van Hooland het volgende antwoord te geven.

Ten eerste, op 19 juli 1989 werd door de Vlaamse Executieve de eerste beslissing genomen betreffende de toekomstige structuur van de Vlaamse administratie, dit op basis van een eerste rapport van de Bijzondere Commissaris, Voorzitter van de studie- en begeleidingscommissie voor de structurering van de diensten van de Vlaamse Executieve.

Wij werden gevat door het rapport en door een voorstel. Dit rapport werd grondig onderzocht. Uiteindelijk werd een beslissing getroffen die ik perfect kan verdedigen en die in zeer grote mate overeenstemt met de voorstellen van de Bijzondere Commissaris, strekkende tot de oprichting van zes departementen.

Mijnheer Van Hooland, er kan worden over gediscussieerd waarom het geen drie, geen vijf, of geen elf departementen in plaats van zes zijn. Dat is een lang verhaal.

In de tweede fase van de opdracht van de Bijzondere Commissaris wordt gesteld hoe die zes entiteiten worden opgevuld. Daarvoor komen ook bepaalde parastatale instellingen in aanmerking, die thans een afzonderlijk leven leiden en die gemakkelijk in de Diensten, dit wil zeggen in de departementen, kunnen worden geïntegreerd.

Op dat vlak wacht ik nog naar de voorstellen vervat in het tweede verslag van de Bijzondere Commissaris.

De heer Bril zoekt daarin allerlei machinaties, meer bepaald dat mijn partij haar positie tot ver in de 21e eeuw wil in stand houden. Het feit op zichzelf vind ik niet slecht, hoewel we op

dat vlak van mening kunnen verschillen.

Ik wens wel dat er een goede band bestaat tussen de instantie die de beslissing neemt, met name de Vlaamse Regering en de Administratie, die de beslissingen uitvoert. Dit kan wanneer de Secretaris van de Minister-raad het hoofd is van het coördinerend departement.

Het tweede punt heeft betrekking op de zogenaamde politieke benoemingen.

Op 22 februari 1989 hebben wij de regeling vastgesteld inzake de organisatie en de werking van de Diensten van de Vlaamse Executieve en van de instellingen van openbaar nut, die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en/of het Vlaamse Gewest. Deze regeling stelt dat de benoemingen en bevorderingen tot de graden van de rang 17, namelijk Secretaris-generaal, door de Vlaamse Executieve, op voorstel van de Voorzitter, gebeuren.

De heer Bril kent dit mechanisme voldoende, ook wat artikel 18 betreft. Ik persoonlijk ben niet van plan artikel 18 toe te passen om een benoeming mogelijk te maken tot secretaris-generaal in de diensten van de Vlaamse Executieve. Ik wil nog duidelijk ker zijn : de Vlaamse Executieve zal alleen dan op grond van artikel 18 benoemen, indien aan alle voorwaarden is voldaan die artikel 18 van het statuut van het rijkspersoneel oplegt.

De heer A. Denys : (onverstaanbaar)

...

Minister G. Geens : U bent een fetisjist van artikel 18. Dit is een artikel van een wet dat nooit betwist of gewijzigd werd. Ooit werd het misschien slecht toegepast, maar het is een volkomen wettelijke regeling. Het legt een groot aantal voorwaarden op en ik verklaar zeer duidelijk dat ik het nooit zal gebruiken, tenzij aan al deze voorwaarden is voldaan, **quod** non op het ogenblik.

Ik heb artikel 18 drie maal toegepast in de Vlaamse administratie. Daarbij werd drie maal aan alle voorwaarden

voldaan. Het ging om twee inspecteurs-generaal, ambtenaren die overigens van het Rekenhof kwamen en in de hegrotingsadministratie zijn opgenomen, en een ambtenaar die deel uitmaakt van de media-administratie. Tegen geen enkel van deze drie benoemingen is door wie dan ook bij de Raad van State klacht ingediend. Als alle voorwaarden correct zijn vervuld is het immers niet mogelijk om bij de Raad van State klacht in te dienen.

Wat de bevorderingsprocedure betreft, verklaar ik het volgende.

Bij ministeriële besluiten van 27 september 1989 werden 29 ambtenaren bevorderd tot graden van rang 11, 12 of 13. Daarbij werd in 32 gevallen de door de directieraad eerst geklasseerde kandidaat bevorderd ; in 7 gevallen werd daarvan afgeweken als volgt. In 2 gevallen werd de 2e gerangschikte kandidaat bevorderd ; in 5 gevallen werd de 3e gerangschikte bevorderd. Trouwens, benevens voormelde bevorderingsprocedure, werden er sedert de start van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap 334 ambtenaren in niveau 1 bevorderd, via 5 opeenvolgende bevorderingsprocedures. In 313 gevallen op de 334 werd de rangschikking van de kandidaten, zoals opgesteld door de directieraad in een „eenparig advies” ongewijzigd gevolgd. In 21 gevallen hebben wij het eenparig advies van de directieraad niet gevolgd maar hebben wij, omwille van onder andere het filosofisch evenwicht, een lager geklasseerde bevorderd.

De heer A. Denys : Indien u de geest van het Cultuurpact steeds zou hebben geëerbiedigd dan waren er heel wat meer afwijkingen geweest. Ik kan aannemen dat u beweert het voorstel van de directieraad te hebben gevolgd. Zeggen dat u hebt gehandeld in overeenstemming met het Cultuurpact doet mij echter steigeren. Dat gaat inderdaad te ver.

Minister G. Geens : Uw redenering is zo subtiel dat ik ze niet kan volgen. Ik heb enkel gezegd dat wij in 21 gevallen de rangschikking zoals eenparig door de directieraad voorgesteld, niet hebben gevolgd.

De heer A. Denys : Laat daarbij echter het argument van het respect voor het Cultuurpact achterwege.

Minister G. Geens : Dan gaat u zeggen dat ik 21 politieke benoemingen heb gedaan !

De heer A. Denys : Dat beweer ik inderdaad.

Minister G. Geens : Ik herhaal dat die 21 bevorderingen onder andere werden ingegeven door de voorschriften van het Cultuurpact. Bovendien werd in 10 gevallen van de 21 de door de directieraad als tweede gerangschikte bevorderd in plaats van de eerste. Ik begrijp dan ook niet dat sommigen, waaronder een Minister van de Vlaamse Executieve durven beweren dat het in de Vlaamse Gemeenschap met de politieke benoemingen nog erger gesteld is dan in de vroegere Belgische Staat. Sommigen gewagen zelfs van een Belgische ziekte. Gelukkig is de immunologie zo ver gevorderd dat die ziekte niet is overgewaaid naar de Vlaamse Executieve. Ik kan hier gerust beweren dat geen enkele benoeming kan worden aangevochten.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, ik vind de verklaringen van uw Vice-Voorzitter ter zake veel eerlijker. In een zeer interessant interview met De Morgen heeft Minister De Batselier verklaard dat benoemingen per definitie politiek zijn. Dit is heel wat eerlijker dan wat u ons hier vandaag tracht wijs te maken.

Minister G. Geens : Ik zal de verklaringen van de heer De Batselier nog aanvullen. Elke beslissing door de Vlaamse Executieve of door één van het Ministers genomen is een politieke beslissing. Daarom zijn er trouwens politieke partijen.

De heer A. Denys : Houd dan op met uw schijnheiligheid over een objectief personeelsbeleid.

Minister G. Geens : Een benoeming of bevordering is hoe dan ook een Politieke daad.

De heer Laverge : Als zij gebaseerd is op kennis en rangschikking, gaan wij akkoord.

Minister G. Geens : U mag niet vergeten dat niet in de eerste plaats in de Administratie de kwaal van de politieke benoemingen welig tiert. Het is vooral in parastatale instellingen en in raden van bestuur waar politieke benoemingen gebeuren, soms gepaard gaand met wedden die beschouwd kunnen worden als beloning voor gepresteerde diensten aan een politieke partij.

De heer A. Denys : Het is niet de CVP die ons op dit stuk de les moet leren.

Minister G. Geens : Excuseer mij voor de uitspraak, maar wij moeten ook niet te veel aan nestbevuiling doen.

De heer L. Bril : Geef eens één voorbeeld waar de PVV het in een parastatale voor het zeggen heeft en misbruik zou kunnen maken.

Minister G. Geens : In welke parastatales ?

De heer L. Bril : Ik weet het niet, u hebt gezegd in de parastatales. Mijn repliek is duidelijk de PVV heeft het daar niet voor het zeggen, dus u kunt ons niet met de vinger wijzen.

Minister G. Geens : U hebt mij waarschijnlijk niet goed begrepen. Ik heb gesproken over de parastatales van de Vlaamse Gemeenschap en van de Belgische Staat. Daar gebeuren soms wel politieke benoemingen.

De heer A. Denys : Bij de ASLK moet het Cultuurpact worden toegepast.

Minister G. Geens : De Raad van Bestuur van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas heeft met het toepassen van het Cultuurpact niet veel te maken.

De heer A. Denys : Dat heb ik niet gezegd.

Minister G. Geens : Ik heb het zo begrepen.

De heer J. Laverge : Het was niet de bedoeling.

Minister G. Geens : Het dossier van de bevorderingen is perfect en correct, daar is niets tegen in te brengen.

Ik neem daarvoor de politieke verantwoordelijkheid. Ik hoop dat de Vlaamse Raad inziet dat alles altijd op de juiste manier is gebeurd. **(Applaus) (Gesprek op de banken tussen Minister Geens en de heer Bril)**

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Voorzitter, graag nog een paar opmerkingen. Als ik het had over liever drie ministeries dan zes, dan was dat een persoonlijke stelling die voor de interpellatie niet ter zake was.

Als de huidige, en eventueel de toekomstige, voorwaarden worden gerespecteerd ben ik voorstander van de toepassing van artikel 18. Als men de organisatiecultuur in de Vlaamse Administratie wil veranderen moet men een geschikt gebruik van het artikel 18 in overweging nemen.

De para-regionale en de para-communautaire instellingen worden gemakshalve heel vaak parastatalen genoemd. Vlaanderen heeft echter geen parastatalen. De Voorzitter van de Executieve heeft daarnaar verwezen. Het ware misschien goed objectief na te gaan of de para-regionale en de para-communautaire instellingen niet moeten worden geïntegreerd in de Vlaamse Administratie, bij voorbeeld OVAM. Persoonlijk betwijfel ik zulke integratie. Maar, daarnaast moet men dan ook op objectieve wijze nagaan of bepaalde gedeelten van de Vlaamse administratie niet beter zelfstandig zouden worden.

En tenslotte, ik dring aan op een antwoord van de Voorzitter van de Executieve op mijn vraag. Het ging er alleen om waarom die eerste twee ministeries, die eigenlijk één sector vormen, toch gesplitst zijn. Op welke basis is dat gebeurd ? Dat zal de integratie in de Vlaamse Administratie zeker bemoeilijken.

Minister G. Geens : Omdat het anders te zwaar zou zijn geworden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot Minister De Batselier over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Minister, collega's, Minister De Batselier maakt sinds maanden melding dat hij iets zal doen aan de economische expansiesteun. Zo heeft hij gezegd dat, in het kader van de recente hoogconjunctuur, die steun veel selectiever moet worden verdeeld.

Nochtans stellen wij vast dat de budgetten voor de economische expansiesteun zeer sterk gestegen is. De begroting 1990 voorziet voor de grote ondernemingen een steun van 9 miljard, dus een stijging van 5 miljard, ten opzichte van 1988 ; voor de KMO's 3,9 miljard, een stijging van 0,5 miljard.

De Minister heeft gezegd dat bij de selectiviteit het accent meer moest worden gelegd op de tewerkstelling en op de milieu- en ecologische aspecten.

Mijnheer de Minister, het verwondert ons dat wanneer u verklaart dat wij de omvang van de expansiesteun dienen te bekijken in het kader van de conjunctuurevolutie — zo'n hoogconjunctuur hebben wij sinds lang niet meer gekend —, desondanks de voorziene bedragen voor de stimulering van de bedrijven toch nog worden verhoogd.

Onder de vorige Regering bestond de trend om het onevenwicht tussen het voorziene bedrag voor grote ondernemingen en dat voor kleine onder de KMO's op termijn weg te werken.

Deze trend wordt opnieuw omgebo- gen. Wij moeten immers vaststellen dat meer aan grote ondernemingen wordt gegeven dan aan kleine. De stijging bedraagt 1,5 miljard voor de grote ondernemingen en slechts 0,5 miljard voor de kleine, zoals ik reeds deed opmerken. Dit brengt dus de verhouding op 9 miljard voor grote ondernemingen tegenover 3,9 miljard voor de kleine. U weet dat er een afspraak bestond bij de vorige Regering om tot een 50/50-verhouding te komen.

Mijnheer de Minister, recentelijk hebt u in twee zware dossiers beslissingen genomen die indruisen tegen minstens één van de voorname accenten die u wenste te leggen : het arbeidscreërend effect van de steun. Ik verwijs hier meer specifiek naar uw beslissing om aan NV Volvo Europe Truck 540 miljoen frank subsidie en een renteloos voorschot van 1,1 miljard toe te kennen. Uw tweede beslissing betreft NV Amoco Chemicals Belgium die u met een rechtstreekse subsidiëring van 1,1 miljard frank betoelaagt.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, bij Volvo gaat het over een totaal pakket van 450 bijkomende arbeidsplaatsen, wat betekent dat de kostprijs van de subsidiëring per bijkomende werkplaats 1,250 miljoen bedraagt. Bij Amoco Chemicals betreft het ongeveer 200 bijkomende arbeidsplaatsen, wat dus grosso modo betekent dat men hier afgerond 5 miljoen subsidiëring verleent per bijkomende werkplaats. U begrijpt, collega's, dat in de praktijk bij de opmaak van het dossier deze bedrijven het getal van de te verwachten arbeidsplaatsen eerder over- dan onderschatten. Maar goed, laten wij aannemen dat een correcte raming werd gegeven. Toch kunnen wij dit alles behalve een arbeidscreërende subsidiëring noemen.

Collega's, aan de KMO's verleent men, omgerekend, een steun van 500.000 frank per arbeidsplaats. Wanneer men dan vaststelt dat Volvo 1,250 miljoen subsidies en Amoco Chemicals 5 miljoen subsidies per arbeidsplaats wordt verleend, dan is dit een wanverhouding. Men doet hier

afbreuk aan wat in het Regeerakkoord staat, namelijk dat de KMO's als drijvende kracht binnen het economisch beleid worden erkend.

Mijnheer de Minister, misschien gaat u antwoorden dat er in verband met de NV Amoco ecologische aspecten aan het dossier zijn verbonden. Ik ben van oordeel dat wanneer men over filialen van multinationals spreekt — dat zijn ze allebei, zowel Volvo als Amoco — men zeker het principe moet toepassen dat de vervuiler betaalt. Inzake waterzuivering wordt dit momenteel reeds zeer nauwkeurig toegepast voor „watergebonden” KMO-bedrijven. De aanslagen die zij krijgen zijn soms zeer hoog.

Wanneer men over filialen van multinationals spreekt dient ook inzake investeringen zeer streng het principe „de vervuiler betaalt” te worden toegepast.

Mijnheer de Minister wat vooral steldend is bij deze twee dossiers is dat u aan die twee multinationals faciliteiten geeft die boven de normale steun liggen. Aan de NV Amoco heeft u naast de 8 procent basissteun nog 2 procent extra-investeringssteun gegeven en daarnaast nog eens 6 procent tewerkstellingspremie. Dit druist niet rechtstreeks in tegen de richtlijnen inzake de toepassing van de economische expansiewetgeving maar u interpreteert deze richtlijn voor dat dossier maximalistisch, wat zeer zelden gebeurt.

Wat het Volvo-dossier betreft, handelt u rechtstreeks tegen het advies in van de Inspectie van Financiën. Mijns inziens gaat u zelfs in tegen de richtlijn tot toepassing van de economische expansiewetgeving. De Inspectie van Financiën was van oordeel dat de steun moest beperkt blijven tot de meer-tewerkstellingspremie en men in geen geval renteloze voorschotten van 1,1 miljard mocht voorzien omdat de betrokken investeringen gefinancierd worden via het bijzonder fiscaal statuut dat Volvo heeft in het kader van de coördinatiecentra. Het geven van een renteloos voorschot boven dit speciale statuut van coördinatiecentra en de fiscale voordelen die daaraan verbonden

Denys

zijn is een bijkomende tegemoetkoming die niet wordt verleend aan andere ondernemingen en die discriminerend en concurrentievervalsend werkt.

Mijn concrete vraag is dan ook waarom u, ondanks het duidelijke advies van de inspectie van Financiën, daartegen bent ingegaan, waardoor u dus naar mijn gevoelen tegen de richtlijn bent gegaan? Waarom hebt u inzake Amoco bovenop de 8 procent basissteun een extra cadeau gegeven?

Geachte collega's, ik kom tot mijn besluit. De PVV heeft, wat de derde fase van de Staatshervorming betreft, bepaald dat de vennootschapsbelasting concurrerende bevoegdheid zou krijgen, alleen om voor de toekomst de mogelijkheid te creëren om in plaats van economische expansiesteun, een verlaging van de vennootschapsbelasting te kunnen doervoeven, wat trouwens wordt gevraagd door het VEV en het VBO. In plaats van subsidies te geven zou dan de vennootschapsbelasting worden verlaagd.

Mijnheer de Minister, ik ben verwonderd over uw beslissingen in deze dossiers. Het verwondert mij dat u op zulke korte tijd reeds volledig bent ingekapseld in die zogenaamde „lokettenspolitiek” waarvan wij weten dat de grote bedrijven er specialisten in zijn en over zeer goede lobbyisten beschikken. Ik had gehoopt dat u de economische maagdelijkheid die ik in u zag zou handhaven. Dit blijkt niet het geval te zijn. U hebt zich hier laten beïnvloeden. Het is duidelijk dat u bent bezweken voor het spel van de grote multinationals.

Mijnheer de Minister, u zal misschien als argument gebruiken dat indien die subsidies niet worden gegeven, die investeringen naar het buitenland verloren dreigen te gaan. Zelfs het bedrijfsleven — het VEV en het VBO — is de mening toegedaan dat in Plaats van subsidies te verlenen eerder moet worden gestreefd naar het verlagen van de fiscaliteit. In uw antwoord zal u misschien ook spreken over de onrechtstreekse tewerkstelling die aan deze twee dossiers is

verbonden. Er is altijd onrechtstreekse tewerkstelling. Dat is ook zo wanneer een kleine KMO investeringen doet. Aan de kapstok van de investeringen hangt steeds tewerkstelling. Dit is geen argument. Ik kijk met grote belangstelling uit naar uw drijfveer om deze twee zware dossiers op die wijze te behandelen.

De Voorzitter : Mevrouw Kestelijn-Sierens heeft het woord.

Mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wens aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Denys over de toepassing van de expansiewetten. Namens mijn fractie zal ik enkele vragen stellen en bedenkingen formuleren.

Wij zullen natuurlijk met aandacht luisteren naar de verantwoording die de Minister zal geven in verband met de subsidiëring, toegezegd aan Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck. Ongetwijfeld zijn hierbij objectieve criteria gehanteerd, zoals de vestiging in een ontwikkelingszone, het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen of vernieuwende investeringen. Dit belet evenwel niet dat het toch wel om een groot bedrag gaat dat aan deze bedrijven wordt gegeven. Aan een paar bedrijven wordt dus een enorme steun toegezegd, die nagenoeg 10 procent bedraagt van het globale bedrag dat in het ROF en het FEER is voorbehouden. De vraag is : Wat zal er gebeuren indien nog andere grote bedrijven om subsidiëring vragen? Wij hebben vandaag via de kranten vernomen dat Solvay in de Antwerpse haven een reuze-investering zal doen — het bedrag is nog niet gekend. Moet er geen limiet worden gesteld aan de subsidiëring van die grote internationale bedrijven?

Mijns inziens — de heer Denys heeft het ook reeds aangehaald — ligt de verhouding subsidie/nieuwe arbeidsplaats bij deze grote bedrijven zeer hoog. Ik heb een berekening gemaakt voor het jaar 1987. Toen lag de gemiddelde subsidie per nieuw gecreëerde arbeidsplaats bij de KMO's op 240.000 frank. U heeft melding gemaakt van 500.000 frank. In ieder

geval is het bij grote bedrijven een veelvoud van wat aan KMO's wordt toegekend.

Ik denk dat deze zaak breder en genuanceerder moet worden bekeken. Naast de geciteerde criteria moet ook rekening worden gehouden met afgeleide effecten voor onze economie, waarbij de KMO, ook uit de regio, kunnen rekenen op bepaalde bestellingen of toeleringen.

Ook het element concurrentie moet worden bekeken.

Dat is duidelijk. Wij moeten het inderdaad breder zien, maar ik denk dat ook de concurrentie van het buitenland meespeelt. Specifiek in de zaak Amoco was er een aanbod van Oostenrijk, dat tot 20 procent subsidie gaf op de investering. Wij moeten hierbij stellen dat landen, die een hoog percentage geven, dit doorgaans doen om andere, negatieve factoren te compenseren.

Wij stellen vast dat door de Europese Commissie binnen de Europese Gemeenschap regio's zijn afgebakend en dat maxima zijn vastgelegd. Vermits Oostenrijk nog niet tot de Europese Gemeenschap behoort, speelt in dit geval nog de concurrentie.

Wij hebben ook vastgesteld dat andere landen binnen de Europese Gemeenschap overstappen van het stelsel van loutere subsidiëring naar fiscale maatregelen. Nederland heeft een paar jaar geleden de WIR afgeschaft — dat is de toelage die wordt gegeven in ontwikkelingszones — en ze vervangen door fiscale maatregelen. Ik vraag mij af of wij niet tot een grotere harmonisatie moeten komen binnen Europa om dat aanbod aan subsidies en die concurrentie uit te schakelen en of wij niet moeten komen tot een herziening van onze subsidiëringpolitiek. Moeten wij ook niet eerder de fiscale toer op? Dat zal niet voor elk bedrijf gunstig zijn. Ik denk aan jonge bedrijven, die de eerste jaren geen winst maken. Voor hen zijn fiscale maatregelen niet zo doeltreffend.

Het Planbureau heeft in 1988 een studie gemaakt over overheidssteunmoetkomingen aan privé-bedrijven.

Kestelijn-Sierens

Hieruit bleek dat veel bedrijven een voorkeur hebben voor fiscale maatregelen hoewel dit evenwel geen algemene regel is. Er bleek ook uit dat het stimulerend karakter van directe steun niet zo evident is, behalve voor onderzoek of het aantrekken van buitenlandse investeringen. Wij staan opnieuw voor het concurrerend effect van andere landen.

Het is opportuun dat wij hierover in de Commissie grondig van gedachten kunnen wisselen. Dit zou kunnen gebeuren ter gelegenheid van de bespreking van de begroting 1990.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheerde Voorzitter, ik wil eerst ingaan op de algemene opmerkingen van zowel Mevrouw Kestelijn als de heer Denys.

Wat de begroting inzake KMO en multinationals, of grote ondernemingen, betreft, kent de heer Denys de budgettaire techniek van de begrotingsruiter voldoende. Dat is een indicatie voor de Minister. In de praktijk doet hij met die twee posten wat hij wil. Hij kan naargelang de dossiers hier over de nodige middelen beschikken.

Ik zal later aantonen dat ik selectiever ben dan het vorige jaar inzake de expansiewetgeving. De heer Denys beweert dat er budgettair grotere bedragen worden ingeschreven. Dat komt omdat wij in een hoogconjunctuur leven. Hoewel procentueel minder steun wordt gegeven, is het te investeren bedrag zo groot dat de budgettaire uitgaven moeten toenemen. Ik geef veel minder steun dan mijn voorgangers en zal dit aantonen met praktische voorbeelden. Algemeen zal ik dit trouwens ook in het begrotingsdebat nog concreet aantonen.

De heer Denys verklaart dat De Batselier onder druk staat van multinationals en zijn economische maagdelijkheid heeft verloren. Dat stoort mij niet. Zovele anderen hebben het toch niet aangedurfd belangrijke bedrij-

ven in de streek van de heer Denys voor de rechtbank te dagen voor 750 miljoen. Ook in de toekomst zal ik dergelijke bedrijven voor de rechtbank dagen. Dat toont aan dat ik iemand ben die van oordeel is dat met staatssteun niet mag worden gesold en dat ik geen cadeaus geef. Als bedrijven de verplichte tewerkstelling niet nakomen, eis ik telkens de staatssteun terug. Als het niet wettelijk is zullen wij de zaak herstellen. Dat was in het verleden niet altijd het geval.

Mijnheer Denys, wanneer u spreekt over het VEV en het VBO wil ik hierop zeggen dat er een duidelijk verschil is tussen datgene wat op congressen wordt gezegd in verband met fiscaliteit en datgene wat vertegenwoordigers van ondernemingen, die op diezelfde congressen het woord voeren, in mijn bureau zeggen. Op dat vlak wens ik noch de ene noch de andere te volgen.

Ik stel alleen vast dat, wanneer een multinationale onderneming zich in Vlaanderen wil vestigen, zij aan mij de vraag stelt welke steun zij kan krijgen en zij zelfs deels de fiscaliteit buiten beschouwing laat. Het gaat wel degelijk om directe steun.

Mijn vaststelling is dat vele KMO's er dezelfde redenering op nahouden. Zij willen zekerheden. Op dit ogenblik nemen zij aanstoot aan de achterstand die er bestaat inzake subsidiëring. Bij voorbeeld, uit de budgettaire massa die ik nu voor steun beschikbaar heb, betaal ik nog talloze dossiers uit voor steun die aan sommige ondernemingen twee jaar geleden werd beloofd. Het betreft grote ondernemingen die toen principiële beloftes hebben gekregen. Dat is ook zo voor sommige KMO's, onder andere in de textielnijverheid, die vier jaar geleden een dossier hebben ingediend. Deze bedragen zijn nu in de begroting vervat.

Wanneer ik nu zeg dat op 1 februari 1990 nieuwe richtlijnen van expansiewetgeving zullen worden toegepast, dan zal dit op budgettair vlak in het jaar 1990 geen groot effect hebben. De principiële beloften die ik zal doen, zullen in feite pas echt in 1991 en 1992 worden verrekend. Dus,

mijnheer Denys, louter budgettair geredeneerd, is wat u gezegd heeft in feite totaal onjuist.

Ik wens in het algemeen kader nog te antwoorden aan mevrouw Kestelijn in verband met subsidies en fiscale maatregelen. Destijds, toen ik navorsers was, heb ik mij een aantal jaren met deze problematiek beziggehouden. Veel hangt in feite af van het soort van onderneming waartoe men behoort en welke soort van investeringen worden gedaan. Wij kennen een open economie en wij zullen bijgevolg altijd een combinatie moeten maken van fiscale maatregelen en van subsidiemaatregelen. Hieromtrent wordt veel nonsens verteld. Sommigen beweren dat het allemaal om fiscaliteit moet gaan; anderen houden het uitsluitend bij subsidies, maar dikwijls gaat het om louter partijpolitiek gedram en heeft het inhoudelijk met het dossier weinig te maken.

Degenen die hieromtrent iets meer wensen te vernemen, beveel ik de lectuur aan van het werk van professor Paelinck in verband met rechtstreekse en onrechtstreekse subsidies. Ik denk dat u gelijk heeft te zeggen: onderzoek, buitenlandse investeringen, dan ga je dichter naar directe subsidies. Kleinschalige, startende ondernemingen zijn echter ook geneigd op directe subsidies aan te dringen. Zij willen weten hoeveel ze krijgen. Zij zijn uiteraard niet gediend met de huidige situatie waarbij subsidies te lang uitblijven.

Ik kom nu tot de concrete dossiers, namelijk Amoco-Chemicals en Volvo Europe Truck.

Wat Amoco-Chemicals betreft, is het duidelijk dat dit bedrijf in de chemische sector thuis hoort. Ik neem aan dat iedereen aanvaardt dat de indirecte tewerkstelling ingevolge investeringen in deze orde van grootte praktisch het drievoud is van de bijkomende directe arbeidsplaatsen. Trouwens, de chemische nijverheid heeft het grootste multiply-effect van alle sectoren. Het indirecte inzake tewerkstellingscijfer zal tussen de 380 en de 570 personen bedragen, naast 194 rechtstreekse aanwervingen. Per nieuwe arbeidsplaats komt men dus

De Batselier

van 1,9 tot 1,4 miljoen frank steun. Dan moet u mij ook eens zeggen waarom de chemische nijverheid naar Vlaanderen moest worden geloodst. Om de indirecte tewerkstelling dacht ik, niet om de tewerkstelling op zich.

De totale omzet zal afhankelijk van de marktomstandigheden van 11,5 miljard tot circa 19 miljard stijgen, waarvan 90 procent wordt uitgevoerd. Van de investeringen te Geel heeft 380 miljoen frank betrekking op milieu en veiligheid. En de nieuwe eenheid gezuiverd tereftaalzuur zal in vergelijking met de bestaande eenheid 38 procent energie besparen. NU hebben wij altijd gezegd dat als wij op energie wilden besparen, het precies in de chemische sector zou moeten gebeuren. Wel hier wordt 38 procent energie bezuinigd. De Vlaamse Regering heeft gemeend Amoco maximaal te moeten steunen — en ik zal dat maximaal later relativeren — omdat het niet alleen een inspanning inzake tewerkstelling maar ook inzake milieu en energiebesparing heeft

gedaan. Op die manier wordt de chemische sector tevens een voorbeeld voor andere sectoren. De steun aan Amoco werd toegekend overeenkomstig de wet van 30 december 1970 en overeenkomstig de in het Vlaamse Gewest vigerende richtlijnen voor basischemie. Er is de 5 procent minimumbasistoelage plus 2 procent up-grading om strategische redenen omwille van de keuze van Geel als vestigingsplaats gelegen in een ontwikkelingszone. Mijnheer Denys, mag ik u erop wijzen dat Amoco in totaal 11,68 procent steun krijgt, fiscale steun inbegrepen. Ik mag u er ook op wijzen dat de maximale steun die wij hadden kunnen geven in de Kempen 18 procent bedroeg. Het advies van de inspectie van Financiën was positief, wat in dossiers als dit niet vanzelfsprekend is als ik het bedrag van de betrokkene mag analyseren.

In vorige dossiers toen economische expansie nog niet mijn bevoegdheid was, kreeg dat zelfde Amoco respectievelijk 16 en 12 procent en dit zonder dat er van enige vorm van bijkomende tewerkstelling sprake was. Nu kreeg Amoco 11,68 procent en het zorgt voor 500 bijkomende tewerkstellingsplaatsen. Tenslotte kan nog worden gesteld dat Amoco voor de uitvoering van haar investeringen, voor tweederden een beroep doet op Vlaamse bedrijven, waarvan talrijke KMO's uit de Kempen.

Ik kom thans tot het tweede dossier. Ik heb daarnet bewezen dat ik selectief ben en minder geef dan voorheen. Het gaat niet over een half procent maar het is een duidelijk verschil.

Wat Volvo Europatruck betreft wil ik ook deze beslissing kaderen.

Andere dossiers in deze sector werden onder de vorige Executieve heel wat lossier behandeld.

Mijnheer Denys, ik meen dat het toen een CVP-PVV-meerderheid was en dat de PVV evenveel verantwoordelijkheid had als de CVP. Ik heb lang nagedacht over wat ik zou doen. Immers, het is niet het enige dossier. Er zijn meer dergelijke dossiers, waarvan verschillende Japanse. Stel dat een minister of een Regering

een principiële belofte heeft gedaan in een dossier en aan een bedrijf x-procent steun heeft toegezegd. De Regering valt en er komt een andere minister aan die beslist om minder toe te kennen. Dit kan niet voor het bedrijfsleven en terecht. Immers, dit zou betekenen dat Vlaanderen op economisch vlak een onbetrouwbare partner is. Die verantwoordelijkheid wens ik niet te nemen. Wat ook mijn mening is over dat dossier, ik zal alleen proberen om in dat dossier meer voorwaarden vast te leggen en in het contract beter te laten bepalen dat in dit kader aan een aantal voorwaarden moet worden voldaan. Ik zal echter niet tornen aan de hoogte van de steun. Welk verwijt ik hier ook zou krijgen, dit zou onjuist zijn en economisch het bewijs leveren van een gebrek aan continuïteit.

Ik wens dus te zeggen dat ik tot het besluit ben gekomen dat ik niet zal tornen aan beloften door anderen gedaan aan dat bedrijf of aan gelijkaardige bedrijven in die sector.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, betekent dit dat u alle beloften zult nakomen ?

Minister N. De Batselier : Dit betekent inderdaad dat alle schriftelijke beloften die aan de grote ondernemingen door mijn voorgangers in de Executieve werden gedaan zullen worden gehonoreerd. Wanneer daarin echter de tewerkstelling ter sprake komt dan zullen wij discussiëren om te weten wat die tewerkstelling betekent. Immers, ik stel vast dat men in het dossier niet is ingegaan op degenen die werken met een tijdelijk of met een vast statuut enzovoort. Daarvan wens ik gebruik te maken om op dat vlak strenger te zijn. Dat is een nieuwe invalshoek. Als men daarop niet wil ingaan dan geeft mij dat de gelegenheid om de discussie te heropenen. Ik heb dus niet gezegd dat indien dit nu acht procent is, ik die ook zal geven, indien niet aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Er zal dus eerst worden gediscussieerd over de voorwaarden. Wordt daaraan voldaan, dan noteer ik dat en neem ik de steunpercentages over die mijn voorgangers hadden beloofd.

Vice-Voorzitter van de Executieve N. De Batselier (SP) werd via interpellaties op de korrel genomen door de heren H. Van Dienderen (Agalev), A. Denys (PVV) en J. Laverge (PVV)

De heer A. Denys : Wat was er beslist door de Executieve ?

Minister N. De Batselier : Een principiële belofte wordt ook beslist door de Executieve.

De heer A. Denys : Bestond er al een verslag van de Inspectie van Financiën ?

Minister N. De Batselier : Dat hoeft niet altijd.

De heer A. Denys : Er was een nieuw gegeven. Er was een verslag van de Inspectie van Financiën dat aantoonde dat die subsidiëring in strijd was met de richtlijnen, verwijzend dat Volvo kaderde in het statuut van de fiscale voordelen in het kader van een coördinatiecentrum. Dat was een nieuw gegeven dat wellicht niet bekend was op het ogenblik van de principiële beslissing

Minister N. De Batselier : Mijnheer Denys, als u dat bedoelt dan gaat het over het concrete Volvo-dossier en dan gaat het in feite al naargelang van de vestigingsplaats over 360 en over 487 miljoen. Dat heeft alleen te maken met de renteloze voorschotten en het verschil dat men normaal zou gegeven hebben in het kader van de expansiewetgeving wanneer er een bijkomend coördinatiecentrum zou zijn. Het enige wat men eraan gedaan heeft is te trachten het verschil nihil te maken en de keuze voor het bedrijf te neutraliseren. Tevens wil ik hier duidelijk stellen dat degenen die het altijd hebben over concurrentievervalsing ik verzoek nu goed te luisteren. Het verwondert mij te moeten constateren dat dezelfde PVV-ministers die nu blijkbaar plots problemen maken, indertijd voor een project van 25 miljard in dezelfde sector een steun hebben verleend van 12 procent. Dit betekent niet een impact op het expansiebudget van 10 procent maar wel van 25 procent.
(Onderbreking van de heer Denys)

Mijnheer Denys, dit ligt voor u misschien moeilijk omdat het bewijst dat men niet consequent is en ik niet probeer aan lobbying te doen, maar elk dossier op een gelijke manier tracht te behandelen. De bedrijven weten wat ze aan mij hebben en waar hun plaats is.

Ten slotte wens ik nog even in te gaan op de vraag naar de afhandeling van KMO-dossiers waarbij ik mij heb verbonden op twee jaar tijd alle achterstand in te halen. U vroeg me dat reeds in mei 1989. In januari 1989 was er nog een achterstand van 6.700 dossiers. Op 1 oktober 1989 is deze achterstand teruggebracht tot 3.000 dossiers, wat overeenkomt met drie maand na indiening. Tijdens de eerste negen maand van 1989 heeft de Administratie 14.900 dossiers afgewerkt tegenover 11.400 voor gans het jaar 1988. U kan van mij aannemen dat dit keihard werken betekent zowel op de Administratie als op het kabinet. Als men daarnaast tegen begin 1990 de richtlijnen wil herzien — en dat is geen klein bier, want het gaat om massa's documenten — dan geeft dit het bewijs van keiharde inspanningen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik meen niet te hebben beweerd dat er op het kabinet van Minister De Batselier niet wordt gewerkt. Hij moet men dan ook geen woorden in de mond leggen die ik niet heb uitgesproken.

Mijnheer de Minister, inzake de algemene bedenkingen kan u mij niet overtuigen door te beweren dat u los staat van de multinationals vermits u Beaulieu durft aan te pakken. Ik noem hier man en paard. U is een erg handig politicus, maar ik vind dat u daarvan een profileringsdossier maakt. Dat is uw wijze van verkopen. Dit overtuigt mij geenszins van het feit dat wat de toepassing van de richtlijnen van de economische expansiewetgeving betreft, u daar een andere houding aanneemt. U heeft een paar dossiers geciteerd die in de vroegere Executieve werden behandeld maar u heeft die niet geplaatst binnen de algemene context, met name dat het bestaande onevenwicht tussen de grote en de kleine ondernemingen verkleinde. In verband met de begroting stel ik nu vast dat, ondanks de grote achterstand, bij de verhoging van uw budgetten u anderhalf miljard meer voorziet voor de grote ondernemingen en slechts 0,5

miljard voor de kleine ondernemingen. U vergroot nog de afstand tussen de grote en de kleine ondernemingen.

Ten slotte nog enkele woorden over de beslissing in de vorige Executieve. U zegt dat u een inspectieverslag gewoon naast u neerlegt. Wanneer men met een nieuw gegeven wordt geconfronteerd heeft men het recht en de plicht, vooral dan wanneer het inspectieverslag zegt dat het gegeven in tegenspraak is met de wetten, de gemaakte afspraak te herzien, door wie deze afspraak ook moge gemaakt zijn. U bent, mijnheer de Minister, de behoeder van onze overheidsfinanciën. U moet ervoor zorgen dat overeenkomstig de wetgeving en de bestaande richtlijnen wordt gehandeld.

Minister N. De Batselier : De inspectie van financiën is niet heilig, mijnheer de Voorzitter. Het is niet zo dat wat in een advies wordt geschreven altijd juist is. Ik heb u het juiste bedrag gezegd. Er is hier geen uitzondering op de richtlijnen want er is geen cumulatie van voordelen voor coördinatiecentra en voordelen in verband met de expansiewetgeving. Die mogelijkheid bestaat niet. Dat is een verschil met het Waalse Gewest waar die mogelijkheid wel bestaat. Wij weten trouwens dat dit budgettair soms beter werkt dan bij ons, waar de cumulatie niet bestaat. Bij ons kunnen ondernemingen kiezen voor voordelen in het kader van de expansiewetgeving of voor de voordelen van de coördinatiecentra. Dat betekent dat wij soms meer moeten betalen dan wanneer wij een gedeeltelijke cumulatie zouden toelaten. Dat is echter een andere discussie.

U heeft gesproken over de verhouding tussen de KMO en de grote ondernemingen. Ik wil nogmaals herhalen hoe de zaak in elkaar zit. Ik honoreer de beloften die vroeger werden gedaan vooral wanneer deze op de Executieve zijn geweest. Het zijn de grote ondernemingen die een groot dossier indienen. Ik denk hier aan bedragen van bij voorbeeld 11 miljard voor Amoco. Een andere grote chemische reus in Antwerpen diende een dossier in voor 25 miljard.

De Batselier

Aan de gemiddelde steun van ongeveer 10 procent betekent dit 2,5 miljard ! Ik voer slechts uit wat heden de richtlijnen toelaten en dan nog selectief ! Over mijn politiek zal men over twee jaar kunnen oordelen, na de herziening van de richtlijnen.

Uit het feit dat de KMO-dossiers groter worden leid ik af dat ook daar een grotere activiteit is. Ingevolge de hoogconjunctuur, vooral in de chemische sector, wordt een verkeerd beeld gegeven.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De **heer A. Denys** : Het verwondert mij dat de Minister ter verdediging van de arbeidsgerichtheid de onrechtstreekse tewerkstelling neemt die zeer hypotetisch is. Indien wij dat doen op basis van de cijfers van mevrouw Kestelijn dan bedraagt de subsidiekost in de KMO geen 250.000 maar slechts de helft. U gaat van een subsidiekost van 5 miljoen naar 1,2 miljoen. Men mag geen appels met citroenen vergelijken.

Wat mij begint te storen, mijnheer de Voorzitter, is dat de ecologische kost, die zeer hypotetisch is, stilaan overal wordt bijgerekend. In verband met de SST is in de totale kost aan 25 miljard die ecologische kost berekend.

Dat is ongeveer hetzelfde systeem als dat in verband met expansiewetten. Men tracht alles te vergoelijken onder het mom van de ecologische kosten. Wij moeten daar afstand van doen. Het principe „de vervuiler betaalt” moet voor gelijk wie worden toegepast, zowel voor multinationals als voor KMO's en ook in het kader van de investeringen.

Minister N. De Batselier : Indien wat de milieueffingen betreft iemand een stap heeft gezet tijdens de begrotingsbespreking en nu vandaag ter gelegenheid van het programmadecreet om en de industrie en de landbouw en de gezinnen te laten betalen in evenredigheid met hun vervuiling, dan ben ik dat wel. Ik draag mede die verantwoordelijkheid. Ik stel ech-

ter vast dat degenen die er hier over spreken niet dezelfde moed aan de dag leggen als de Executieve.

De heer A. Denys : Dat is een ander onderwerp, namelijk de milieueffingen en dat zal later nog wel aan bod komen.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Laverge werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Denys tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, over de toepassing van de economische expansiewetgeving ;

— vraagt dat bij de toepassing van de richtlijnen van de expansiewetgeving de Vlaamse Executieve rekening zal houden met de subsidiekostprijs per rechtstreekse arbeidsplaats en het streven naar een meer evenwichtige verhouding tussen de grote ondernemingen en de KMO's”.

Door de heren Leo Peeters, De Roo en mevrouw Kestelijn werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Denys tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco chemicals Belgium en Volvo Europe Truck ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer H. Laverge tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de machtsgreep van de SERV op het sociaal-economisch leven in Vlaanderen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Laverge tot Minister De Batselier over de machtsgreep van de SERV op het sociaal-economisch leven in Vlaanderen.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb veel begrip voor het verzoek dat hier daarstraks werd geformuleerd om het kort te houden, temeer dat de problematiek rond de SERV nog tijdens de begrotingsdebatten zal worden aangesneden.

Wij zijn ten zeerste verontrust over de sterke ingreep van allerlei organisaties, adviesorganen en overlegstructuren op het Vlaams beleid, beleid dat toch moet worden geïnspireerd door een democratisch samengestelde Vlaamse Raad.

Mijnheer de Minister, vanmiddag werd hier al gesproken over virussen die overgaan van de nationale Regering naar de Gewestregeringen. Ook op het vlak van de creatie van structuren blijken wij aangetast door het virus van de Belgische LOOI-commissies die overal opduiken, inspraak hebben en in vele gevallen geen verantwoordelijkheid hoeven te nemen.

Mijnheer de Vice-Eerste Minister, met uw decreet pleegt u een ingreep op de bestaande democratische structuren. Via de SERV krijgt u een sterkere greep op allerlei organisaties en goed functionerende parlementaire structuren. Met de sectoriële commissies grijpt u in aan de basis van het economisch bestel. Daarmee wordt het oud zeer van de participatie en de syndicatie weer opgeroepen. Wij zijn ervan overtuigd dat vele commissies uiteindelijk overbodig zullen blijken. Zij zullen vaak bestaande structuren overlappen. Ik sta

Laverge

niet alleen met die mening. Ook de inspectie van Financiën heeft u gewezen op het risico van het vermenigvuldigen en aanzwengelen van al deze structuren.

Mijnheer de Vice-Voorzitter, ik zou u willen vragen dat u zich vooraleer u het decreet, dat reeds werd uitgewerkt, in de Commissie of in de Vlaamse Raad naar voren brengt, nog even zou bezinnen. In de eerste plaats over de creatie van de sectoriële commissies, over de creatie van de Vrouwenraad, over de creatie van een Havencommissie, evenals over de inbouw van de VESOC in de SERV. Wil u over al deze zaken nog even nadenken en indien mogelijk een nieuw voorstel uitwerken? Dat wou ik u vandaag, voor het te laat is, vragen. Immers, zodra de procedure in de Commissie van de Vlaamse Raad van start is gegaan, kan daaraan nog weinig worden veranderd, vermits de meerderheid gehouden is tot het goedkeuren van wat haar wordt voorgedrukt. Ik vraag u dus dat dit ontwerp nog zou kunnen worden geamendeerd. Ik wens ook dat de Commissie van de Vlaamse Raad haar bevoegdheid tot het uitbrengen van advies effectief zou kunnen uitoefenen en niet zou afhangen van allerlei overlegadviesorganen, die op de parlementaire werkzaamheden inspielen. Trouwens, het is naar deze organen dat de Minister meer luistert dan naar zijn Commissie. Deze overlegorganen zijn in feite verkapte commissies, met meer bevoegdheid dan de bestaande parlementaire commissies. Voor deze gevaarlijke evolutie willen wij u en alle collega's vrijwaren, zodat wij niet enkel nog op een „knopje dienen te duwen”, maar werkelijk inspraak zouden hebben bij de realisatie van het beleid.

Mijnheer de Vice-Voorzitter, indien u zulks wenst kan ik u de volledige tekst van mijn interpellatie bezorgen. Ik hoop dat u daarover met uw kabinetsleden en uw adviseurs nog even zal willen beraadslagen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, collega's. ik wens even bondig tussenbeide te komen; ik ben niet van plan ten gronde op deze problematiek in te gaan, aangezien wij binnenkort wellicht een discussie zullen voeren in de bevoegde Commissie voor Economie en Tewerkstelling over het ontwerp van decreet in verband met het zogenaamde sectoriële overleg.

Ik ben niet van oordeel, zoals collega Laverge, dat dit overbodig is. Er zijn inderdaad enorme verschillen tussen de ene en de andere sector.

Hoe zal men, via interprofessioneel overleg, grondige adviezen uitbrengen aan de overheid, ook aan de Vlaamse Raad, bij voorbeeld over een complex probleem als het multivezel-akkoord voor de textielnijverheid? Hoe zal men, via algemeen interprofessioneel overleg, in het kader van de SERV, de belangen van de Vlaamse staalindustrie in een Europees perspectief grondig analyseren en verdedigen, indien men geen kennis heeft van de diepere problematiek en de specifieke kenmerken van die sectoriële problematiek.

Ik ben dus hoegenaamd niet dezelfde mening toegedaan als de heer Laverge; ik vind het integendeel een verrijking wanneer het nu bestaande algemeen interprofessioneel overleg op het Vlaamse vlak, in het kader van de SERV, zal worden verbreed ook naar een sectoriële overleg, dat alleszins een belangrijk element vormt in het kader van de Vlaamse economie.

Wij beseffen dat, vanaf 1 januari 1989, het totale economische beleid geregionaliseerd werd, onder meer dat de Minister — en dus ook de Vlaamse Raad — voor wat het beleid betreft, bevoegd is voor de economische sectoren, met inbegrip van de vroegere nationale sectoren. Dat is een belangrijke wijziging; ik meen dat het een belangrijke nieuwe dimensie wordt voor het overleg inzake de sociaal-economische politiek, meer bepaald dat wij, in het kader van de SERV, ook in overleg met de SERV, tot een groepering van sectoriële en intersectoriële adviesorganen binnen de SERV zullen komen. Dit schept meteen interessante mogelijkheden tot interactie en samenwer-

king, die zeker noodzakelijk zijn om de Vlaamse economie op een gefundeerde wijze naar Europa 1992 te begeleiden.

De Voorzitter : De heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal op de hier gestelde vragen kort antwoorden.

Allereerst moet in ons midden ongetwijfeld de vraag worden gesteld of het ontwerp van decreet tot wijziging van de SERV, dat weldra hier in de Vlaamse Raad uitvoerig zal worden besproken en behandeld, beantwoordt aan de noodzaak om tot een betere en in de eerste plaats een meer democratische besluitvorming te komen.

Het ontwerp van decreet houdt een aanvulling in van het decreet van 27 juni 1985 op de SERV. De SERV is na de staatsvorming van 1980 ontstaan uit de dialoog tussen de sociale gesprekspartners en de Vlaamse Executieve en werd door de Vlaamse Raad metterdaad uitgebouwd tot het adviesorgaan inzake algemene economische en sociale problemen. Het was de bekrachtiging van wat reeds tientallen jaren in Vlaanderen leefde door de oprichting van de Economische Raad voor Vlaanderen. Het ontwerp van decreet is de logische voortzetting van deze traditie, gegroeid binnen de Vlaamse Gemeenschap en dus niet overgenomen uit de Belgische context. Ik kan dit getuigen, want ik heb jarenlang deel uitgemaakt van deze Raden.

Door de institutionele wet van 1988 werd het gehele industriële en sectoriële beleid aan het Vlaamse Gewest overgedragen. Dit betekent dat sinds dit jaar in de Vlaamse Gemeenschap een besluitvorming tot stand moet worden gebracht, die zowel alle aspecten van het industriële beleid, als de concrete sectoriële problemen regelt. Als Gemeenschapsminister van Economie wordt ik nu dan ook permanent geconfronteerd met individuele bezoeken of sectoriële verte-

De Batselier

genwoordigingen, die erop gericht zijn de beroepsbelangen te bepleiten en dit zowel in een algemene context, als inzake aspecten van de bedrijfssector en de onderneming. Dit verder zetten zonder structurele oplossingen voor te stellen zou getuigen van een kortzichtig beleid. De dialoog en het overleg tussen de verschillende partijen in het economisch en sociaal beleid zouden er niet door worden bereikt en het zou niet mogelijk zijn om een economisch en sociaal beleid uit te bouwen, dat werkelijk aangepast is aan de noden en de specifieke kenmerken van onze Gemeenschap. Om deze reden heeft de Vlaamse Executieve geopteerd voor de oprichting van sectoriële commissie?. Deze konden binnen of buiten 'de SERV worden opgericht. Persoonlijk ben ik voorstander, en de Vlaamse Executieve is mij daarin gevolgd, om ze binnen de SERV op te richten. Hierdoor ontstaat het bindteken, dat de specifieke groepsbelangen kan doen kaderen in een algemene visie. Volgens het ontwerp van decreet zal aan de Vlaamse Executieve de **mogelijkheid** gegeven worden om sectoriële commissies op te richten wanneer dit economisch verantwoord is en ze terug af te schaffen wanneer dit noodzakelijk zou blijken of wanneer hun werking niet aan de verwachtingen beantwoordt.

Deze sectoriële commissies zoals trouwens ook de SERV hebben een uitsluitend adviserende bevoegdheid. Dit is niet moeilijk om vast te stellen als men het decreet van 27 juni 1985 en het voorontwerp van decreet tot Wijziging ervan correct wil lezen. Zij hebben ook niet de bevoegdheid om CAO's af te sluiten, die algemeen bindend kunnen worden verklaard. Dit blijft een nationale materie waar in de memorie van toelichting van het ontwerp van decreet uitdrukkelijk naar wordt verwezen.

Ik ben ervan overtuigd, dat zowel de Vlaamse Executieve als deze Raad er het grootste belang bij hebben om ter voorbereiding van hun beslissingen en van het beleid, beroep te kunnen doen op het advies van de vakorganisaties en de patronale organisa-

ties, dat op een georganiseerde en gestructureerde wijze tot stand wordt gebracht. Tenslotte zijn deze organisaties nog altijd een van de stuwende krachten die de welvaart en het welzijn van onze economische en sociale gemeenschap mee helpen te verwezenlijken.

Na deze algemene principes te hebben vooropgesteld wil ik dieper ingaan op de eerste vraag van het geachte lid of het niet zinvoller zou zijn een ontwerp van decreet te maken waarbij het overleg eenvoudiger, doorzichtiger en meer pluralistisch zou zijn en waarbij het Vlaamse Parlement nauwer betrokken zou zijn.

De vraag die hier wordt gesteld is niet enkel demagogisch maar ook gevaarlijk. Het is gemakkelijk te gooien met woorden als doorzichtigheid, pluralisme en grote betrokkenheid. Men moet echter tegelijk de vraag durven stellen wat werkelijk achter deze woorden schuilt. De SERV, en indien de Vlaamse Raad mij volgt, weldra de erin opgerichte sectoriële commissies, hebben hun specifieke taak met name het formuleren door de sociaal-economische middens van hun advies. Het blijft echter slechts bij een advies. Dit advies kan al dan niet door de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering worden gevolgd. Het wordt echter gevaarlijk wanneer men van adviesorganen grote inspraak- en overlegorganen maakt, die verweven zitten hetzij met de uitvoerende macht hetzij met het Vlaamse Parlement. Voor mij blijft het principe gelden : schoenmaker blijf bij uw leest. Het is de taak van de SERV en de sectoriële commissies om overlegorganen te zijn voor werknemers- en werkgeversorganisaties en daaruit een advies of een aanbeveling te laten voortvloeien. Het is de taak van de Vlaamse Regering en van deze Vlaamse Raad om de mogelijkheden van de SERV en de sectoriële commissies optimaal aan te wenden voor hun beleid. De Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve dienen ook, gebruikmakend van andere adviesorganen en commissies, het pluralisme en de betrokkenheid van andere belangengroepen in de beslissingen te verwezenlijken.

Wat de vraag van het geacht lid in dit verband betreft, moet ik opmerken dat wij in Vlaanderen inzake sectoriële commissies nog niet kunnen bogen op een traditie. Onze jarenlange ervaring op het gebied van samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties op intersectorieel vlak is daarentegen positief.

Ik ga niet gedetailleerd antwoorden op al uw vragen, mijnheer Laverge aangezien wij het ontwerp van decreet nog uitvoerig zullen kunnen bespreken in dit Parlement.

Uw opmerking dat wij door de oprichting van een Vlaamse Overlegcommissie Vrouwen binnen de SERV nadoen wat op nationaal vlak gebeurt, is niet juist. Een dergelijke commissie is ook in Vlaanderen werkelijk noodzakelijk. Wij weten immers dat op juridisch vlak de gelijkheid van mannen en vrouwen zou moeten waargemaakt zijn. Alhoewel. Er blijven echter nog veel ongelijkheden bestaan op economisch vlak, op de arbeidsmarkt, in de gezinssituatie, in het onderwijs en dergelijke meer. Dat zijn bevoegdheden van de Vlaamse Executieve. De vrouwenorganisaties houden de laatste jaren terecht een sterk pleidooi voor positieve discriminaties om de gelijkheid — ook op die terreinen — werkelijk te realiseren. Daarbij krijgen de bedrijfsmilieus steeds meer en meer interesse voor vrouwenarbeid. Ook dat dient gevolgd. De overheid kan bijdragen tot de fundamentele wijzigingen in de samenleving die nodig zijn voor gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Het is voor de overheid nuttig om zich hierbij te laten adviseren. Volgens de Executieve moet worden geopteerd voor de oprichting van één commissie binnen de SERV voor alle sociaal-economische materies. Door de incorporatie in de SERV en de toevoeging van leden die de vrouwenorganisaties vertegenwoordigen kan een dialoog tot stand worden gebracht tussen de vrouwenactie enerzijds en de sociaal-economische wereld anderzijds. Deze dialoog is nuttig, men moet niet demagogisch rond deze hete brij draaien.

De havencommissie incorporeer ik in

De Batselier

het decreet, ik ga daar niet verder op in want het ressorteert onder de bevoegdheid van een andere minister. De bedoeling van mijn initiatief is dus niet democratie afbreken, maar integendeel democratie bevorderen. Politieke democratie is één aspect van de democratie, maar daarnaast is de economische democratie even belangrijk. Mijnheer Laverge, daarin spelen deze adviesorganen een enorm belangrijke rol. Ik kan dus met vuur pleiten voor een meer democratisch Vlaanderen via de opbouw van dergelijke overlegorganen. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord?

De heer J. Laverge : Mijnheer de Voorzitter, ik reageer even op wat de heer De Roo heeft gezegd over deze sectoriële commissies. Ik kan mij voorstellen dat men enkele deskundigen samenbrengt om een oplossing voor een bepaald thema te vinden zonder dat te structureren in blijvende commissies. Dan heb ik het

niet over de financiële consequenties van al die verschillende trappen.

De Minister spreekt van democratisering in de besluitvorming en de adviesvorming en legt daar het accent op. Het trapsgewijze uitbouwen van adviesorganen zal hiervoor niet helpen. De SERV blijft interprofessioneel. Er zullen sectoriële adviezen worden gegeven en er is een coördinerend comité. Met al die adviezen wordt de SERV een zeer log apparaat. In plaats van bij te dragen tot effectieve democratie wordt dat eerder een vertragend element in de advisering en uiteindelijk ook in de besluitvorming. Daarvoor zijn wij bereed en wij zullen er zeker nog op terugkomen.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, de praktijk is anders. Tot nu toe werd de SERV gevraagd binnen de maand advies uit te brengen, dat zal ook zo zijn voor wat de sectoriële commissies aangaat. De Raad van State heeft meestal nog

geen advies gegeven binnen de maand. Bijgevolg is er dus geen sprake van vertraging.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 19.35 uur.**

le
a-
D-
=
C-
ij
te
4
la
n

BIJLAGE

VRAAG OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (R.v.O. art. 22)

Commissie voor Onderwijs

Vergadering van 21 september 1989

Vaste verslaggever : de heer L. Vanhorenbeek, Secretaris van de Commissie

— Vraag om uitleg van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, **Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het onderwijsbeleid, naar aanleiding van een aantal nota's en ideeën die de Gemeenschapsminister bekend maakte tijdens de parlementaire recesperiode**

1. Mededeling van de Voorzitter :

De Voorzitter wijst erop dat oorspronkelijk de vraagsteller de bedoeling had de Gemeenschapsminister over bovenvermelde aangelegenheid in openbare vergadering te interpelleren.

Gezien de recesperiode werd bij beslissing van het Uitgebreid Bureau van de Vlaamse Raad dd. 5 september 1989 de interpellatie tot een vraag om uitleg gevormd.

2. Uiteenzetting van de vraagsteller

De vraagsteller deelt vooreerst mede als interpellatie volgende tekst te hebben ingediend :

„De Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve zijn sedert begin dit jaar autonoom bevoegd geworden over de onderwijsmaterie. Gelet op het belang van de onderwijsbevoegdheid is het noodzakelijk dat het uittekenen van dit beleid stoelt op een zo breed mogelijk overleg en een zo ruims mogelijke consensus. Daarom is de volwaardige betrokkenheid van alle onderwijspartners een noodzakelijkheid.

Verschillende verklaringen en dito reacties hebben voor heel wat beroering gezorgd in de onderwijsmiddelen.

Ten einde een duidelijk inzicht te kunnen verwerven in het beleid van de onderwijsminister en ten einde na te gaan of deze beleidsinzichten verder gesteund worden door een meerderheid van de Vlaamse Raad dringt zich een nieuw onderwijsdebat op, tijdens hetwelk volgende onderwerpen aan de orde zijn :

- a) de opleiding, de loopbaan en de honorering van het onderwijzend personeel ;
- b) de regeling voor de financiering van de schoolgebouwen ;
- c) de regeling van de onbetaalde facturen voor het leerlingenvervoer ;
- d) de organisatie van het schooljaar ;
- e) het definitief op punt stellen van de organisatie van de ARGO.”

Daarenboven wijst hij erop dat ook het feit dat de Gemeenschapsminister bepaalde verklaringen (in het buitenland) aflegde bijkomende bedenkingen oproept.

Om bovenvermelde redenen verklaart hij dan ook zijn interventie beknopt te zullen houden en zich tot het hierna volgende essentiële te zullen beperken :

- 1) de budgettaire context en de nood aan een onderwijsplan :

Binnen de Vlaamse Executieve zijn gesprekken aan de gang om de middelen te heroriënteren. Het valt tevens te voorzien dat in de schoot van de Vlaamse Executieve elke Gemeenschapsminister er zal naar streven een zo groot mogelijk pakket aan mogelijkheden naar zich toe te trekken.

Daarenboven zal in het raam van de nieuwe beleidsopties — onder meer op het vlak leefmilieu — onderwijs mogelijk als eerste in aanmerking komen om alweer nieuwe inspanningen te leveren. De budgettaire ruimte mag niet worden ingekrompen, maar men moet er van uitgaan dat het onderwijs, ten minste over dezelfde middelen dan voorheen moet kunnen beschikken.

Vandaar dat de vraagsteller eerder een oplossing ziet in de totstandkoming van één groot onderwijsplan waaruit zou blijken welke middelen moeten worden ingezet, oog zou hebben voor de menselijke factoren en geenszins de klemtoon zou leggen op de behoeften van de zuilen.

Een herdefiniëring van het onderwijs dringt zich op.

2) de herwaardering van het leraarsambt

De herwaardering van het leraarsambt kan niet worden teruggebracht tot een substantiële loonsverhoging. Uit de behandeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 is dit trouwens ten overvloede gebleken.

Alhoewel deze bespreking pas vóór het reces plaatsgreep en de Gemeenschapsminister zich inschreef bij wat de overgrote meerderheid van de leden toen poneerden, schoof de Gemeenschapsminister tijdens het reces plots een waaier nieuwe ideeën naar voren die geenszins in het verlengde van deze begrotingsbesprekingen lagen.

Daarenboven werd in dezelfde periode wat de structuren betreft, ook het zogenaamde eenheidstype ingevoerd, zodanig dat alle ingrediënten aanwezig waren om voor het schooljaar 1989-1990 van een alles behalve serene start te spreken.

Vervolgens voegt men eraan toe dat men ook bereid moet zijn een aantal heilige huisjes te slopen.

Ten slotte wijst hij erop dat men opnieuw is terechtgekomen in de spiraal van de lasten van het verleden. Vandaar dat na enige aarzeling de Vlaamse Executieve dit dossier overzond voor overleg met de nationale Regering, waar men het samen met vele andere betwiste aangelegenheden vermoedelijk een zachte dood zal laten sterven.

Hij besluit dan ook dat na slechts negen maanden de grote mazen van de financieringswet reeds werden ontdekt en in het onderwijs de lat nooit schever heeft gelegen dan nu.

3) de financiering van de schoolgebouwen

De vraagsteller informeert naar de huidige stand van zaken in verband met de financiering van de schoolgebouwen. Volgens de Gemeenschapsminister zou er een oplossing zijn vóór 1 oktober 1989. Quid ?

Hij voegt eraan toe dat voor het officieel gesubsidieerd onderwijs de Gemeenschapsminister de bal doorspeelde naar zijn collega in de Executieve bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden en het openbaar ambt, opdat met name een regeling via het gemeentelijk Investeringsfonds zou gebeuren. In dit verband wijst hij er nog op dat niet mag worden vergeten dat dit Investeringsfonds slechts over ongeveer 1 miljard frank beschikt.

4) de werking van de ARGO

De vraagsteller betreft hier het volgende :

a) het ARGO-personeel :

De ARGO beschikt nog steeds niet over een eigen administratie. Verschillende malen werd de Gemeenschapsminister ertoe aangespoord dit punt aan te pakken.

b) de ARGO-gebouwen :

Ook het probleem van de gebouwen is nog niet geregeld. Over beide aangelegenheden moet het in Vlaanderen door de vier traditionele politieke families afgesloten akkoord worden gehonoreerd.

c) de begeleidingscommissie :

Ten slotte vraagt hij wat de Gemeenschapsminister van plan is met de begeleidingscommissie waarover eveneens een politiek akkoord werd afgesloten. Wanneer gaat de Gemeenschapsminister ook hier voor de uitvoering zorgen ?

5) De regeling van de onbetaalde facturen voor het leerlingenvervoer en de organisatie van het schooljaar

De vraagsteller verklaart deze aangelegenheden niet te zullen uitdiepen, tenzij eventueel occasioneel bij de repliek.

3. Tussenkoms van andere sprekers

Een lid wijst erop dat een voormalige Franstalige nationale Minister van Onderwijs oorzaak is geweest van het opnieuw in werking stellen van de spiraal van de lasten van het verleden.

Een ander lid formuleert dan volgende op- en aanmerkingen :

a) de klassieke pedagogische beroering bij het begin van het schooljaar is deze maal achterwege gebleven ;

b) het is de bedoeling van de Gemeenschapsminister de discussie over de problematiek van de herwaardering van het leraarsambt niet te beperken tot de klassieke cenakels, maar deze ook naar de publieke opinie toe te brengen. Ook leerkrachten, ouders en dergelijke zullen worden gehoord ;

c) bij de behandeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 ging het om principiële standpunten, maar werden de concrete gegevens niet ingevuld. De weerslag van deze begrotingsbespreking is dan ook bijzonder matig. In dit verband betreurt hij dan ook dat het gehele debat zich op dit ogenblik afspeelt tussen de Gemeenschapsminister enerzijds en de pers anderzijds. De leden van de Vlaamse Raad komen op dit ogenblik niet aan bod ;

d) Vervolgens vraagt hij naar een budgettaire evaluatie voor de volgende begrotingsjaren ;

e) ten slotte wil hij vernemen hoe de Gemeenschapsminister het noodzakelijk groot maatschappelijk onderwijsdebat ziet en op welke wijze de betrokkenheid van de parlementaire fracties zal worden gewaarborgd.

4. Antwoord van de Gemeenschapsminister

Vooreerst antwoordt de Gemeenschapsminister op een aantal geformuleerde opmerkingen :

a) het is de taak van een vrije pers aan newsmaking te doen en een Gemeenschapsminister kan dit uiteraard niet beletten ;

b) voor de door zijn medewerkers verspreide informatie neemt de Gemeenschapsminister de volle verantwoordelijkheid ;

c) na het debat over de onderwijsbegroting 1989 in de Vlaamse Raad werd met de instemming van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve de pers geïnformeerd. Daarenboven herinnert hij eraan ook vanuit zijn vakantieverblijf voor de pers een verklaring te hebben afgelegd.

De vele persartikelen inzake onderwijs maken trouwens deel uit van een bij het begin van elk schooljaar klassiek geworden scenario.

Naar de pers toe was er echter nooit sprake van concrete maatregelen. Het ging steeds over denkpijpen ;

d) Onverminderd uiteraard een reeks Executievebesluiten zal een bij de Vlaamse Raad nog in te dienen ontwerp van programmadecreet in een aantal nieuwe onderwijsmaatregelen voorzien.

Deze maatregelen zullen uiteraard slaan op het schooljaar 1990-1991 en geenszins een terugwerkende kracht hebben tot 1 september 1989. De finale redactie van het begrotingsontwerp 1990 en van bovenvermeld ontwerp van programmadecreet zullen zeer binnenkort op het niveau van de Vlaamse Executieve worden afgehandeld.

e) in Vlaanderen zijn nu alle secundaire scholen tot de nieuwe structuur toetreden ;

f) rechtstreekse contacten werden nu gelegd tussen de scholen (per provincie) en de administratie ;

g) in een federale staat is een permanent spanningsveld tussen het nationaal niveau enerzijds en de gemeenschappen en gewesten anderzijds een normaal gegeven, des te meer omdat inzake onderwijs de Vlaamse Gemeenschap nog steeds van een dotatie leeft. Een eigen fiscaal draagvlak ontbreekt nog steeds ;

h) een fundamenteel probleem is het feit dat de financieringswet rekening houdt met de denataliteit. Structureel is het echter zo dat geboortevermindering niet noodzakelijk tot minder onderwijs leidt. (Ook het overzitten vangt immers een stuk denataliteit op.)

Vervolgens antwoordt de Gemeenschapsminister op de aangesneden problemen :

1) de herwaardering van het leraarsambt :

Het probleem is niet nieuw. Syndikaten, leerkrachten, ouders, scholen enerzijds en beleidsverantwoordelijken van de wetgevende en uitvoerende macht anderzijds hebben in deze aangelegenheid allen een specifieke rol te spelen.

In wezen gaat het niet alleen om een loonprobleem, maar ook en vooral om kwaliteit en aanbod van onderwijs. De vraag is dan ook hoe deze aspecten in functie van de sociaal-economische omstandigheden via de leerkrachten kunnen worden geoptimaliseerd.

Zuiver politiek gaat het uiteraard om de invulling van concrete maatregelen.

Vervolgens stelt hij dat de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 weinig ruimte zal laten voor supplementaire middelen. Wel is er een indexprovisie voorzien grotendeels bestemd voor onderwijs. Hij besluit niet te stellen dat ter zake alles uiteraard van de onderhandelingen zal afhangen.

Ten slotte wijst hij erop dat voor de leerkrachten ook het administratief statuut van uitzonderlijk belang is. Zo moet bijvoorbeeld iets worden gedaan aan enerzijds het probleem van de boventaligheid en anderzijds aan het probleem van leerkrachten die in verschillende scholen tegelijk staan.

De overkoepelende opdracht van de Gemeenschapsminister bestaat er dan ook in nog het geheel te zien.

Wat meer concreet de lasten van het verleden betreft, wijst hij erop dat ook deze aangelegenheid geenszins nieuw is.

In verband met de achterstallige facturen stelt hij dat begin 1989 alle facturen door de administratie werden opgenomen. Alles werd geactualiseerd en de Vlaamse Gemeenschap had voor 5,8 miljard frank achterstallige facturen tegen 12,1 miljard frank voor de Franse Gemeenschap. Einde juli 1989 besliste de nationale Regering hiervan voor de Franstaligen 5,1 miljard frank te weerhouden en 0,2 miljard frank voor de Nederlandstaligen. Dientengevolge werd op voorstel van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve een dossier samengesteld. In september 1989 werd de aangelegenheid op het niveau van de Vlaamse Executieve behandeld.

Een concrete vraag was aan de orde, met name of voor dezelfde materie dezelfde criteria werden toegepast. Vastgesteld werd dat aan de Nederlandstaligen werd geweigerd wat aan de Franstaligen werd toegekend. Vervolgens is er overleg geweest met de nationale Regering.

Beslist werd te dien einde een taalkundig gemengde werkgroep in het leven te roepen. Daarenboven werd de zaak ook verduidelijkt bij de nationale Minister bevoegd voor de begroting. Met deze werd ook afgesproken de aangelegenheid zuiver zakelijk te bekijken. Het probleem wordt dus niet in de doofpot gestopt. Voor al wat dienen kan, voegt de Gemeenschapsminister er nog aan toe dat, hoe dan ook, het nationaal Parlement voor de aangelegenheden Jasten van het verleden" bevoegd is. De Vlaamse Raad kan ter zake enkel waakzaam zijn.

Op de vraag vervolgens van een lid of facturen die bij voorbeeld slechts medio 1989 zouden zijn bekend geraakt ook nog door de nationale Regering zullen worden geregeld, antwoordt de Gemeenschapsminister bevestigend.

Ten slotte drukt de Gemeenschapsminister de hoop uit dat conform de Grondwet en de financieringswet tot een ordentelijke regeling van de lasten van het verleden zal worden gekomen. Een gelijke behandeling van Nederlandstaligen en Franstaligen is essentieel.

2) de financiering van de schoolgebouwen

De bedoeling was en is dat voor het begrotingsjaar 1990 dezelfde bedragen als voor 1989 zouden worden uitgetrokken. Wel worden voor het begrotingsjaar 1990 de fondsen voor de schoolgebouwen gedebudgetteerd. Het systeem is daarenboven bekend :

1. Tot 30.9.1989 blijft de thans bestaande wetgeving van kracht.

- Gemeenschapsonderwijs, ARGO : 100 % tegemoetkoming van de overheid in de investeringsprojecten ;
- gesubsidieerd vrij onderwijs : 100 % leningsmachtigingen met rentetoeelage, plus waarborg voor het geleende bedrag van de investering ;
- gesubsidieerd officieel onderwijs : 60 % subsidies en 40 % leningsmachtigingen met rentetoeelagc plus waarborg voor het geleende bedrag van de investering.

(rentetoeelagen : dit is de tussenkomst door de overheid in de terugbetaling van de intresten a rato van het verschil tussen 1,25 % en de marktrente).

2. Vanaf 1 oktober 1989

2.1. Het ligt in de bedoeling van de Vlaamse Executieve om uiterlijk op 1 oktober 1989 een ontwerp van decreet neer te leggen waarbij, rekening houdend met het gelijkheidsbeginsel van artikel 17, § 4 van de Grondwet, een duurzame regeling inzake investeringen in het onderwijs wordt uitgevaardigd.

Dit decreet zal een definitieve oplossing bieden voor de wijze van financiering van de investeringen in het gesubsidieerd officieel onderwijs en zal een duidelijk inzicht geven over de verdeling over meerdere jaren van de middelen voor de financiering van onroerende investeringen op basis van de geobjectiveerde budgettaire behoeften.

Hierbij zal ondermeer een oplossing worden gevonden voor de specifieke eigenaarsfunctie en de invloed hiervan bij de verdeling der middelen.

2.2. Indien dit niet voor 1 oktober is geregeld, treedt de thans in het ontwerp van decreet voorziene financieringstechniek in werking :

- Gemeenschapsonderwijs, ARGO : voorheen bestaande systeem blijft ongewijzigd van kracht, met andere woorden 100 % tegemoetkoming ;

— gesubsidieerd vrij onderwijs : Nieuw systeem : 60 % (respektievelijk 70 % voor het gewoon en buitengewoon basisonderwijs), subsidiëring van het bedrag van de investering en een waarborg voor de lening aangegaan met het oog op de financiering van het niet gesubsidieerd bedrag ;

— gesubsidieerd officieel onderwijs : het bestaande systeem (zie supra) blijft voorlopig van kracht en dit tot op het ogenblik dat de Vlaamse Raad een besluit van de Vlaamse Executieve bekrachtigt waarbij in een nieuwe wijze van financiering wordt voorzien.

2.3. Indien de Vlaamse Raad er niet in slaagt het hierboven vermeld decreet goed te keuren of indien het hierboven vermeld besluit van de Vlaamse Executieve niet door de Vlaamse Raad werd bekrachtigd voor het einde van het jaar worden de middelen die in de begroting 1990 worden voorzien voor onroerende investeringen in het onderwijs niet verdeeld over de drie netten.

Dit betekent dat na uitputting van de middelen voorzien in de begroting 1989, bij gebrek aan akkoord, de drie netten geen middelen meer zullen bekomen voor de financiering van hun onroerende investeringen.

3) de werking van de ARGO

a) het personeel :

Een hele weg werd reeds afgelegd : eerste onderzoek van de personeelsformatie in de schoot van de Vlaamse Executieve op voorstel van de Gemeenschapsministers bevoegd voor het Openbaar Ambt en het Onderwijs, negotiatie met de vakbonden en nieuw onderzoek op het niveau van de Vlaamse Executieve zonder definitieve beslissing.

In dit verband herinnert hij eraan dat enerzijds een deel van de administratie naar ARGO is overgestapt en anderzijds, een deel van het personeel van het Gebouwenfonds naar de centrale administratie is overgeheveld. Tevens hoopt hij dat men niet zal moeten wachten tot de herstructurering van de Vlaamse administratie een feit zal zijn en hij prioritair dit punt zal kunnen afhandelen. Een bijzonder commissaris zal over de gehele personeelsproblematiek binnenkort een rapport neerleggen. De vraag zal echter rijzen of de ganse operatie mogelijk zal zijn via vrije mutatie en mobiliteit.

Ten slotte stelt hij dat, met het oog op een vlotte werking van ARGO en centrale administratie, tussen beide organen een samenwerkingsprotocol werd afgesloten.

b) de gebouwen :

Deze aangelegenheid houdt verband met problemen zoals kostprijs en personeelsformatie. De vraag is niet alleen wat men nu nodig heeft aan infrastructuur, maar ook wat men in 1991 zal nodig hebben, rekening houdend met de voorziene overgang naar meer lokale autonomie.

c) de begeleidingscommissie :

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat er in deze aangelegenheid duidelijkheid ontbreekt.

De implementatie van dit akkoord is niet erg precies. Daarenboven zou men kunnen stellen dat het enthousiasme bij elke partijvoorzitter niet even groot is. (Hoe dan ook wenst de Gemeenschapsminister meer duidelijkheid. Te dien einde zal hij het initiatief nemen om de diverse partijvoorzitters samen te roepen.) Ten slotte herinnert hij eraan dat ter zake alleszins één partijvoorzitter niet in de plaats van Executieve of Vlaamse Raad wil komen.

d) het leerlingenvervoer :

In dit verband wijst de Gemeenschapsminister erop dat door de nationale Regering supplementaire inspanningen werden geleverd en dit zonder verwijlintresten.

Op de vraag van een lid of de destijds op nationaal niveau afgesloten kontrakten verder lopen, antwoordt de Gemeenschapsminister bevestigend. De Gemeenschap is immers de rechtsopvolger van de nationale Staat.

5. Repliek

a) De vraagsteller verheugt zich over de naar aanleiding van de begroting 1990 aangekondigde oriëntatienota. Wat de financiering van de schoolgebouwen betreft, blijft hij van mening, dat men in dit dossier sinds maanden niet de minste vooruitgang meer heeft geboekt. (Van een beroep doen op het Investeringsfonds — in feite een gewestelijk orgaan — verklaart hij geen voorstander te zijn. Over enkele maanden zal men ter zake echter kleur moeten bekennen ;)

b) Op de vraag van een lid of bovenvermelde oriëntatienota reeds een aantal beleidsopties zal kenbaar maken met het oog op een herwaardering van het ambt van leerkracht, antwoordt de Gemeenschapsminister bevestigend. De Gemeenschapsminister preciseert echter dat vanuit een beperkte budgettaire context een brede dialoog zal kunnen worden gevoerd, doch dat de mogelijke oriëntaties nog niet concreet zullen zijn ;

c) Hetzelfde lid preciseert dan nog dat een financiële herwaardering van de leraar uiteraard ook in nauw verband staat met zijn status ;

d) In verband met het al dan niet toekennen van verwijlrenten wat de onbetaalde facturen voor het leerlingenvervoer betreft, wijst de vraagsteller op de mogelijk juridische betwistingen die zich ter zake kunnen stellen.
